

el programa

ANY 1
JULIOL
Núm. 1

SUPLEMENT D'ESTIU DE LA FARGA

*Festa Major
Salt
1990*

Comenci a viure

Si ha lluitat tota la vida, ja és hora de començar a viure. Amb la seva pensió i el PLUS que li ofereix la Caixa de Sabadell, comenci a gaudir de les coses realment importants. Perquè el servei PENSÍO PLUS li ofereix, ara, aquests avantatges:

Si està a punt de jubilar-se:

- Tramitació gratuïta de la pensió.
- Cobrament des del primer dia.
- El servei PENSÍO PLUS al complet.

Si ja està jubilat, aquest és el PLUS:

- Llibreta PENSÍO PLUS amb una alta remuneració dels seus estalvis (1) i cobrament mensual d'interessos.

- Cada mes, sorteig de Pensions Dobles.
- Viatges gratuïts i bons-obsequi per a viatges programats.
- Asegurança d'accidents gratuïta, d'1.000.000 de ptes.
- Crèdits a interès preferent (2).
- Targeta personal PENSÍO PLUS amb un servei especial

d'assessorament i de descomptes a establiments.

Si li calgués aclarir alguna cosa sobre el servei PENSÍO PLUS, el nostre telèfon **900 321 123** (trucada gratuïta) està a la seva disposició i també, és clar, qualsevol de les nostres Oficines, on l'espera la seva Llibreta PENSÍO PLUS.

(1) Per sobre dels dipòsits a la vista, variable en funció del saldo.

(2) Tipus d'interès preferent publicat en cada moment per a les operacions a tres anys.

SERVEI PENSÍO
plus

Caixa de Sabadell

Comenci a viure

Caixa de Sabadell

EDITORIAL

La gent que fem la Farga (Revista de Salt), hem recuperat la iniciativa que fa anys van donar El Casal dels Jubilats de Salt, en la realització del Programa de la Festa Major de Salt.

Hem volgut, però, donar-li una forma i tamany diferent. Així com el seu contingut. Al mateix temps, és voluntat dels redactors de la Farga i del Casal dels Jubilats de Salt, que aquest PROGRAMA (així es dirà a partir d'aquest any), sigui un Suplement d'Estiu de la mateixa Revista de Salt, La Farga. Esperem, doncs, que aquesta nova etapa del Programa de la Festa Major, sigui una eina més de comunicació entre els saltencs. Així ho esperem els que fem La Farga i el mateix editor, el Casal de Jubilats de Salt. Que tinguem tots plegats una molt bona FESTA MAJOR 1990.

ANY I / Núm. 1
(surten una vegada a l'any)
Juliol de 1990

PORTADA / Foto: Jaume Ollé

EL PROGRAMA / Suplement
d'Estiu de la Farga, Revista de Salt.

EDITA / Casal de Jubilats de Salt.

DIRECCIÓ / Guillem Terribas i
Roca

COORDINACIÓ / Josep Mª Olive-
ras i Oliveras.

CONSELL DE REDACCIÓ / Gui-
llem Terribas i Roca, Josep Mª Oli-
veras i Oliveras, Lluïa Mateu i Riera,
Jaume Bosch i Termes, Martí Fita i
Casals, Eva Escuin i Dilmé, Josep
Cristòfol i Darné, Agapit Alonso i
Pont, i Miquel Àngel Ferrés.

COMPAGINACIÓ / Xavier Codina

CORRECCIÓ I ESTIL / Toni Rusca-
lleda i Nadal.

FOTOGRAFIA / Jaume Ollé i Selga.

ADMINISTRACIÓ / Joan Boada i
Reig.

PUBLICITAT / Miquel Velázquez.

DISTRIBUCIÓ / Casal de Jubilats.

TIRADA / 3.500 exemplars.

REDACCIÓ / Passeig Verdaguer, 1,
17190 SALT. Tel. 23 04 98-23 85 78.

IMPRESSIÓ / CURBET & MARQUÈS
IMPRESSORS, S.L.

Dipòsit legal: GE. 707-1990

LA FARGA
equip de redacció

S U M A R I

- 3 Salutació
- 5 Adreces útils
- 11 L'any: d'una festa a l'altra
- 17 L'estació
- 19 La senyera ensangonada
- 21 Una espelma també fa llum
- 23 Anglo-saxons o Mediterranis
- 32 L'hoquei i el patinatge a Salt: 1959-1962
- 37 Recuperar la història local
- 39 Taller d'història de Salt
- 41 L'arxiu Municipal
- 43 1948
- 47 Trenta anys de desenrotllament a Salt
- 51 El museu d'història de Salt
- 53 La nova llei de seguretat vial
- 59 La intervenció pública en la vida teatral
- 61 Des del carrer 42
- 66 Animació
- 73 Els cargolets estan de festa major
- 75 Menjar i beure: que comenci la festa
- 79 Identitat local i arquitectura
- 83 La planificació urbanística
- 85 Vídeos a la biblioteca?
- 87 I aquest estiu vacances i viatges
- 89 El joc natural a l'estiu
- 92 Les bones maneres
- 97 Mossèn Peenemünde
- 101 Pregó de la Festa Major 1989
- 107 Noms, cognoms, renoms i motius
- 111 El client de 2/4 de 9
- 113 Neu a les Deveses
- 115 Les festes majors dels avis
- 117 La batuda
- 122 Del Japó a Salt

Habitatges ben fets...

ARFIXSA

C/ Francesc Macià, 20 - Tel. 23 81 90 - SALT

S
A
L
U
T
A
C
I
Ó

VIURE I CONVIURE

*«No és de plorar que tinc els ulls cansats
sinó de tant sotjar camins»*

M. Martí i Pol

Amics, ens hem d'espavilar. Jo el primer. Hem de buscar camins nous per fomentar la convivència. Les Festes Majors són per ser viscudes i són també una bona oportunitat per retrobar i per practicar la convivència ciutadana.

Viure vol dir «tenir vida», i *convivre*, «viure plegats». Tothom fa mans i mànigues per viure, tothom s'espavila per fer-ho passablement, potser pel fet que «viure» un ho pot fer tot sol. Ningú, però, no pot «convivre» amb ningú més. Se'n necessita pel cap baix un altre per poder-hi conviure. I ara vénen les complicacions i els compromisos.

Per conviure s'ha de comptar amb l'altre, s'hi ha de creure de totes totes. Se li han de donar il·limitades possibilitats perquè pugui intervenir, que vol dir «*dir-li la seva*».

Se li ha de permetre de discrepar dels nostres punts de vista encara que ens trepitgi l'ull de poll. Se l'ha de respectar de debò, a l'altre. Se li han de respectar totes les possibilitats fins la d'equivocar-se, que és la més humana.

S'ha d'esperar en els altres; confiar-hi sense recels bo i pensant que la confiança fa com les nespres: maduren amb el temps i la palla.

Als altres se'ls ha de perdonar perquè d'errats tots hi hem anat per Pasqua florida o per Pasqua granada... S'ha de perdonar fins setanta vegades set als amics, als falsos amics i als enemics... Això és més vell que l'anar a peu. Ja ho deia fa dos mil anys un tal Jesús de Natzaret.

El poc cas que li n'hem fet us explicarà com van les coses.

Amics, ens hem d'espavilar, com hi ha món!

Bona Festa Major!

L'ALCALDE

SALVADOR SUÑER i AIMERIC - ALCALDE

Bona festa major

Passeig Marquès de Camps, 6 - Telèfon 23 80 23
Carrer Llarg, 21 - Telèfon 23 31 81
17190 SALT

A D R E C E S

Ú T I L S

TELÈFONS D'UTILITAT

Ajuntament

Oficines generals	23 15 27
Policia Municipal	23 99 80
Recaptació	23 86 04
Creu Roja (telèfon d'emergència)	23 99 80
Oficina de Salut i Consum	23 44 02
Biblioteca Jaume Ministral	24 03 22
Biblioteca Massagran	23 97 07
Centre Social Mas Mota	23 51 05
Escola de Belles Arts	
Ateneu Saltenc Can Panxut	23 74 62
Pavelló Municipal d'Esports	24 00 12
Ràdio Salt	23 72 22 / 24 00 50
Piscines Municipals	23 63 02 / 24 25 52
Magatzems brigades municipals	23 86 17
Mercat	23 19 11
Cementiri	24 05 06

Centres Escolars

La Farga	23 56 37
Vallvera	23 17 97
Silvestre Santaló	23 86 19
El Pla	23 96 16
E. Especial La Maçana	23 59 30
Escola d'Adults	23 38 83
Montfalgars	23 08 04
Pompeu Fabra	23 49 72
Dominiques	23 36 81
Vilagran	24 17 57
Verge Maria	23 52 43
Guimerà	23 47 14
Institut Salvador Espriu	24 02 46
Centre d'Ocupació Professional	
I.N.E.M. Pedraforca	23 37 11

Altres d'interès

Aeroport Girona Costa Brava	20 23 50
Aigües Girona	20 17 37
Bombers	085

Centre d'Assistència Primària (C.A.P., ambulatori)	23 30 01 / 24 37 37
Cambra de Comerç de Girona	20 04 00
Cambra de la Propietat Urbana	21 56 00
Casa de Cultura Les Bernardes	23 46 95
Casal de Jubilats de Salt	23 04 98
Comissaria de policia	20 50 50
Correus	23 70 81
E.N.H.E.R.	23 32 94 / 23 46 61
Estació d'Autobusos de Girona	21 23 19
Funerària Poch	21 03 58
Gas Girona	20 86 12
Hisenda	20 31 33
Hospital Dr. Trueta (Residència)	20 27 00
Hospital Geriàtric	20 92 50
Hospital Psiquiàtric	23 41 11
Hospital Santa Caterina	20 14 00
Incineradora de Campdorà	21 74 33
Jutjat de Pau de Salt	23 40 12
Llar Infantil	20 25 86
Llar Jubilats Les Bernardes	23 90 61
Mossos d'Esquadra	21 34 50
Notari	23 01 00
Pantà de Susqueda	42 15 03
Planta depuradora d'aigües de Montfullà	44 00 67
Policia Nacional	091
Presó de Girona	20 01 43
Protecció Civil	20 34 08
Protectora d'animals	21 13 49
R.A.C.C. (oficines)	20 08 68
(assistència)	93 / 200 07 55
Ràdio Taxi	20 33 77
Recollida de trastos vells	23 88 79 / 23 15 27
RENFE (Informació)	20 70 93
Taxis (parada Passeig)	23 50 92

ELECTRÒNICA
MERCADAL - REIXACH
TV - VÍDEO - HIFI
ELECTRODOMÈSTICS

C/ Major, 219 - Tel. 23 40 15 - 17180 SALT (Girona)

AMB EL MILLOR SERVEI I QUALITAT

RELACIÓ D'ENTITATS CULTURALS - SALT

SALT SARDANISTA

President: ÀNGEL PUIG i POCH
Apartat Correus, 34 (o c/ Josep Aguilera, 2)
17190 SALT

AGRUPACIÓ FOTOGràFICA DE SALT

President: CARLES BORRELL i BOADA
Apartat Correus, 72 (o c/ Sant Jaume, 6 i 8)
17190 - SALT

RÀDIO CLUB SALT

President: JOAN GÀZQUEZ OLIVERAS
Passeig Verdaguer, núm. 1
17190 - SALT

SOCIETAT D'ESTUDIS I RECERCA DE SALT (SERS)

President: JOSEP PLANA i BOSSACOMA
c/ Sant Jaume, 6 i 8 (ATENEU CAN PANXUT)
17190 - SALT

REVISTA «LA FARGA»

Director: GUILLEM TERRIBAS i ROCA
Passeig Verdaguer, núm. 1
17190 - SALT

PATRONAT PARROQUIAL SALTENC

President: JOAN CANALS i PIGEM
c/ Sant Jaume, 6 i 8 (ATENEU CAN PANXUT)
17190 - SALT

AGRUPAMENT ESCOLTA SANT CUGAT

Cap Agrupament: NICO CALVO i CANIZARES
c/ Greco, núm. 3, 4t. 3a.
17190 - SALT

CASAL DE JUBILATS DE SALT

President: EMILI CROUS i FONT
Passeig Verdaguer, núm. 1
17190 - SALT

CENTRO DE ANDALUCIA

President: JUAN JOSÉ DELGADO DOVAL
c/ Àngel Guimerà, núm. 142
17190 - SALT

MOVIMENT RIALLES DE SALT

Coordinació: IMMA CASALS i SAGUER
Pl. de la Vila, núm. 24 àtic 1a.
17190 - SALT

LLAR DE JUBILATS «LES BERNARDES»

President: PERE BOSCH i ALSINA
c/ Major, núm. 172-174
17190 - SALT

COMISSIÓ DE FESTES DEL CARRER SANT ROMÀ

President: FERRAN MOLINER i COROMINAS
c/ Sant Romà, núm. 35
17190 - SALT

COMISSIÓ DE LA FESTA MAJOR DE SALT

President: JOAN FONT i FIGUERAS
Pl. Canigó, núm. 1, 6è. 4a.
17190 - SALT

COMISSIÓ DE FESTES DEL BARRI DE LA PROCESSÓ

President: EMILI CROUS i FONT
c/ Sant Jaume, núm. 14
17190 - SALT

ASSOCIACIÓ COMERCIANTS DE LA PLAÇA MERCAT

Presidenta: MARIA ORPÍ i RAMÓS
Passeig Falsos Catalans, núm. 192
17190 - SALT

RÀDIO SALT EMISSORA MUNICIPAL

President: XAVIER COROMINAS i MAINEGRE
c/ Dr. Ferran, núm. 51, 8è. 4a.
17190 - SALT

COMISSIÓ DE REIS

President: JOSEP BOO i ALSINA
c/ Dr. Ferran, núm. 31, 8è. 8a.
17190 - SALT

ATENEU SALTENC CAN PANXUT

President: MIQUEL BERGA i BAGUÉ
c/ Sant Jaume, núm. 6 i 8
17190 - SALT

ASSOCIACIÓ DE PARES DEL C.P. VALLVERA

President: FERNANDO ESPINOSA i ORTEGA
c/ Torres i Bages, núm. 2, 2n. 1a.
17190 - SALT

ASSOCIACIÓ DE PARES DEL C.P. EL PLA

Secretària: MERCÈ VIDAL i CASELLAS
c/ Sant Dionís, núm. 68
17190 - SALT

ASSOCIACIÓ DE PARES DE C.P. SILVESTRE SANTALÓ

Presidenta: MARIA FARNES SALAMAÑA
c/ Dr. Ferran, núm. 26, 1r. 1a.
17190 - SALT

ASSOCIACIÓ DE PARES I.B. SALVADOR ESPRIU

President: MIQUEL BISBE i GIRÓ
c/ Josep M. de Segarra, núm. 6
17190 - SALT

ASSOCIACIÓ DE PARES COLLEGI DOMINIQUE

President: ANTONIO MOLINA i MOLINA
c/ Francesc Macià, núm. 18 àtic 1a.
17190 - SALT

ASSOCIACIÓ DE PARES DEL C.P. LA FARGA

President: JOAQUIM TORRAMILANS LLUNELL
c/ Torras i Bages, núm. 6, 2n. 4a.
17190 - SALT

ASSOCIACIÓ DE VEÏNS «CAN MERICANA SECA»

President: JOSEP MACHADO
Pl. Catalunya, núm. 33, 1r. 1a.
17190 - SALT

ASSOCIACIÓ DE VEÏNS DE LA PLAÇA CONVIVÈNCIA

President: MANUEL MORENO i DIAZ
Plaça de la Convivència, baixos
17190 - SALT

C.F.P.A. LA COOPERATIVA

Director: SEBASTIÀ PARRA i NUÑO
c/ Major, núm. 78
17190 - SALT

AMICS COLLECCIONISTES

President: EMILI TORRENT i ALGANS
c/ Pius XII, núm. 17
17190 SALT

ESGLÉSIA CRISTIANA EVANGÈLICA

c/ Àngel Guimerà, núm. 83, 1r. 2a.
17190 - SALT

PARTIT SOCIALISTA UNIFICAT DE CATALUNYA (PSUC)

Responsable polític: FRANCESC MONTALBAN COBO
c/ Indústria, núm. 4
17190 - SALT

ASSOCIACIÓ DE VEÏNS DEL BARRI VELL

Presidenta: MARIA JOSEP RODRÍGUEZ LLACH
c/ Llarg, núm. 9
17190 - SALT

ASSOCIACIÓ DE PARES DEL COLLEGI POMPEU FABRA

President:
c/ Pep Ventura, núm. 40
17190 - SALT

ASSOCIACIÓ DE VEÏNS I PROPIETARIS DE LA PLAÇA DE GIFRÉ EL PILÓS

President: JORDI COMAS i BOSCH
Pl. Gifré el Pilós, núm. 10
17190 - SALT

JOVENT D'ARA

President: JOAN CANALS i RABASEDA
Plaça Gaudí, núm 1
17190 - SALT

GRUP DE DIABLES «PERE BOTERO»

President: MIQUEL PLANA i BOSSACOMA
c/ Major, núm. 255
17190 - SALT

COMISSIÓ DE FESTES DEL CARRER PERE COLL

President: MIQUEL DEULOFEU i PUJOL
c/ Pere Coll Guitó, núm. 19, 1r. 3a.
17190 - SALT

COMISSIÓ DE FESTES DE SANT ANTONI-UNIÓ

President: JOAN BITLLOCH i FÀBREGA
c/ Unió, núm. 38
17190 - SALT

ASSOCIACIÓ «AMICS DE QUILALÍ»

President: SEBASTIÀ PARRA i NUÑO
c/ Sant Joan, núm. 16
17190 - SALT

ASSOCIACIÓ DE VEÏNS GRUP SANT JAUME

President: RICARD IGLESIAS DIEGO
Grup Sant Jaume: B-A, 4, 2n.2a.
17190 - SALT

COMUNITAT PROPIETARIS DEL GRUP VERGE MARIA

President: JOSEP TURRÓ
Passatge Roger de Llúria, núm. 3-baixos
17190 - SALT

EL TALLERET DE SALT

c/ Elisenda de Montcada, núm. 5, 3r. 4a.
17190 - SALT

BIBLIOTECA MPAL. «J. MINISTRAL i MASIÀ»

c/ Manuel de Falla, núm. 26
17190 - SALT

BIBLIOTECA PÚBLICA INFANTIL «MAS-SAGRAN»

Pl. Mercat, s/núm.
17190 - SALT

PARTIT DELS SOCIALISTES DE CATALUNYA (PSC-PSOE)

Primer Secretari: J.V. ALHAMBRA
c/ Major, núm. 180-baixos
17190 - SALT

ESCOLA MUNICIPAL DE BELLES ARTS

Professor: LLUÍS MOLINS i MATEU
c/ Dr. Ferran, núm. 21
17190 - SALT

CASAL DE LA PARRÒQUIA DE SANT JAUME

Responsable: JOAQUIM OLLER i SALVANS
c/ Pau Casals, núm. 55
17190 - SALT

GRUP DE DONES DE SALT

Presidenta: MONTSERRAT ASES
c/ Pep Ventura, núm. 57
17190 - SALT

CONVERGÈNCIA DEMOCRÀTICA DE CATALUNYA

President: PERE GIBERT i ANDREU
c/ Cervantes, núm. 57
17190 - SALT

COMISSIÓ DE FESTES PLAÇA ONZE DE SETEMBRE

President: LLUÍS MORA i URRIT
c/ Àngel Guimerà, núm. 146, Ent. 2a.
17190 - SALT

AMICS DE LES DEVESES

Coordina: Miquel Boix
Can Panxut
Sant Jaume, 6 i 8
17190 - SALT

Avui és

Festa Major

Però demà us atendrem amb
l'eficàcia de sempre.

© Mercat i Espais de Moller

"la Caixa"
CAIXA DE PENSIONS

Carrer Major, 173 - Plaça de la Llibertat, 1 - Telèfon 23 77 11 - SALT
Carrer Major, 301 - Passeig Marquès de Camps, 1 - Telèfon 23 50 10 - SALT

RELACIÓ D'ENTITATS ESPORTIVES - SALT

CLUB BÀSQUET SALT
President: ENRIC SOY
Pg. Països Catalans, s/núm. (PAVELLÓ D'ESPORTS)
17190 - SALT

MOTO CLUB RAIGS SALT
President:
Major, núm. 298
17190 - SALT

A.D.Y.T.L.I.
President: ANDRÉS SERRANO BAEZA
17190 - SALT

CLUB HÍPIC CENTAURE
President: PERE GELI BOSCH
Paratge Mas Ribot s/núm.
17190 - SALT

CLUB D'ESCACS SALT
President: JAUME GARCÍA NAVARRA
Major, núm. 152 (Bar Benjumea)
17190 - SALT

CLUB POLISPORTIU TRAMUNTANA
President: JOSEP H. PRATS CARRASCO
Anselm Clavé, núm. 3
17190 - SALT

U.D. COMA-CROS
President: PERE MAS
Sant Antoni, núm. 1
17190 - SALT

CLUB PETANCA SALT
Presidenta: DOLORS GAMUNDI CANALS
Passeig Verdaguer, núm. 1
17190 - SALT

PENYA BLAUGRANA DE SALT
President: MANEL RIGAT PUIG
Passeig Verdaguer núm. 1
17190 - SALT

AGRUPACIÓ ESPORTIVA SALT
President: JOSEP TRAPERO LÓPEZ
Pg. Països Catalans s/núm. (PAVELLÓ D'ESPORTS)
17190 - SALT

CENTRE EXCURSIONISTA SALTENC
President: JAUME SANTANA
Pg. Països Catalans s/núm. (PAVELLÓ D'ESPORTS)
17190 - SALT

CLUB FUTIBOL SALT
President: MIQUEL PARDO
c/ Cervantes, núm. 20
SALT

PATRONAT MUNICIPAL D'ESPORTS
Presidenta: CARMÉ CARBÓ T CASELLAS
Pg. Països Catalans, s/núm. (PAVELLÓ)
SALT

PENYA TERTÚLIA
President: PEDRO ROS CANO
c/ Torres i Bages, núm. 25
SALT

CLUB TAEKWONDO «CHOIS LEE»
President: LEE JAE KWON
c/ Pius XII, núm. 1
SALT

CLUB TENIS TAULA JOVENT SALTENC
President: JOAQUIM MARIA BUSQUETS
GENOVER
Pg. Països Catalans, s/núm. (PAVELLÓ)
SALT

CLUB BADMINTON SALT
President: ENRIC PALLÀS i JULIÀ
Pg. Països Catalans, s/núm. (PAVELLÓ)
SALT

CLUB SALTENC D'ESQUÍ
President: RICARD LLORET MONER
Pg. Països Catalans, s/núm. (PAVELLÓ)
SALT

SPORT CICLISTA SALT
President: LLUÍS BONANY i RUSCALLEDA
c/ Sant Dionís, núm. 71-73
SALT

CLUB SALT FALCONS
President: JOAN CODERCH i SANCHO
Pg. Països Catalans, s/núm. (PAVELLÓ)
SALT

CLUB BÀSQUET TRES PUNTS
President: FCO. VALERIANO ROBLES
GÓMEZ
c/ Torres i Bages, núm. 4-4t. 2a.
SALT

SOCIETAT PESCA ESPORTIVA LA CARPA
President: FRANCESC PUJOL i VILALTA
c/ Àngel Guimerà, núm. 95
SALT

PEÑA MADRIDISTA GIRONA
President: JUAN POZO ÁLVAREZ
c/ Major, núm. 152

Forn de pa i bolleria

Joaquim Ferrer

C/ Joan Maragall, 53 - Telèfon 21 65 13 - 17002 GIRONA

C/ Dr. Ferran, 23 - Telèfon 23 87 61 - 17190 SALT

C/ Manuel de Falla, 42 - Telèfon 23 98 81 - 17190 SALT

**MATERIAL FOTOGRÀFIC
REPORTATGES - CINE**

FOTO *BADIA*

Plaça Catalunya, 5 - Tel. 23 56 69 - 17190 SALT (Girona)

ELECTRICITAT DE L'AUTOMÒBIL

ELECTROMOTOR

Patricio Amat

Pg. Països Catalans, 244 - Telèfon 23 25 61 - (Davant zona esportiva)

ENGUIXATS - DECORACIÓ

LL. BUSQUETS

Plaça Josep Irla i Bosch, 21 - 17190 SALT
Travessera de la Creu, 13, 2n., 1a. - Telèfon 21 83 51 - GIRONA

INSTAFRED

**REFRIGERACIÓ I AIRE CONDICIONAT
REPARACIÓ I INSTAL·LACIÓ**

Pg. Marquès de Camps, 18 - Tel. 23 73 05 - 17190 SALT (Girona)

La prolongació del Pg. dels Països Catalans cap a Bescanó, amb l'obertura d'un nou pont sobre l'autopista, ha estat una obra important dins l'urbanisme de Salt.

'ANY: d'una festa a l'altra

(o de Sant Cugat a Sant Jaume)

Sense voler ser exhaustius, ja que la llista seria llarga, volem reflectir a nivell gràfic alguns dels fets destacats que han passat a la nostra vila desde la darrera Festa Major 89 fins a la d'enguany. Heus ací les imatges que hem espigolat.

BÀSQUET

El GEiEG femení, campió estatal juvenil

■ Salt.— L'equip femení del GEiEG va guanyar el campionat estatal de bàsquet de la categoria juvenil, que va acabar diumenge a Salt, en imposar-se en la final al Canoe de Madrid per 72-54, en un partit vibrant en què la millor arma de les grupistes va ser la seva defensa. Meritxell Buil, amb 33 punts, va ser la màxima encistelladora del partit. El GEiEG va acabar el campionat sense perdre cap dels cinc partits jugats i s'ha convertit en el segon equip gironí que guanya aquest campionat, ja que La Casera de Figueres va ser campió el 1978. Plana: 30

FOTOS: JAUME OLLÉ, CARME CARBÓ, NARCÍS AGUSTÍ, MARTÍ ARTALEJO I A.I. LA BARGA

La Plaça del Veinat presenta un nou aspecte després de la seva remodelació.

Els Amics de les Deveses han ajudat a recuperar les Deveses com a parc i zona d'esbarjo dels saltencs.

Els XIII Campionats estatals de bàsquet juvenil, celebrats al Pavelló Municipal, van ser tot un èxit de participació i organització.

El tres regidors dissidents de CDC a l'Ajuntament de Salt deixen el partit

Un d'ells, Enric Pallàs, renuncia al càrrec i els altres formen grup independent

Enric Pallàs, Francesc Blasco i Enric Serra, regidors, respectivament, del CiU a l'Ajuntament de Salt, van presentar al matí la sol·licitud de formació d'un grup municipal independent, i van demanar també així, la seva baixa com a militants de Convergència Democràtica de Catalunya. Enric Pallàs va presentar, a més, la seva renúncia al càrrec de regidor. Els tres es convergents van anunciar la seva decepció per l'actitud de les altres instàncies del partit. Segons van assegurar, si el president de la intercomarcal de CDC, Josep López de Lerma, els hagués volgut escoltar en el moment oportú, la crisi no s'hauria produït.

El ple que l'Ajuntament de Salt té previst el mes de juny ja tindrà un grup municipal independent i a més, Enric Pallàs formarà part del grup independent i el grup que la junta electoral doni el ple a la seva renúncia al càrrec de regidor i moment el seu substitut, que en principi serà Joan Penarrieta, que s'integrarà en el grup del CiU. El portaveu del nou grup municipal serà Enric Serra. Els tres regidors van entrevistar-se amb el secretari general de CDC, Salvador Sunyer.

Els tres regidors durant l'entrevista que van mantenir ahir al matí amb l'alcaldde Salvador Sunyer. Foto: Miquel Urdó

feia dotze anys que militava a CDC i Enric Pallàs portava tres anys de militant. El partit va adreçar-los ahir una carta en què els reelegia

les tres setes de regidors de l'Ajuntament. Serra i Blasco van anunciar que, des del grup municipal indepen-

dent, continuaran treballant pel poble «com fins ara», si bé van especificar que ho faran «sense pressions de cap tipus».

El saltenc Delft Geli, nou jugador del Barça.

El grup municipal de CiU es parteix en dos i es constitueix al consistori una nova formació independent.

L

La Plaça de Catalunya encara no és una realitat: s'ha hagut de fer un nou projecte, que tot just ara està a informació pública.

Les obres del carrer del Rec i Ronda Monar estan paralitzades des de fa temps. No sabem per què ni quan es reprendran.

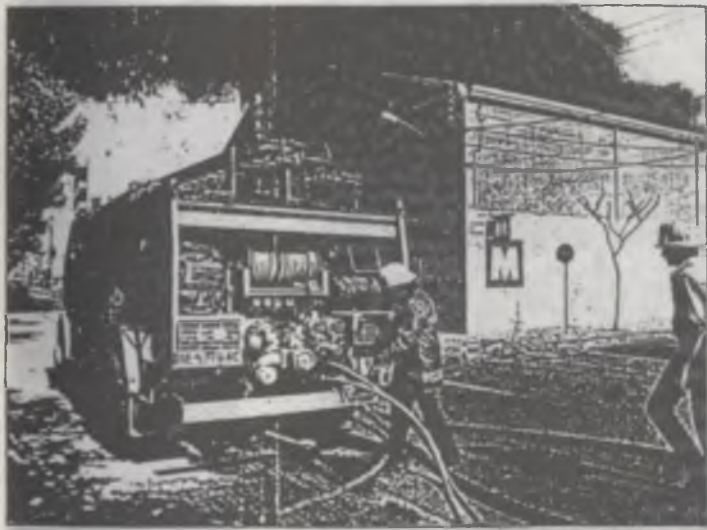

La biblioteca infantil «Massagrán», una nova eina educativa i un equipament al servei de nous joves lectors.

La visita de l'alcalde de Quilalí, Jaime Vázquez, va servir per plantejar-nos la nostra solidaritat amb el Tercer Món.

Salt Sardanista compleix enguany el seu desè aniversari. Sens dubte, una entitat viva i arrelada que ha treballat molt per al poble.

Un incendi de grans proporcions, les causes del qual es desconeixen, va destruir ahir la major part del supermercat Maxor situat al carrer major de Salt. El foc es va iniciar a dos quarts de cinc de la tarda a la primera planta de l'edifici. L'actuació dels bombers no va poder impedir la propagació del foc, ja que la planta on es va iniciar l'incendi estava dedicada a productes molt inflamables —joguines i perfums, entre d'altres articles—. L'incendi va destruir tota la primera planta i una part de la planta baixa.

Un incendi destrueix quasi totalment el supermercat Maxor de Salt

El foc va començar a quarts de cinc de la tarda, per causes desconegudes

■ Salt. — Maria Martí, supervisora zonal de Masor, va explicar que l'incendi es va iniciar mentre estava celebrant una reunió amb un grup de treballadores, quan el supermercat encara era tancat al públic. Segona va dir, les setze persones que hi havia dins l'immoble van sentir un fort soroll, i al mateix temps es va apagar la llum. En pujar a la primera planta per veure què succeïa, les treballadores van adonar-se que hi havia un incendi. Les treballadores van intentar, sense èxit, sufocar el foc.

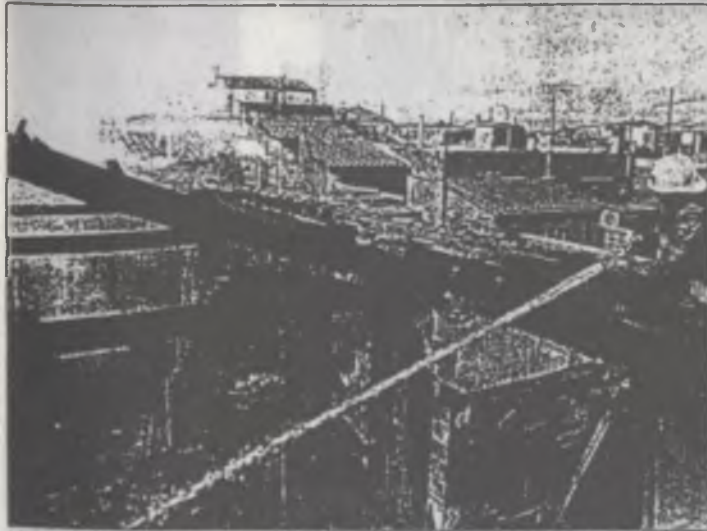
L'arribada dels bombers es va produir pocs minuts després que fossin avisats. En l'extinció del foc hi van participar efectius dels parcs de bombers de Girona, de Castà i de Maçanes. Segona va declarar Antoni Güell, cap dels bombers de Girona, la principal preocupació de la brigada és veure des del primer moment evitar que el foc es propagui a les cases veïnes, que havien estat ja evacuades. Els bombers van decidir llançar aigua amb mànegues des de les cotes dels camions, ja que va quedar bloquejat el sistema d'obertura electrònica de les persianes metàl·liques i no va ser possible, des de terra, obrir-les manualment. Els bombers no van poder accedir al local fins que l'incendi va estar controlat. Alguns veïns es van queixar ahir que el foc els havia afectat el seus habitatges.

Güell va afirmar que possiblement les causes de l'incendi no es podran saber mai amb tota seguretat a causa del grau de sinistralitat produït pel foc. L'actuació dels bombers es va perllongar fins passades les sis de la tarda, moment en què es va iniciar l'enderrocament de la part superior de la façana de l'edifici.

Bona seguretat

Un autobús que estava aparcat damunt d'una boca d'incendi, va obligar els bombers a recollir tota l'aigua necessària d'una altra boca situada al carrer Major. L'alcalde de Salt, Salvador Sunyer, va afirmar ahir que a la localitat hi ha una de les millors xarxes de boques d'incendi de les comarques gironines —una cada cent metres—. L'alcalde, Salvador Sunyer, va dir ahir que el supermercat complia tota la reglamentació sobre seguretat. La llei que regula l'aspecte de seguretat, i que data de 1982, no obliga els establiments amb llicència anterior a aquesta data, com és el cas del supermercat, a adequar els seus sistemes a la nova legislació. Un representant de la companyia que té assegurat el negoci ha afirmat que és impossible avaluar els danys fins d'aquí a uns dies. Dos camions de l'empresa Maxor van recollir ahir a dos quarts de set de la tarda el material del supermercat que no havia resultat afectat per l'incendi.

Un important incendi va afectar greument l'edifici del supermercat Maxor, al carrer Major

A la imatge de dalt, un bomber prepara aigua de les mànegues dels camions que van intervenir en les tasques d'extinció. A baix, un altre bomber s'ha aplegat a la primera planta del supermercat, prelevant el domini. Foto: Lluís Serra.

El Mas Llorenç presenta un aspecte renovat després de les obres de millora i restauració que s'hi han fet.

Pla Maçana: una nova zona davant l'institut feta amb un nou model urbanístic, en el qual no hi falten les zones verdes i amples passeigs. La seva consolidació és ja evident. Aquest lloc acollirà les parades de la fira i, en un futur, el mercat dels divendres.

Les diverses festes populars han tingut una àmplia participació: Reis, Carnaval, Festes de Carrer, Festa Major...

El tancament de les emissions de Ràdio Salt, per ordre judicial, per demanda de la Societat General d'autors d'Espanya, demostrà una vegada més la solidaritat de les entitats del poble.

**CARNS FRESQUES
XARCUTERIA SELECTA**

Jaume Darnés

Bones festes!

C/ Rafel Masó, 21
Telèfon 23 16 09
17190 SALT

ENQUADERNACIONS

ESTEVE PLANELLA

i FILLS

C/ Indústria, 32
Telèfon 23 51 86
17190 SALT

**TOT
RETALLS**

de Ramos i Anna

MODES

C/ Major, 230
Telèfon 23 56 22
17190 SALT

J.ARNAN
VIDRES I VITRALLS

FABRICACIÓ DE:

- VIDRIERES ARTÍSTIQUES:
PLOM / ALUMINI / FORMIGÓ
- VIDRES PINTATS AL FOC
- DECORACIÓ DE VIDRES A LA SORRA
- COL·LOCACIÓ DE:
“CLIMALIT” / TEMPLATS

C/ Mosquerola, s/n. - Sector Abastament
17180 VILABLAREIX

Manufacturas A. Gassol, S.A.

Fábrica de hilados y torcidos
Poliéster, algodón, acrílicas
y géneros de punto

Gassol Fibras, S.A.

Fábrica de texturizados

Gassol Color, S.A.

Fábrica de tinturas de hilados

Monar Textil, S.A.

Fábrica de tejidos

L'ESTACIÓ

Va arribar a l'estació del Veïnat a les 4,30 de la matinada. El tren que havia de portar-lo altre cop a casa sortia de Girona a les 7,15 del matí i tenia la seva parada a Salt a les 7,25. En Lluís Panosa estava completament esgotat, però era un xicot feliç. El dilluns tornaria a la seva feina d'ajudant tècnic de perforacions a la presa que s'estava construint a Susqueda, amb el cos cansat però amb una alegria al cor com mai havia sentit. A Salt sabien fer Festa, això era ben evident. De totes les que recordava, la d'aquest any 1962 era, sens dubte, la millor, amb la inclusió al Programa de La Principal de La Bisbal i el plat fort del «Dúo Dinámico».

Havia ballat les sardanes de la tarda i havia quedat ben amarat de suor. Tot i així, el vespre va ser un dels qui va empènyer i va tornar a suar per poder entrar a l'envelat. L'interior semblava un autèntic forn. A les llotjes, encara s'hi podia estar mig bé, però la pista de ball era un infern. Tòt i la calor, en Manolo i en Ramon varen demostrar que eren uns bons professionals i varen oferir un magnífic recital.

La taquilla de l'estació era tancada i la sala d'espera completament buida. Va mirar aquell vell i enorme rellotge de la paret i va poder comprovar que encara hauria d'esperar unes tres hores. Va decidir fer una bacaina en el banc de fusta mig atrotinat que hi havia al racó, just dessota una enorme cartellera amb anuncis de festes majors d'altres pobles veïns i de la «novillada» del proper diumenge a la plaça de Santa Eugènia. Va treure's les sabates i es va posar còmode. Una sensació de pau i de relaxament va envair-lo immediatament. Aleshores, va pensar que aquell dia havia estat també molt especial perquè havia conegut la Maria. Ella seia amb les seves

amigues en una de les llotges laterals. Era bonica, molt bonica. L'Eulogi, un amic que havia trobat a l'envelat, va adonar-se que aquella noia li feia peça i va animar-lo a treure-la a ballar. «T'hi jugo una cervesa que no aconseguixes treure-la a la pista», va dir desafiant. En Lluís, va acceptar el convid i va atansar-se a la noia, decidit.

«—Perdona que et molesti. Vols ballar?»

Ella va mirar-lo de dalt a baix i el que va veure la va convèncer. «Sí, per què no?» va dir amb un somriure murri.

Varen ballar tres peces, després varen anar a prendre un refresc al bar i varen tornar a ballar. No es varen separar ni varen buscar cap altra parella. S'havia establert una mena d'atracció entre els dos que els feia estar junts tota l'estona. Varen acomiadar-se prop de les tres. Ella havia de tornar a casa seva i en Lluís va aprofitar per fer una darrera visita a la barra del bar. Aquella maleïda calor feia que tingués la gola seca a totes hores. Més tard, a les 4 de la matinada, va adreçar les seves passes cap a l'estació, tot i saber que la trobaria buida, solitària, sense ningú amb qui conversar. Però era això precisament el que volia. La soledat i la frescor d'aquell racó. Va aclucar els ulls i va tornar a veure la cara de la Maria, la seva pell blanquinosa, aquell escot insinuator que deixava entreveure uns pits esplendorosos.

L'estació era força rònega i va pensar que li calia una mà de pintura. Havia sentit però, que ben aviat se suprimiria aquella línia de tren i va creure que seria una llàstima que el substituïssin per uns quants autobusos. Alguns deien que la mort del tren era inevitable, mentre que d'altres afirmaven que calia fer una reconversió a fons fins aconseguir una línia més

T R I A
O B E R T A

moderna que enllacés Olot amb la Costa Brava. En Lluís era pessimista de mena i estava convençut que el progrés faria desaparèixer, tard o d'hora, aquell tren petit, com poc temps abans ho havia fet amb el carrilet de Sant Feliu.

El cansament, la fatiga de tot un dia de calor, de ballar i d'emocions, va fer que es quedés profundament adormit. Enmig de la boira del seu son, apareixien fugisserament imatges de la Maria, les seves paraules de comiat, aquell petó delicat i la promesa de tornar-se veure el diumenge vinent. Aquell va ser el seu darrer pensament abans d'entrar a la negror del son més profund.

Va despertar-lo un petit raig d'immensa claror que es filtrava per un forat de la paret i que li anava directament a la cara. Va fregar-se els ulls i va mirar al seu voltant. Tot era fosc, completament fosc, llevat d'aquell forat de llum que segurament connectava amb l'exterior. Va estranyar-li moltíssim aquella foscor i va tenir por. Una por que anava creixent a mesura que anava comprovant que dins l'estació no hi havia absolutament ningú més, que el terra era ple de brutícia, de runa i que... les finestres eren paredades! Això va espantar-lo molt i va començar a cridar ben fort. Afegint la seva desesperació als crits va començar a colpejar els rajols que tapaven les obertures fins aconseguir obrir un portell per on va poder sortir a l'exterior. Aleshores, va quedar completament atònit en veure el paisatge que tenia al seu davant, i va pensar que

delirava.

Havia desaparegut la via del tren i, en el seu lloc, hi havia un carrer per on circulaven uns cotxes que no havia vist mai. L'edifici de l'estació era com una capsa tancada i, a la seva dreta, hi havien sorgit uns magnífics jardins plens de flors i de gespa. Notava que li costava caminar, li feia mal l'esquena i se sentia vell i cansat. Va atansar-se fins on la nit abans hi havia la via del tren i va anar ben just que no l'atopellés un Opel Kadett de color vermell. En Lluís, desesperat, va deturar la primera persona que va trobar i va preguntar-li si allò era Salt, i si celebraven la Festa Major.

«—I tant, home! D'on sortiu vos? L'any 90 ens ha portat la millor festa que recordo en molt de temps».

L'home va desaparèixer camí del pavelló d'esports, mentre en Lluís, en Lluís Panosa envellit, brut i cansat, sorgit d'un túnel del temps que li havia arrebatat trenta anys de la seva vida, sanglotava enmig de l'asfalt d'una avinguda desconeguda, sense comprendre absolutament res d'aquell increïble misteri que acabaria per enfollir-lo sense remei per a la resta de la seva vida.

MIQUEL FANANÀS

FOTO: JAUME OLLÉ

TALLERS

JUNPA, S.L.

SERRALLERIA

FUSTERIA METÀL·LICA

I PVC

Polígon Industrial Mas Aliu
Telèfon (972) 23 95 92
Fax (972) 23 11 44
17181 AIGUAVIVA (Girona)

Carnis

J. MARCÓ

Telèfon 23 55 57
SALT

LA SENYERA ENSANGONADA

Terra meva voldria dir-te
i fer-ho amb el cor a la mà
en aconseguir sense ferir-te
com els teus fills t'hem d'estimar.

En un món tan esqueixat
si volem un gran blassó
per damunt de les cingleres
oferir-te, el nostre «do».

Si un «do» tenim amb orgull
és el de la humilitat
i escollir amb tota llum
un rebuig, el que no sigui honestat.

Catalunya és una terra
que a ningú li nega el pa,
treballant sense fer guerra
amb un esperit que cal guardar.

Res de febles ni d'apàtics
som gent que tenim seny
per suportar de notes històriques
i posar la senyera a dalt el Montseny.

És una senyera ensangonada
que guardem amb tot honor
honorada i venerada
i immortalitzada per Jofre el Pelós.

Saber el què ens convé
per ser dignes d'un blassó
que lluint les seves armes
les mostra solament per oclusió

El mar et/banya la costa,
els rius et reguen els prats
i la muntanya més alta suporta
la sobirana Pica d'Estats

Si al conèixer nostra terra,
ho dic amb el cor a la mà,
marxés gaires dies sense veure't
demanaria per tornar l'endemà.

ANNA BONAL

CONSTRUCCIONES
RUBAU-S.A.

Carrer Pont Major, s/n
Telèfons 21.45.50 - 20.96.82
Fax 21.45.54
17007 GIRONA

Carrer Pont Major, s/n.
Telèfons 21 45 50 - 20 96 82
Fax 21 45 54
17007 GIRONA

*El Mod. 33 patentat
en totes les seves mides*

C/ Garbí, 48 - Telèfon 233272
17190 SALT

Potser sí que cal posar moltes vegades una mà davant la flama perquè no s'apagui, però quantes flames no s'apaguen cada dia? Flames joves, flames d'esperança, flames d'itlusions.

Si ara mateix reculéssim 100 anys no ens hi aclimataríem, ens hauria caigut el món a sobre. «Ui!, retornar a l'espelma», diríem, i no sabríem per on començar. Si ara mateix reculéssim 100 anys dia a dia, podríem tornar al punt de partida amb la mateixa naturalitat que hem anat avançant, i el progrés podria ser mesurat en la justesa del mot per allò del coneixement dels resultats.

És una utopia? I tant! El diner que mou el benefici no està per brocs i els «vius» només pensen en viure, ningú pensa conscientment que el progrés esbojarrat que patim pot escurçar-li la vida, i els morts... els morts no hi són.

Si fóssim prou intel·ligents (l'home diuen que és intel·ligent) haurem de fer una aturada al camí i pensar en el trajecte fet. Què ha estat positiu i de què podíem haver prescindit. No parlaré de la felicitat perquè és una itlusió tan subjectiva que no hi ha per on agafar-la. Deia el filòsof que la felicitat és una esperança que mou les persones fins que no han aconseguit l'objecte o anhel desitjat. Tots podem fer números.

Hauríem d'entendre que hem de treballar per a viure, no viure per a treballar, i viure no vol pas dir tenir més que el veí, gastar més que el veí, ni seguir els dictats de la moda o de la propaganda, que tot plegat no és més que fer el joc a l'imperi del consumisme.

Viure vol dir tenir coneixements, estar al dia quant a les circumstàncies que ens envolten, algunes potser llunyanes, però properes perquè la terra s'ha tornat petita degut a la facilitat de comunicació. Coneixements quant als avenços de la humanitat, coneixements quant a les injustícies socials que poden ser més econòmiques que polítiques o religioses. Coneixements, en fi, que podrien portar a una millor comprensió de la necessitat de més solidaritat. Aquí sí que hauríem d'intentar superar el veí.

Els estats són més poderosos a partir de com més roben. Directament dels pobles que tenen sota el seu domini, o indirectament a través de la tecnologia que exporten. Poques multinacionals van a portar feina als països subdesenvolupats, van a portar contaminació a canvi d'uns sucosos beneficis que s'acumulen en bancs de països rics, que a la vegada presten als mateixos països subdesenvolupats a canvi d'uns interessos que els acaben d'enfonsar.

No cal mencionar noms, n'hem tingut testimonis directes de persones vingudes de terres americanes, que al Casal de Jubilats s'han expressat amb tot el realisme de la crua supervivència.

Vivim en una societat egoïsta on el diner ha pujat als altars més encimbellats i és adorat des de totes les instàncies, i com a mortals que som, fins i tot els marginats conscients de la seva situació l'adoren, imbuïts com estem tots plegats per l'ostentació.

L'educació del profit! Vet aquí els manaments de l'ensenyament que hem rebut. Venerem els ídols! No importa com han pujat a l'altar. Venerem-los!, que mentrestant estarem distrets i no pensarem en la injustícia social, potser no volguda, però sí sostinguda.

Que la llum ens atragui, que la claror ens esperoni és desitjable, és un avenç de la ciència que desenvolupant el misteri del foc, passà per l'espelma per arribar a l'electricitat. Que la voluntat humana sigui prosperar és desitjable, vol dir voluntat, esforç i imaginació.

Segurament que si miréssim d'un cap a l'altre del nostre carrer no trobaríem gaires diferències. Salt no és un poble de gaires rics ni molts pobres, però el món és més que Salt, i Salt ho ha entès ajudant els companys de Quilalí...

Sembla que en un programa de la Festa Major només s'hauria de parlar de fartaneres i diversions, però... penso que també és una bona ocasió per recordar els necessitats que lluiten per sobreviure.

UNA ESPELMA TAMÉ FAL·LUM

T
Potser sí que cal posar moltes vegades una mà davant la flama perquè no s'apagui, però quantes flames no s'apaguen cada dia? Flames joves, flames d'esperança, flames d'itlusions.

Si ara mateix reculéssim 100 anys no ens hi aclimataríem, ens hauria caigut el món a sobre. «Ui!, retornar a l'espelma», diríem, i no sabríem per on començar. Si ara mateix reculéssim 100 anys dia a dia, podríem tornar al punt de partida amb la mateixa naturalitat que hem anat avançant, i el progrés podria ser mesurat en la justesa del mot per allò del coneixement dels resultats.

És una utopia? I tant! El diner que mou el benefici no està per brocs i els «vius» només pensen en viure, ningú pensa conscientment que el progrés esbojarrat que patim pot escurçar-li la vida, i els morts... els morts no hi són.

Si fóssim prou intel·ligents (l'home diuen que és intel·ligent) haurem de fer una aturada al camí i pensar en el trajecte fet. Què ha estat positiu i de què podíem haver prescindit. No parlaré de la felicitat perquè és una itlusió tan subjectiva que no hi ha per on agafar-la. Deia el filòsof que la felicitat és una esperança que mou les persones fins que no han aconseguit l'objecte o anhel desitjat. Tots podem fer números.

Hauríem d'entendre que hem de treballar per a viure, no viure per a treballar, i viure no vol pas dir tenir més que el veí, gastar més que el veí, ni seguir els dictats de la moda o de la propaganda, que tot plegat no és més que fer el joc a l'imperi del consumisme.

Viure vol dir tenir coneixements, estar al dia quant a les circumstàncies que ens envolten, algunes potser llunyanes, però properes perquè la terra s'ha tornat petita degut a la facilitat de comunicació. Coneixements quant als avenços de la humanitat, coneixements quant a les injustícies socials que poden ser més econòmiques que polítiques o religioses. Coneixements, en fi, que podrien portar a una millor comprensió de la necessitat de més solidaritat. Aquí sí que hauríem d'intentar superar el veí.

Els estats són més poderosos a partir de com més roben. Directament dels pobles que tenen sota el seu domini, o indirectament a través de la tecnologia que exporten. Poques multinacionals van a portar feina als països subdesenvolupats, van a portar contaminació a canvi d'uns sucosos beneficis que s'acumulen en bancs de països rics, que a la vegada presten als mateixos països subdesenvolupats a canvi d'uns interessos que els acaben d'enfonsar.

No cal mencionar noms, n'hem tingut testimonis directes de persones vingudes de terres americanes, que al Casal de Jubilats s'han expressat amb tot el realisme de la crua supervivència.

Vivim en una societat egoista on el diner ha pujat als altars més encimbellats i és adorat des de totes les instàncies, i com a mortals que som, fins i tot els marginats conscients de la seva situació l'adoren, imbuïts com estem tots plegats per l'ostentació.

L'educació del profit! Vet aquí els manaments de l'ensenyament que hem rebut. Venerem els ídols! No importa com han pujat a l'altar. Venerem-los!, que mentrestant estarem distrets i no pensarem en la injustícia social, potser no volguda, però sí sostinguda.

Que la llum ens atragui, que la claror ens esperoni és desitjable, és un avenç de la ciència que desenvolupant el misteri del foc, passà per l'espelma per arribar a l'electricitat. Que la voluntat humana sigui prosperar és desitjable, vol dir voluntat, esforç i imaginació.

Segurament que si miréssim d'un cap a l'altre del nostre carrer no trobaríem gaires diferències. Salt no és un poble de gaires rics ni molts pobres, però el món és més que Salt, i Salt ho ha entès ajudant els companys de Quilalí...

Sembla que en un programa de la Festa Major només s'hauria de parlar de fartaneres i diversions, però... penso que també és una bona ocasió per recordar els necessitats que lluiten per sobreviure.

mahindra

sport garatge, S.a.

J e e p

REPARACIONS - RENTAT
GREIXATGE EN GENERAL

Passeig Marquès de Camps, 5

Telèfons 23 33 11 / 23 78 83

17190 SALT (Girona)

Suministros Cataluña, S.L.

VOLVO
CAMIONS

SERVEI OFICIAL

Passeig Marquès de Camps, 3 - Tels. 23 33 11 / 23 38 61 - Fax 23 66 52 - 17190 SALT (Girona)

En un món com el d'avui, envaït pels costums i la publicitat nord-americana, el concepte de mediterraneïtat és un concepte a difondre i a reivindicar.

Catalunya, els Països Catalans, són fills de la Mediterrània, i això no es pot deixar al sac dels records. La màxima expansió del català i de la nació va cap a la Mediterrània, en plena edat mitjana, segles XIII i XV, i és a partir del segle XV, l'època del naixement dels estats-nació, quan la sobirania de Castella s'imposa per damunt els altres regnes hispànics; a partir d'aquí, amb el «Descubrimiento», la gran part de la península ibèrica mira envers Amèrica, i Catalunya entra en un procés de marginació i de decadència, de la qual no es reparà fins al segle XVIII.

El Mediterrani és focus i bressol d'innombrables pobles, barreja de cultures... (fenicis, etruscos, tartessos, cultura grega, minoica, romana; països diversos; llengües diferents; religions diferents, com la jueva, la cristiana, o la musulmana; països, a cavall d'Àsia, com Turquia, plenament arabitzats, i al nord d'Àfrica, com Egipte, Argèlia o Tunísia, i plenament europeus, com Itàlia, França o Grècia.

No podem oblidar, doncs, que som fills de la cultura greco-romànica, i que l'origen de la llengua, el tret més essencial de la nació, prové del llatí, origen també de totes les llengües romàniques.

La romanització de Catalunya fou intensa i profunda: en el dret, en l'arquitectura, les obres públiques, en els costums, en les formes de vida econòmica, en la concepció i la manera de veure el món i d'entendre l'univers.

El substrat de la cultura grega, juntament amb el passat romanitzat, ha estat un tret que ha marcat Catalunya com a poble, a diferència dels pobles nòrdics anglosaxons: germànics, danesos, anglesos...

El fet de la mediterraneïtat ha influït en el context de la nostra geografia, els nostres costums: un mar blau, un mar interior, un clima tendent a suau, no gaire brusc sinó moderat; una terra d'oliveres, vinyes i blat; uns rius poc cabalosos, tendents a règims variables; uns estius secs i unes tardors temperades... tot això ha propiciat unes formes de vida pròpies, típiques. La llum i el blau de la Mediterrània no és pas una llum o un color inventat... forma part de la vida, del paisatge, de l'essència.

I el mar i el clima tebi han donat lloc a una específica manera d'entendre el món que es reflecteix tant en la gastronomia (la cuina, el menjar i el beure) com en el folklore (en les danses, ballades, cançons); en una concepció pròpia que es tradueix també en la manera d'entendre el pas del temps, les estacions

ANGLO-SAXONS O MEDITERRANIS

La llum i el blau de la Mediterrània no és pas una llum o un color inventat... forma part de la vida, del paisatge, ...de l'essència.

de l'any i el ritme de la vida. Hi ha unes maneres de vestir, un tipus d'«hàbitat», una arquitectura, unes formes econòmiques i socials.

És a dir, la Mediterrània com una concepció global i específica, que és diferent a la d'altres pobles del món.

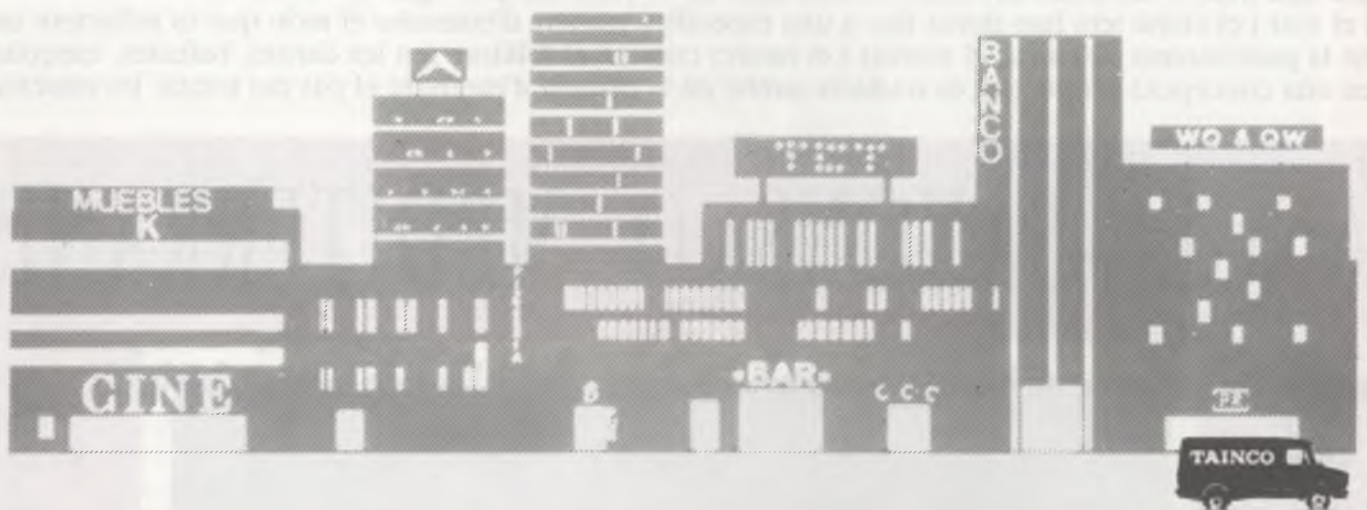
Quan Amèrica s'imposa

Els darrers vint anys hem assistit a una progressiva substitució de la cultura mediterrània (i de dotzenes

GRUP TAINCO

M A T E R I A L S E L E C T R I C S

**una organització elèctric/electrònica
al servei dels professionals**

TAINCO-GIRONA, S.A.

Freser. 84-88. Urb. "Girona 2". Tel. 972/Adm. 22 19 02. Comerc. 22 05 22 (5l.). Ilum. 22 17 57 (2l.). Fax 972/22 30 22. 17003 GIRONA

TAINCO HIDRAULIC, S.A.
TAINCO S.A.
 Terres 1-5
 Tel 972/21 44 04 Fax 21 35 20
 43005 TARRAGONA

TAINCO-FIGUERES, S.A.
 Mercat Núñez. 43-45
 Tel 972/51 02 15 Fax 50 78 16
 17140 FIGUERES (Girona)

TAINCO MANRESA, S.A.
 Dr. Zamorod. 22
 Tel (93) 873 81 05 Fax (93) 874 78 07
 08240 MANRESA

TAINCO-MARTORELL, S.A.
 Ponsod. 3
 Tel 93/775 05 00 Fax 775 23 81
 08760 MARTORELL

TAINCO REUS, S.A.
 Benetorn. 2-4-6-13-5
 Tel 977/75 25 50 Fax 75 08 90
 43205 REUS

TAINCO-VILAFRANCA, S.A.
 Quabes. 11
 Tel 93/890 44 88 Fax 890 18 03
 08720 VILAFRANCA DEL PEREDÉS

de cultures d'arreu del món) per les formes de vida americanitzades, importades d'EE.UU. El domini de l'imperi del dòlar sembla, en aquest sentit, irresistible. Els nostres músics (la majoria) canten en anglès; el 80% de les pel·lícules, i, sèries televisives que ens passen són fetes a EE.UU. Avui qui no sap anglès va perdut pel món, sobretot si viatja o viu relacionat amb el món cultural, intel·lectual o dels negocis comercials;... i les nostres formes genuïnes de menjar o vestir són reemplaçades pels mac donald's, els ketchups i els «vaqueros».

Els missatges que ens vénen d'Amèrica es reflecteixen arreu dels hàbitats quotidians del país, però són especialment els joves els qui assimilen més ràpidament els missatges i els valors de Nord-amèrica, influenciats pels mitjans de comunicació (TV, música, vídeos, la informàtica, etc.).

Sense adonar-nos que molts dels valors que ens transmet el sistema de vida americà, són en gran part reaccionaris i conservadors. El nostre model de vida comença a assemblar-se al dels EE.UU. Ciutats frenètiques amb el tipus de cotxes americà; amb el sistema de comunicacions, d'autopistes i de carreteres, americà, amb una arquitectura de disseny inspirada en models americans, que han convertit les nostres costes en una barreja-poti-poti.

I aquest model és el que preval, quedant substituïdes les nostres formes culturals pròpies, mediterrànies, a situacions de marginalitat o de simple folklore. Conservar el que ens és propi, l'essència de la nostra cultura, queda reduït al pa amb tomàquet, a la botifarra amb mongetes i l'espetic de Can Siselles. Això és el que ensenyem als turistes que ens visiten, a més de les obres d'en Gaudí i del museu Dalí.

Però si ens fixem en l'obra artística de qualsevol dels nostres literats, artistes, músics, hi sura en un moment o altre la mediterraneïtat. Només així poden ser alhora universals i arrelats a la terra.

Perquè ara que hem destruït la costa, al cap de 30 anys de barbàries i malifetes urbanístiques, arribem a la conclusió que molts llocs de la nostra Costa Brava o altres punts de la Mediterrània són llocs amorfs, sense vida, sense gràcia, que tant poden ser aquí com en altres punts del planeta.

I posats a triar acabem adonant-nos que Cadaqués, Sa Tuna o S'Alguer tenen encara una certa identitat i que mereixen ser fotografiats o pintats en algun quadre... Però a Benidorm o a Platja d'Aro ja ens costa més de trobar-hi una personalitat que la distingeixi de qualsevol urbs americana.

I és que els primers encara conserven una essència mediterrània, i els segons l'han pràcticament perduda per un afany d'estandarització i assimilació al model anglo-saxó.

Potser el que ens caldria preguntar és què volem ser ... si anglo-saxons o mediterranis. —Jo, personalment, em quedo amb Cadaqués.

Martí Fita

HOSTAL DEL PI

Carrer Major, 194 - Telèfons 23 1097 - 17190 S A L T

Carns de porc i boví

frigorífics del ter, s.a.

ESCORXADOR GENERAL FRIGORÍFIC

SALA D'ESPECEJAR

Repartiment diari

Carrer Major, 419 - Telèfon 23 31 11 - SALT

ROSA COSTA, S.A.

**FONTVELLA
FONTER
VILAJUÏGA
MALAVELLA
FONDOR**

**ROSTOY
SCHWEPPE
COCA-COLA
CINZANO
KAS**

**DAMM
OLIVEDA
MONTEVIEJO
GUERRERO
LETEL**

C/ Torres i Bages, 35
Telèfon 23 63 81
17190 SALT

Caixa de Girona

Passeig Marquès de Camps, 10 - Telèfon 23 40 99

Carrer Major, 164 - Telèfon 23 34 11

FESTA MAJOR 1990

❖ Divendres, 20 de juliol

A 2/4 de 9 del vespre, a l'Ajuntament col·loqui: **Recuperar la Història de Salt, una assignatura pendent**, a càrrec de Joaquim Daban i Jordi Pons, historiadors, organitzat pel Taller d'Història de Salt.

A 2/4 d'11 de la nit jazz al pati de Can Panxut amb el grup BEEBOP.

❖ Dissabte, 21 de juliol

A les 5 de la tarda a la Llar de jubilats Les Bernardes, ball.

A 2/4 d'11 de la nit Teatre al pati de Can Panxut. La companyia «LA GENIAL», presentarà l'obra **Els actors no vénen**.

❖ Diumenge, 22 de juliol

De les 7 a les 11 h. del matí, concurs de pesca esportiva «Especial Festa Major de Salt», organitzat per la Societat de Pesca Esportiva La Carpa.

A la 1 del migdia, lliurament de premis a la Pl. Verdaguer.

A 2/4 de 9 del matí, **Concurs Internacional de Petanca**, organitzat pel C.P. Salt, a les pistes municipals.

A la tarda continuació del Concurs a les Pistes del Casal de Jubilats.

A les 10 del matí prova ciclista **Campionat de Catalunya Infantil**, organitzat per l'Esport Ciclista Salt. Circuit urbà: Guimerà - Cervantes - Països Catalans - Francesc Macià.

❖ Dilluns, 23 de juliol

A les 5 de la tarda a les instal·lacions del Club Tramuntana, **Torneig de Tennis Taula i «SKATE»**.

A les 11 de la nit **Nit de Marxa**, amb Triclíni i Santraït, al pati de l'Escola La Farga.

❖ Dimarts, 24 de juliol

A les 5 de la tarda a les instal·lacions del Club Tramuntana, **Torneig de Tennis Taula i «SKATE»**.

A les 7 de la tarda, Audició de Sardanes amb la Cobla Maravella, a la pl. de Lluís Companys.

A les 9 del vespre **Pregó**, a càrrec de l'escriptor Avellí Artís i Gener, «Tísner».

A 2/4 de 12 de la nit al pati de l'Escola La Farga, **SERENATA** amb l'Orquestra Maravella. Tot seguit, ball amb el conjunt Montecarlo i l'Orquestra Maravella.

A les 5 de la matinada, Correfoc amb el grup de diables saltenc, **Pere Botero in Concert**, amb el següent recorregut: Major - Llarg - Pl. de Sant Jaume - Processó - Ravetllat - Major - Pl. Verdaguer - Processó - Curt - Major - Pacheco - Guimerà - Francesc Macià.

A l'arribada xocolatada per a tothom, tot seguit **Ball del Pijama** amb el Conjunt Montecarlo al c. Francesc Macià.

❖ Dimecres, 25 de juliol, SANT JAUME

De 9 a 12 del matí, **Concurs de Pesca Infantil**, organitzat per la Societat de Pesca Esportiva La Carpa de Salt.

A la 1 del migdia, lliurament de premis a la pl. Verdaguer.

A les 11 del matí, **Via. Contramarxa** al c. Major, amb sortida de la pl. del Veïnat i arribada a la pl. Verdaguer.

A les 11 del matí, al Passeig de la Ciutat de Girona, organitzat pel Club d'Escacs Salt, partides simultànies d'Escacs.

A 2/4 de 12 del matí, organitzat per l'Associació de Veïns del Grup Sant Jaume, **Concurs de Dibuix Infantil**, a la seu de l'Associació de Veïns.

Categories: de 7 a 9 anys, de 9 a 12 i de 12 a 14.

A les 12 del migdia, **Ofici Solemne** a l'Església de Sant Jaume, amb l'Orquestra La Principal de la Bisbal. Tot seguit es tocaran dues sardanes a la cruïlla dels carrers Enrique Granados / Pau Casals.

A les 7 de la tarda, **Espectacle Infantil**, organitzat per Rialles, amb la Companyia de Carrer XIP XAP, **FESTA D'ESCUMES** a la pl. Onze de setembre.

A 2/4 de 8 del vespre, al pati de l'Escola La Farga, **Concert de presentació del disc Sardanes de Salt**, de Salt Sardanista per la Cobla La Principal de la Bisbal.

A 2/4 de 12 de la nit, ball amb l'Orquestra La Principal de la Bisbal, al pati de l'Escola La Farga.

del 24 al 29 de juliol

❖ Dijous, 26 de juliol

A les 5 de la tarda, al Club Tramuntana, II torneig de Futbol Sala, Festa Major.

A les 7 de la tarda, Espectacle infantil, organitzat per Rialles, amb el grup Farsa Farsans, a la pl. del Veinat.

A les 8 del vespre, audició de sardanes a la pl. de la Llibertat amb la cobla La Principal de Banyoles.

A 2/4 de 12 de la nit ball al pati de l'Escola La Farga, amb els conjunts Setson i Ébano.

❖ Divendres, 27 de juliol

A les 5 de la tarda, al Club Tramuntana, II Torneig de Futbol Sala Festa Major.

A les 7 de la tarda, Espectacle Infantil amb el Grup Titelles Naip, a la pl. del Mercat (davant la Biblioteca Infantil d'en Massagran), amb l'obra Les Quatre Etacions.

A les 7 de la tarda Final de la Competició de Petanca a les pistes de la Llar de Jubilats Les Bernardes.

A les 8 del vespre, audició de sardanes amb la Cobla Ciutat de Girona, a la pl. de la Llibertat.

A 2/4 d'12 de la nit ball al pati de l'Escola La Farga, amb els conjunts Aquarella i Los Clan. A la mitja part del ball es farà l'elecció de la Pubilla de la Festa Major '90.

❖ Dissabte, 28 de juliol

A les 10 del matí, Exhibició-Concurs d'Skate Board a la pl. de la Llibertat.

De les 5 de la tarda a les 9 del vespre, al Passeig de la Ciutat de Girona, Ia Trobada de Puntaires de Salt.

A les 7 de la tarda, espectacle infantil, organitzat per Rialles, amb el Petit Cercle de Carrer, a la pl. de Catalunya.

A les 7 de la tarda, a la seu de l'Associació de Veïns del Grup Sant Jaume, jocs de cucanya i entreteniments infantils.

A les 8 del vespre, audició de sardanes amb la cobla Vila de Blanes, a la pl. de la Llibertat.

A les 8 del vespre, festival de Patinatge Artístic al Pavelló Municipal d'Esports, organitzat per l'Agrupació Esportiva Salt.

A 2/4 de 12 de la nit, ball amb els conjunts Cimarrón i Trifàsic, al pati de l'Escola La Farga.

❖ Diumenge, 29 de juliol

A les 10 del matí, Torneig Quadrangular d'Escacs, per a equips de primera categoria provincial, al local social del Club d'Escacs Salt, Bar Benjumea, del Passeig de la Ciutat de Girona.

De les 10 del matí a les 9 del vespre, se celebrarà en el Passeig de la Ciutat de Girona la Ia Fira del Dibuix.

A les 11 del matí, XXVII Concurs de Colles Sardanistes, amb la cobla La Flama de Farners, a la pl. de la Llibertat.

A les 6 de la tarda, Trobada de Gegants, Capgrossos i els Castellers de Vilafranca del Penedès, amb l'acompanyament del Grup de Grallers Cervellí. Sortida pl. Lluís Companys, recorregut, Guimerà, pl. de la Llibertat, Major, Dr. Castany i arribada als jardins de l'Hospital Psiquiàtric.

A les 8 del vespre, audició de sardanes amb la cobla La Unió de Cassà, a la pl. de la Llibertat.

A les 10 de la nit, Castell de Focs Artificials, des del Camp de Futbol de l'Hospital Psiquiàtric (es podrà veure des del C. Dr. Ferran i Guillerries —sector Maçana—).

A 2/4 d'11 de la nit, IIIa Nit d'Espectacles, al pati del col·legi La Farga, amb els grups Llops de Mar i Peix Fregit. Hi haurà coca per a tothom.

—Al Passeig de la Ciutat de Girona hi haurà instal·lat el mercat del llibre vell (llibreters del mercat de Sant Antoni de Barcelona) i la Mostra d'Artesania a Salt.

—Durant els dies de la Festa Major, a l'Escola Municipal de Belles Arts, hi haurà una exposició de treballs dels alumnes, de dibuix lineal i artístic (c/ Dr. Ferran, 21, de 7 a 9 del vespre).

—Ràdio Salt, Emissora Pública Metropolitana del Gironès (97.7 FM), oferirà una programació especial durant els dies de la Festa Major.

—Les atraccions estaran instal·lades a la Rambla Maçana i Passeig Tarradellas.

Organitza: Comissió de Festes

Patrocina: Ajuntament de Salt

Col·labora: Diputació de Girona, Caixa de Barcelona, Caixa del Penedès, Caixa de Pensions «LA CAIXA», Agència de Viatges Bravatur, Eugesa i Hospital Psiquiàtric

RENAULT

Vehículos Industriales

GERAUTO, S.A.

CONCESIONARIO RENAULT VEHÍCULOS INDUSTRIALES
TALLER OFICIAL PEUGEOT-TALBOT

Ctra. Vilablareix, s/n.

Tel. 23 04 11

Fax 23 28 11

17190 SALT

NUEVO PEUGEOT 309 SRD TURBO

TURBO DIESEL

POTENCIA TURBO. ECONOMIA DIESEL.

- 78 cv. de potencia
- 1.769 cc.
- 175 Km/h.
- 4,9 l. a los 100 Km.

PEUGEOT 309
ES OTRA HISTORIA

Carrer Llarg, 31 - Telèfon 23 65 46 - 17190 SALT

**FABRICACIÓ i DISTRIBUCIÓ
PRÒPIA de PRODUCTES
de
Pastisseria i «Bollería»**

Urb. Mas Aliu - C/ Sant Josep, s/n.
Tels. 24 19 11 - Fax 24 31 85
17181 AIGUAVIVA

DEL CAMP A LA TAULA

ESCORXADOR, SALA D'ESPECEJAMENT, FÀBRICA D'EMBOTITS

Passeig d'Olot, 20
Telèfon 23 17 51
17005 GIRONA

Dr. Ramon Sambola, 2
Telèfon 24 38 22
17190 SALT

RENAULT

Vehículos Industriales

GERAUTO, S.A.

CONCESIONARIO RENAULT VEHÍCULOS INDUSTRIALES
TALLER OFICIAL PEUGEOT-TALBOT

Ctra. Vilablareix, s/n.

Tel. 23 04 11

Fax 23 28 11

17190 SALT

NUEVO PEUGEOT 309 SRD TURBO

TURBO DIESEL

POTENCIA TURBO. ECONOMIA DIESEL.

- 78 cv. de potencia
- 1.769 cc.
- 175 Km/h.
- 4,9 l. a los 100 Km.

PEUGEOT 309
ES OTRA HISTORIA

Carrer Llarg, 31 - Telèfon 23 65 46 - 17190 SALT

**FABRICACIÓ i DISTRIBUCIÓ
PRÒPIA de PRODUCTES
de
Pastisseria i «Bollería»**

Urb. Mas Aliu - C/ Sant Josep, s/n.
Tels. 24 19 11 - Fax 24 31 85
17181 AIGUAVIVA

DEL CAMP A LA TAULA

ESCORXADOR, SALA D'ESPECEJAMENT, FÀBRICA D'EMBOTITS

Passeig d'Olot, 20
Telèfon 23 17 51
17005 GIRONA

Dr. Ramon Sambola, 2
Telèfon 24 38 22
17190 SALT

Equip de la 1ª Divisió del Coma Cros. Any 1959. Aquell dia jugaren contra l'Espanyol Fita, Bitlloch, Rafa, Gamundi, Costa, Torras, Roger i Micaló. Àrbitre, Caballer.

Aquest equip guanyà la selecció d'Argentina per 5 a 4 l'any 1960. El formaven: Alarcón, Cassú, Roger, Tino, Escuder, Soler, Prats, Ferrer i Gamundi.

El President de la Federació Catalana, Sr. Puigvert, juntament amb el Sr. Coma Cros, fent el lliurament de medalles al partit contra el Voltregà l'any 1960. Jugadors: Escuder i Ferrer.

Vallmajor, Cugat, Alarcón, Ferrer, Escuder i Garriga, preparant-se per un partit a Alemanya l'any 1960.

L'HOQUEI I EL PATINATGE A SALT: 1959-1962

La Pili Fernández ens presenta un recull de fotografies dels anys 1959-1962, quan en les instal·lacions de la fàbrica COMA CROS es començava a patinar sobre rodes (hoquei i patinatge artístic). Sens dubte, el Coma Cros fou el club pioner i iniciador del patinatge a les nostres comarques, que més tard compaginaria amb l'hoquei sobre patins durant força anys. Un jove de Manresa, destinat al quarter d'artilleria de Girona per complir el servei militar, es presentà un dia a «la pista» del Coma Cros dient que ell podria ensenyar a la gent que hi anava els diumenges a llogar els patins, una mica més de tècnica en el món del patinatge artístic. Han passat molts anys, però els records no s'obliden pas fàcilment.

(Les fotografies són d'arxius particulars —Escuder, Mercè Adéu, Gamundi, Jaume Rayarot, Pili Fernández, Coma Cros, i altres— als quals hem d'agrair la seva col·laboració, alhora que volem manifestar que recollir un grapat d'imatges com aquest no ha estat pas fàcil. Des d'aquí l'agraïment i reconeixement a la que és una de les pioneres del patinatge a SALT: Pili Fernández),

E

ESPORTS

afa, Becl, Puig, Bitlloch, «COCO» Junqué i Escuder amb samarreta de banda blanca. Els dos últims encara juguen amb veterans.

Any 1960: pista de la Coma Cros amb tres diïts d'aigua. L'afició aguanta el «tipo», encara que ploqui. Es disputava el partit contra el Voltregà.

Coma Cros en una jugada d'atac. Garriga, Ferrer i Escuder. (Foto Creixenti)

Els Srs. Cebrián, Ferragut i altres amb la «SIÓN» (Sra. Bosch), al Bar de la pista del Coma Cros, on es llogaven els patins de corretges —es poden veure a la part inferior— (Foto: Creixenti)

de 30 anys d'història: els primers patinadors de la «Infància de patinatge artístic a la pista del Coma Cros: Jaume Genat, Roger, Pili Fernández, Delfi Bataller, Montse Esteba, Dolors Gamundi, Quimeta Masó, Miquel Deulofeu, Mercè Adéu, Dolors Cugat, Fèlix Clemente, Esther Adéu, i Laura Bosch, tots, encara, amb patins de corretges.

Pili Fernández i Dolors Gamundi en plena actuació. Es pot contemplar perfectament la gran afició que omplia la pista del Coma Cros.

*Desitja als seus clients,
agents i col.laboradors Bones Festes!*

GRUPO 86

ASSEGURANCES

C/ Balmes, 15, entl., 4a.
Telèfon 21 49 62
17002 GIRONA

Francesc Macià, 1, entl., 2a.
Telèfon 23 67 09
17190 SALT

Dolors Gamundi, actual Presidenta del Club Petanca Salt, realitzant la seva especialitat: «L'IRONDEL». (Foto: Creixenti)

La implantació —per part de les monges de la guarderia de la fàbrica Coma Cros— dels pantalons (no es podia ensenyar les cuxes), va fer que moltes patinadores realitzessin els seus entrenaments a la pista de Vista Alegre.

Una festa a la Coma Cros, les patinadores es treien els patins i es posaven a puntejar les sardanes al ritme que marcava la cobla.

A canvi que Felix Clemente (un jove de Manresa destinat a complir el servei militar al quarter d'Artilleria de Girona) pogués venir a Salt a fer els entrenaments, les patinadores del Coma Cros anaven al pati de les Casernes a fer-hi diverses actuacions. Fodem veure la Laura Bosch recollint uns premis (capses de bombons) de mans d'oficials d'artilleria. (Foto: Creixenti)

E

Foto

El Cisne

REPORTATGES DE
CASAMENTS i
COMUNIONS
MATERIAL FOTOGRÀFIC

Plaça 11 de Setembre
Telèfon 23 72 42
17190 SALT

òptica
salt

m. s. nieto

Àngel Guimerà, 75
Telèfon 23 36 45
17190 SALT

Tintoreria

Regolta

- PELLIS
- LLANES DE MATALÀS
- CATIFES

i tot el referent a la nostra indústria

C/ Major, 312
Telèfon 23 45 43
SALT

RECUPERAR LA HISTÒRIA LOCAL

El dia 10 de març va tenir lloc la presentació oficial del Taller d'Història de Salt. Els membres que el constitueixen n'exposaren els objectius més immediats, orientats cap a l'estudi i recerca de les estructures medievals del nostre poble. Arran d'aquest acte va sorgir la iniciativa de crear un altre departament, dins el Taller, amb la finalitat de recuperar i estudiar la nostra història més recent: és la «nova secció de Moderna i Contemporània del Taller d'Història de Salt» que, en definitiva, pretén omplir alguns dels buits existents en la historiografia del poble. Els components d'aquesta secció pretenem organitzar un ampli estudi dels diferents esdeveniments ocorreguts en el transcurs dels dos últims segles; d'aquesta manera, podrem analitzar els fets més propers de la nostra història perquè, per sort o per desgràcia, el nostre municipi és ric en fets i fenòmens socials de rellevància: el desenvolupament industrial, les pressions dels grans propietaris, la mobilització social... Cal que tots aquests aspectes siguin analitzats exhaustivament, però englobant-los, sempre, en el seu context històrico-social. De bon principi, confeccionarem un ampli esquema de treball que ens va permetre establir els objectius de la nova secció. No obstant, aquesta relació temàtica que a continuació us presentem, haurà de suportar les modificacions pertinents segons quins siguin els resultats de les investigacions que es portin a terme. Per tant, aquest esquema és de caire indicatiu i està obert a qualsevol suggerència o matís que s'hi vulgui aportar.

L'elaboració d'un estudi d'aquestes característiques, ens va fer adonar d'una realitat bastant latent a totes

les investigacions en general: la manca de documentació. En el cas saltenc, aquest problema s'aguditzava i arribava a límits insospitats per la inexistència de documentació pel que fa a determinades temàtiques concretes. Per solucionar aquesta dificultat, només

podem confiar en la conscienciació general (tant de les empreses del poble, com dels particulars) perquè se'ns permeti accedir més fàcilment a la informació particular i, en determinats casos, s'autoritzi la recuperació o donació d'aquells documents que es podrien malmetre si no es conserven en les condicions adequades.

Ara per ara, hem considerat urgent centrar-nos en la investigació d'una època en la qual la participació de testimonis directes pogués aportar-nos dades i coneixements valuosíssims. És per això que hem iniciat els nostres estudis amb l'anàlisi dels anys trenta a Salt, perquè sabem que, encara avui, moltes de les persones que en foren protagonistes ens podrien explicar les seves vivències i records.

Un dels nostres objectius prioritaris, a l'hora de realitzar els nostres estudis, és aconseguir-ne la màxima divulgació, a través de debats, de conferències, d'exposicions, de publicacions... i, fins i tot, a llarg termini, proporcionant a les escoles saltenques un material didàctic adequat que faciliti el coneixement de la nostra història local.

Som conscients de la magnitud i la dificultat de la nos-

tra empresa, però també és veritat que confiem, extraordinàriament, en la col·laboració de tot el poble.

TALLER D'HISTÒRIA DE SALT
Secció de moderna i contemporània

UNA ASSIGNATURA PENDENT?

APLICACIONES ELÉCTRICAS S.A.

INSTAL·LACIONS ELÈCTRIQUES INDUSTRIALS D'ALTA I BAIXA TENSIO

PROJECTES I REALITZACIONS COMPLETES D'AUTOMATITZACIO I CONTROL

DISTRIBUÏDORS DELS AUTÒMATS AEG-MODICON

Ctra. de Vilablareix, s/n
Telèfon 23 08 11
17190 SALT

Apartat de Correus 242
Fax 23 12 25
17080 GIRONA

Bona festa major!

Naruma
moda

C/ Francesc Macià, 26 - Tel. 23 03 79
17190 SALT (Girona)

TALLER D'HISTÒRIA DE SALT

1800 - 1846:

- Estructura de la propietat urbana i agrícola.
- Interessos particulars que comportava.
- Estudi de les possibles activitats manufactureres que podien realitzar-se.
- Evolució político-social:
 - a) Possible incidència de la Guerra del francès.
 - b) Conseqüències de la Revolució liberal.

1846 - 1910:

- Formació i consolidació de les indústries:
 - a) Procedència dels socis i del nou capital.
 - Quin grau d'incidència tingueren per la resolució dels períodes crítics.
 - b) Estudi de l'evolució tecnològica.
 - c) Rellevància sòcio-econòmica de Salt. Estudi a nivell provincial.
 - Intensitat i ritme de creixement.
 - Anàlisi percentual i comparativa de la Contribució Industrial.
- Conseqüències demogràfiques.
 - a) Procedència de la immigració.
 - b) Quantificació.
 - c) Localització i formació del veïnat.
 - d) Anàlisi de les condicions de vida.
 - Ruptura amb la societat agrícola i factors de continuïtat.
- Envers un nou model d'estructura social.
 - a) Estudi sobre les influències que exerciren les noves tendències polítiques.
 - b) Pervivència d'estructures caciquils i del «modus vivendi» agrícola.
 - c) Articulació d'unes noves formes ideològiques: el Moviment Obrer.
 - Anàlisi sobre les qualificacions i els salaris dels obrers.
 - Els centres culturals dels obrers.
- Anàlisi de l'evolució política municipal.
 - a) Les eleccions i els partits polítics.
 - b) El fenomen caciquil.

1910 - 1931:

Riquesa i treball.

- a) El nou capital industrial i els nous propietaris.
 - Procedència i destinació del capital.
 - Anàlisi del model industrial.
 - b) La diversificació del treball.
 - c) Evolució del mercat de la propietat.
 - d) D'una agricultura de subsistència a una agricultura de mercat.
 - Anàlisi dels diferents sectors.
- Estructures polítiques i associacionisme obrer.
 - a) L'evolució consistorial i els mecanismes d'accés personals.
 - b) Les associacions polítiques i sindicals dels obrers.
 - c) La conflictivitat obrera: repercussions socials.

■ Aspectes reivindicatius.

• Centres obrers.

- Envers una estructura social madura.
 - a) Els nous aspectes demogràfics.
 - Incidència de la proximitat de Girona.
 - Incidència de l'activitat econòmica de Salt.
 - b) L'evolució de l'estructura de la propietat i posicionament social.
 - c) Noves activitats econòmiques: l'aparició de la petita burgesia.
- La cultura: associacions i publicacions.

1931 - 1939

- Proclamació de la República i efectes polítics:
 - a) Resultats electorals.
 - b) Canvis al consistori. La nova política municipal.
- Sector econòmic i industrial:
 - a) La situació del tèxtil en relació al mercat.
 - b) Repercussions de la crisi.
 - c) Diversificació econòmica.
 - d) La propietat de la terra i el sector agrari.
 - e) Estudi evolutiu dels preus.
- La conflictivitat social:
 - a) L'ascens de l'anarco-sindicalisme.
 - b) Els conflictes obrers.
 - c) L'associacionisme saltenc.
- L'aspecte cultural:
 - a) Publicacions i entitats.
- La demografia.
- La Guerra Civil:
 - a) Ressò social en la sublevació.
 - b) Els canvis en l'Ajuntament.
 - c) La col·lectivització i la transformació social.
 - d) Les lleves saltenques.
 - e) La formació i activitats del Comitè.
 - f) Les baixes en el front, la reraguarda i els refugiats.

1939 - 1974:

—Demografia:

- a) L'estancament.
 - b) El «boom» demogràfic. El paper de la immigració.
- El creixement urbà.
 - L'evolució política municipal.
 - La «falange».
 - L'activitat econòmica:
 - a) La indústria.
 - b) La construcció.
 - c) El comerç.
 - d) El sector agrari i la seva evolució.
 - La vida social i cultural:
 - a) El cinema.
 - b) Les publicacions.
 - c) Les festes.
 - d) Les associacions semiclandestines.
 - e) Les visites.

FOTOS: QUIM CURBET

NOTA: Per a qualsevol cosa que us interessi aportar o conèixer del Taller, podeu adreçar-vos a l'Àrea de Cultura de l'Ajuntament.

MARTRA

JOIER

Taller propi
Disseny en joieria
Restauració de joia antiga
Relotgeria

C/ Major, 100
Telèfon 23 14 80
17190 SALT

Fleca i Pastisseria

Carrer Llarg, 4 - Telèfon 23 83 71

Tallers Mecànics

CARPUN S.A.

Telèfon 47 60 62
Poligon Industrial Inigesa
FORNELLS DE LA SELVA

MOTOS CATALUNYA

Pere Teixidor

VENDA I REPARACIÓ DE
BICICLETES,
VELOMOTORS I MOTOS

MONTESA DUCATI
PEUGEOT
VESPA VESPINO
DERBI
HONDA PUCH

Carrer Major, 307
Telèfon 23 93 67
17190 SALT

Quan es parla d'un arxiu hom s'imagina un apilonament de papers i llibres empolsegats en habitacions en les quals únicament s'hi entra per deixar-hi allò que ja no serveix. Això, fins a cert punt és normal si tenim en compte que vivim en una època on la tecnologia i la modernitat més absolutes imperen en qualsevol domini laboral i intel·lectual.

Però no, els arxius són un conjunt organitzat i ordenat de documents, on es conserven i custodien diferents testimonis escrits, gràfics, àudio-visuals, etc., que han estat produïts per institucions o persones públiques o privades, amb la finalitat de servir, garantint un bon servei entre l'administració i els administrats, i ser la base de la investigació històrica. Actualment, l'Arxivística té plantejaments molt clars sobre el tractament que cal aplicar a qualsevol arxiu, des de la seva organització, classificació i ordenació fins a la seva custòdia en unes bones instal·lacions, que en garanteixin la bona conservació i l'elaboració d'uns bons instruments de descripció que facilitin la recerca dels documents de l'arxiu i la informació sobre qualsevol tema del seu àmbit d'actuació, per assolir el millor servei possible tant per a l'administració com per al públic i investigadors en general.

És per això que les noves tecnologies s'han anat adaptant també al món de l'arxivística; aquestes se centren essencialment en el tractament de la documentació, en la seva instal·lació i en els serveis que ha de donar, i es materialitzen en l'aplicació de la informàtica, de sistemes de seguretat contra robatori i contra incendi eficaços, en el control de les condicions ambientals, així com en la planificació dels diferents espais necessaris per garantir el millor servei.

La modernitat ha arribat també a l'Arxiu Municipal de Salt, que ja compta amb la informatització de part dels seus fons municipals, la qual cosa facilita la recerca de qualsevol expedient o document.

Això s'ha pogut aconseguir gràcies al sistema que posaren en pràctica, l'any 1987, l'arxiver Joan Boadas, l'encarregada del registre general Marta Comas i l'equip d'Informàtica de l'Ajuntament, mitjançant el qual es poden controlar els documents des del moment en què entren a les oficines fins que són arxivats. Així, el registre, esdevé una de les peces clau d'aquesta automatització.

A l'Arxiu, la documentació es guarda dins d'armaris metàl·lics del tipus anomenat «compacte». Es tracta d'un seguit de blocs de lleixes que es poden moure i que, per tant, es poden apilonar les unes contra les altres de manera que quedi un únic passadís entre bloc i bloc, la qual cosa fa que s'estalvi gran quantitat d'espai i que la documentació quedi protegida contra la pols, robatoris, incendis, etc.

Però malgrat l'estalvi d'espai que suposen aquests armaris, la manca d'aquests és un dels grans problemes que es plantegen actualment a l'arxiu, ja que dels 300 metres lineals de prestatgeria de què disposem a l'actualitat, n'hi ha gairebé 275 de plens i aquests es doblaran en pocs anys només amb la documentació que genera l'Ajuntament. També hem de pensar en l'espai que ocuparan les possibles noves donacions que es realitzin.

Moltes de les seccions de l'Arxiu ja s'han vist en els últims anys enriquides per diverses donacions i dipòsits que han fet diferents particulars a l'Arxiu Municipal, però si volem obtenir el màxim d'informació possible per refer el passat històric de Salt, cal que regirem els calaixos i armaris de casa i que qualsevol document que trobem, siguin papers vells, fotografies, postals, cartells, fulletons, revistes, etc., els portem a l'Arxiu.

Aquest problema d'espai, juntament amb altres mancances de tipus tècnic a les quals es troba sotmès l'actual dipòsit, fan pensar que sigui raonable el fet de començar a plantejar la possibilitat d'ampliar l'arxiu i dotar-lo dels espais necessaris, amb unes instal·lacions adequades on dipositar i custodiar la documentació, garantint-ne la bona conservació, el seu accés i la disponibilitat, etc.

Amb aquesta previsió s'hauria de pensar amb les altres dependències necessàries pel bon funcionament d'un arxiu; sense anar més lluny seria indispensable de tenir una sala de consulta per facilitar l'accés als investigadors. També la creació d'un servei educatiu, on es comencés a realitzar un treball centrat en l'aproximació a la recerca històrica a través dels documents per a estudiants de BUP i COU.

Com tots els altres centres que conserven patrimoni cultural, els arxius també han d'acomplir una funció social i cultural. Des d'aquest punt de vista, l'accés a la documentació, la realització d'estudis històrics sobre Salt i la seva correcta difusió són essencials.

- NOVETATS EN EL VESTIR
- ROBA PER A LA LLAR
- DECORACIÓ
- LLISTES DE NOCES
- ARTICLES D'IMPORTACIÓ

Carrer Major, 5-7 - Telèfons 23 13 72 - 23 14 58 - 17190 SALT

L'any 1948, Salt encara s'estava recuperant de les conseqüències socials i econòmiques, produïdes pel llarg conflicte bèl·lic que va afectar a tot el conjunt de l'Estat. Llavors, encara s'utilitzava l'anomenada «Cartilla de Racionamiento», que comportava l'afavoriment de les pràctiques extraperlistes i del mercat negre, com a procediments habituals per a l'exercici de la compra-venda. A nivell demogràfic, el nombre de residents que varen ser censats, 5.682 h., encara no superava la xifra establerta abans d'iniciar-se la guerra, que era de 5.701 h. Per tant, un cop transcorreguts nou anys des de l'acabament del conflicte, no podem afirmar que hi hagués hagut recuperació demogràfica, sinó que, al contrari, hi hagué una fase d'estancament poblacional amb una tímida tendència alcista.

Pel que fa a la política local, a l'any 48 es desenvolupà una gran activitat, si ho comparem amb altres anys del període franquista. El que us exposo rot ser-ne una breu anàlisi indicativa.

UN ALCALDE SENSE SUPORT?

Francesc Siqués i Moy, que va prendre possessió del seu càrrec d'alcalde el 23 de juliol de 1939, era també el director de la fàbrica «Coma i Cros»; pel que ens consta, en cap moment no havia estat militant del partit falangista, la qual cosa no significa que desobeís els seus dictàmens. Aquestes dues condicions, el privaren del recolzament moral i social que podia proporcionar-li el poble o el partit; perquè, per una banda, s'havia d'enfrontar a les opinions que propagaven els treballadors de la fàbrica, contraris a la seva actitud dins l'empresa, i, per l'altra, havia de resistir els atacs que provenien del Consell Local del Moviment, recelós perquè Siqués no volia enquadrar-se en el partit falangista i, per tant, els impedia el control absolut del consistori. L'evidència més clara de la tibantor que degué existir entre Siqués i el Consell Local, es fa palesa en un informe que va confeccionar la falange saltenca: «...Se le tiene por SIMPATIZANTE, ya que no se le puede considerar ADICTO, por cuanto no ha pertenecido al Movimiento a pesar de haber sido Alcalde-Presidente más de ocho años... No goza de simpatía en la Localidad y menos de nuestros afiliados; algunos de nuestros afiliados han tenido que abandonar el trabajo que efectuaban en dicha fábrica Coma y Cros por no querer supeditarse a sus caprichos políticos, que son siempre tortuosos y con el cultivo a su «yo». No obstant, en els esborranys que s'havien fet, s'utilitzen termes molt més durs i contundents: «...Muchos de nuestros afiliados han tenido que abandonar el trabajo que efectuaban en la fábrica Coma y Cros por estar íntimamente ligados con el Consejo Local y la Guardia de Franco... está contempo-

rizando con los obreros que están en la acera de enfrente, por si necesitan alguna vez de sus servicios». Amb aquestes acusacions, no ens ha de sorprendre que el dia 21 de maig es produís la destitució fulminant de Siqués i de la resta de components de l'equip de govern. Així, el governador civil Mazo Mendo, va aplicar l'ordre del 30 d'octubre del 1937, que comunicava el cessament dels membres del consistori i, alhora, anunciava la nova composició de la comissió gestora, que encapçalà Joaquim Muñoz i Ravetllat (president del Consell Local del Moviment).

EL CONTROL DE LA POLÍTICA LOCAL: ELS DOS PROCEDIMENTS

Amb el nomenament de Muñoz com a nou alcalde de la vila, el governador havia fet ús, per darrera vegada al nostre municipi, de l'ordre del 30 d'octubre del 1937, que l'autoritzava a formular una proposta al Govern de l'Estat sobre les persones que considerava idònies per ocupar els diferents càrrecs de les corporacions locals. Tot seguit s'instituí un nou procediment per a la designació del personal polític local. A partir de llavors, la Llei del Règim Local del 17 de juliol del 1945, fou la que regí l'organització i l'estructuració dels ajuntaments franquistes. Aquesta nova llei, encara establia el nomenament governatiu dels alcaldes, però permetia que els regidors fossin elegits mitjançant un «sufragio articulado orgánicamente», que s'havia de realitzar a través de «...las Instituciones preponderantes en la vida local y básicas del Estado, la Familia, el Sindicato y el Municipio». Segons la normativa, les eleccions pel terç familiar «se verificará mediante la emisión, con carácter obligatorio, de sufragio igual, directo y secreto, por los vecinos inscritos en el censo electoral especial de cabezas de familia.»; la del terç sindical «por los Compromisarios que a su vez elijan los Vocales de las Juntas sindicales de las distintas Entidades que radiquen en el término municipal»; i, la del terç d'entitats econòmiques, culturals i professionals «por vecinos de reconocido prestigio en la localidad, se efectuará (l'elecció) conjuntamente con los Concejales que con anterioridad hubieren sido elegidos y proclamados en representación de los otros dos grupos, y habrá de recaer en candidatos que figuren en lista propuesta por el Gobernador Civil de la Provincia...»

En definitiva, el Govern de l'Estat pretenia donar una aparença democràtica a algunes de les estructures internes de poder i, així, juntament amb l'exportació del seu millor producte, «l'anticomunisme», podia aconseguir l'ajuda i el recolzament dels estats occidentals, que, si bé en un primer moment s'havien decidit per l'aïllament del govern franquista, ara, amb l'inici de la guerra freda, preferien atraure'l al seu favor.

SSSSS

1948

DE LES TENSIONS MUNICIPALS A LES ELECCIONS FRAUDULENTES

ELECTRICITAT
CALEFACCIÓ
FONTANERIA
GAS

INSTAL·LACIONS

**JOSEP
LL. VÀSQUEZ**

C/ Major, 234 - Tel. 23 43 70
C/ Joan Maragall, 6 - Tel. 23 76 21
17190 SALT

J. Romagós

**CARNS I EMBOTITS DE QUALITAT
ELABORACIÓ CASOLANA**

C/ Francesc Macià, 28
Telèfon 23 65 18
17190 SALT

Plaça Mercat, 67, 68, 69
Telèfon 21 30 11
17002 GIRONA

**FUSTERIA
MECÀNICA**

**Joaquim
Bober**

Àngel Guimerà, 96
Telèfon 23 62 52
17006 SALT

TALLERES I PÀRQUINS

C. Ordóñez

REPARACIONES
DE PLANCHISTERÍA

PINTURA Y MECÁNICA
DEL AUTOMÓVIL

Massana, 74 - Tel. 24 22 17
SANTA EUGÉNIA DE TER - 17005 GIRONA

LES PRIMERES ELECCIONS MUNICIPALS: ANÀLISI D'UN FRAU

Tal i com establia la normativa, les eleccions per cada terç s'havien de celebrar en tres diumenges consecutius del mes de novembre; així, el dia 21 corresponia a l'elecció pel terç familiar, el dia 28 a l'elecció pel terç sindical i, el dia 5 de desembre, s'havia de realitzar la del terç d'entitats.

Les autoritats locals del moment iniciaren els preparatius corresponents per a la celebració d'aquestes eleccions. La junta municipal del cens va proclamar els candidats per ocupar les vacants del terç familiar i va organitzar la composició de les Meses electorals perquè es pogués celebrar la votació dels caps de família saltenc; però, sorprenentment el dia 10 de novembre arribava una circular del governador, fent memòria a la comissió gestora que: «...Si en este Municipio se proclaman por la Junta Municipal del Censo igual número de candidatos que concejales se han de elegir, no ha lugar se celebre la votación el día 21 del actual puesto que, por aplicación del artículo 21 del Decreto de 30 de septiembre de 1948, su proclamación equivale a su elección»; segons això, les eleccions pel terç familiar eren innecessàries a la nostra vila, perquè la junta municipal de cens havia proclamat tres candidats per a les tres places de regidor que corresponien al terç familiar, i, d'aquesta manera, passaven a ocupar directament el càrrec de regidor Josep Comas i Martí, Francesc Armangué i Bonet, i Llorenç Juncà i Tubert. Aquestes persones, tal com es pot observar més avall, ja formaven part de la comissió gestora que feia pocs mesos havia estat nomenada pel governador, i, per tant, en aquesta primera elecció no va arribar a produir-se cap modificació del govern municipal.

Una setmana més tard, el diumenge 28, s'havien de portar a terme les eleccions pel terç sindical pel qual hi havia, també, tres places vacants. No obstant, no es conserva cap document que faci referència ni a la composició dels vocals de les juntes sindicals, ni a les dels compromissaris, ni a la dels candidats; però no és difícil d'imaginar quin procediment degueren seguir els compromissaris sindicals per elegir els seus representants: Lluís Roura i Xifra, Narcís Roura i Salvatella, i Josep Gelada i Roca. Com pot constatar-se, dues d'aquestes persones ja formaven part de l'anterior equip de govern, i, el tercer, únicament suposava un augment en el nombre de regidors de l'ajuntament saltenc, que passà de tenir vuit consellers a tenir-ne nou.

Finalment, el 5 de desembre van celebrar-se les eleccions pel terç d'entitats. Com a les eleccions precedents, en aquestes també es comptava amb les tres places. Sobre les eleccions només es conserva un document, que notificava el resultat final de la votació al governador: «...fueron elegidos los siguientes señores, *todos los cuales ya forman parte del actual Ayuntamiento*:

D. Andrés Cat Miró 6 votos
D. Francisco Moré Serra 6 votos
D. Luís Buch Trias 6 votos

És evident que els sis vots que se'ls atorgaren corresponien als vots dels sis regidors que ja formaven part de l'ajuntament; d'aquesta manera, es completava la totalitat de la comissió que havia estat nomenada el mes de maig. Òbviament, tots aquests resultats posaven de manifest la farsa total i absoluta d'aquestes eleccions. La «pseudo-democràcia» que es volia imposar només pretenia aparentar l'obertura d'un règim que, evidentment continuava essent totalitari.

En definitiva, l'any 1948 representà una nova etapa en la política local, perquè, per una banda, accedia a l'alcaldia un personatge que havia de dirigir durant més de vint-i-cinc anys la política municipal i, per l'altra, s'estrenava un sistema «d'eleccions» plenament obert a manipulacions i controls de tota mena.

COMISSIÓ GESTORA: del 23-VII-39 al 21-V-48

—ALCALDE - PRESIDENT:

Francesc SIQUÉS i MOY

—REGIDORS:

Cassà BUSQUETS i LLONGARRIU
Andreu CAT i MIRÓ
Francesc FERRÉS i COROMINAS
Joan JUNCÀ i JUNCÀ
Josep SUREDA i COROMINAS
Joan FONTANET i COMAS

COMISSIÓ GESTORA: 21-V-48 al 13-II-49

—ALCALDE - PRESIDENT:

Joaquim MUÑOZ i RAVETLLAT

—REGIDORS:

Andreu CAT i MIRÓ
Josep COMAS i MARTÍ
Francesc MORÉ i SERRA
Francesc ARMANGUÉ i BONET
Lluís ROURA i XIFRA
Llorenç JUNCÀ i TUBERT
Josep GELADA i ROCA
Lluís BUCH i TRIAS

COMISSIÓ GESTORA: a partir del 13-II-49 (elegida el novembre de 1948)

—ALCALDE - PRESIDENT:

Joaquim MUÑOZ i RAVETLLAT

—REGIDORS:

Josep COMAS i MARTÍ
Francesc ARMANGUÉ i BONET
Llorenç JUNCÀ i TUBERT
Lluís ROURA i XIFRA
Narcís ROURA i SALVATELLA
Josep GELADA i ROCA
Andreu CAT i MIRÓ
Francesc MORÉ i SERRA
Lluís BUCH i TRIAS

JOAQUIM DABAN i MASSANA

Membre de la secció de Moderna i Contemporània del Taller d'Història de Salt.

RELOTGERIA

MAS-DOR

C/ Dr. Ferran, 5
Telèfon 23 83 75
17190 SALT

OBJECTES D'ESCRITORI A L'ENGRÓS

Travessera de Santa Eugènia, 12

Telèfon (972) 23 40 11*

17190 SALT-GIRONA

Estem amb la Festa

**ROBERT
MERCADER**

Tot per a la construcció i decoració de la llar

El 1960 va ser un any crític, no perquè fos l'inici d'una dècada, sinó perquè la vida econòmica a les nostres comarques patia fortament el «Pla d'Estabilització» promogut pels tecnòcrates del règim franquista, que volien aturar la inflació galopant. Aquesta estabilització de la vida productiva es va fer a costa dels treballadors, i també d'aquelles empreses que vivien artificialment a l'aixopluc de les dàdives de l'administració, però que en definitiva també anava contra els assalariats.

Aquest «pla d'estabilització» va ser el primer pas per a sanejar l'economia i vertebrar-la amb les regles del joc del lliure mercat i l'eliminació de qualsevol intervencionisme autàrtic. Per aquestes raons el creixement econòmic es va configurar sobre tres variables bàsiques: emigració de les zones agràries meridionals cap a la indústria; explotació del turisme; i llibertat per les inversions de capital estranger.

El 1960, Salt era una vila de 7.077 habitants, que havia remuntat l'estagnació demogràfica del temps de guerra i sobretot de l'aturada dels anys de postguerra. Del 1940 al 1960 Salt havia crescut un 32% de la seva població, amb l'ajut de la immigració. Però, aquest fenomen no s'aturaria pas aquí. Al cap de deu anys, o sigui el 1970, ja arribava a tenir 11.467 habitants, i deu anys més endavant, o sigui el 1990, ja ha arribat a la cota dels 21.000 habitants.

O sigui, que Salt s'ha multiplicat per tres en trenta anys, segons podem veure:

TRENTA ANYS DE DESENROTLLAMENT A SALT

1940.....	5.321 h.
1960.....	7.056 h.
1970.....	11.467 h.
1990.....	21.676 h.

Un increment relatiu tan ràpid mai l'havia gaudit Salt en la seva història. Només del 1860 s'hi podria comparar una mica, perquè va passar de 1.377 a 2.280 habitants, però aquest augment no representa triplicar-se, ni tampoc el fenomen s'havia assolit amb tanta gent que vingués a treballar a Salt des de tan lluny.

Han estat trenta anys de creixement continuat i tossut. Sense abaixar mai. Un crescendo sense aturador. Salt s'ha posat al quart lloc del rànquing demogràfic de les comarques gironines, després de Girona, gràcies a l'increment de població prolongat que s'ha entafonyat a les estadístiques poblacionals.

I, naturalment, aquest increment de població comporta immediatament tot un seguit de creixements en tots els aspectes de la vida. En la producció, en els serveis, en el consum, en la vida social i en la vida financera. Heus ací com del 1960 fins ara, el 1990, per exemple, els vehicles a disposició dels saltencs han canviat radicalment no solament en nombre, sinó també en les seves característiques. Si al 1960 a Salt hi havia 72 carros, el vehicle que excel·lia al segle passat, ara pràcticament no n'hi ha cap, i en canvi hi ha 8.560 turismes. Heus ací la transformació que

el parc de vehicles ha viscut en aquestes tres dècades:

S

S

CONSTRUCCIONS DILMÉ, S.A.

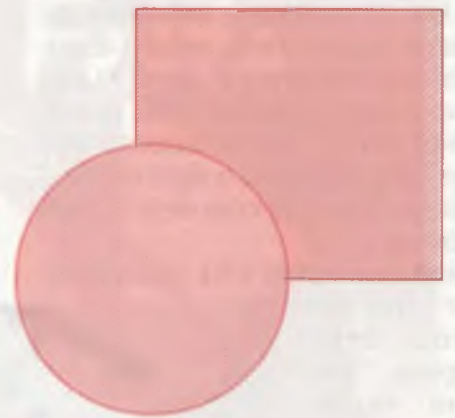
Victor Fraixinó

Prudenci Bertrana, 2

Telèfon 24 23 63

17190 SALT

Joan Anglada i Codina

**PEDRES
MARBRES
GRANITS**

Bellavista, 10 (Les Pedreres)

Telèfon 20 60 98

17007 GIRONA

	1960	1990	increment %
Carros	72	—	—
Ciclomotors	196	372	89%
Motos	327	1.020	211%
Camions i autocars	138	737	434%
Turismes	865	8.560	889%
Tractors	35	40	14%

Així veiem que si la demografia s'ha multiplicat per tres, en canvi els ciclomotors s'han incrementat només en un 89%. Però, en canvi, els camions i autocars han superat aquella cota amb un augment del 434%. I no cal dir dels turismes, l'augment dels quals ha estat espectacular arribant a una mitjana de 394 turismes per cada mil habitants, la qual cosa supera la mitjana de les comarques gironines que és de 380 turismes per mil habitants. I això que hem verificat en el consum de vehicles també ho podem palpar en les oficines bancàries, que el 1960 no n'hi havia cap a Salt, i en canvi trenta anys després hi ha 10 sucursals de bancs. I també passa el mateix amb les caixes d'estalvi. El 1960, només hi havia la presència de la Caixa de la Diputació, i ara s'ha arribat a tenir 11 sucursals d'aquests establiments de crèdit.

Si pels vehicles l'augment ha estat superior a l'increment demogràfic, i per les entitats de crèdit també, no cal dir que la gran explosió la podem veure en la transformació del paisatge mercantil. Salt, que el 1960 ja era una ciutat de primera categoria en la seva classificació mercadològica, en arribar el 1990, la mutació de la seva estructura comercial ha estat total, tant en el

comerç majorista com en els establiments de venda a la menuda. Per analitzar-ho fredament, heus ací l'evolució que ha tingut l'estructura comercial de Salt en els darrers trenta anys, en funció del nombre de llicències comercials per cada branca mercantil:

	1963	1990	% increment
Alimentació	76	212	178%
Branca tèxtil	18	71	294%
Fusta, suro, paper	7	34	385%
Pell, calçat, cautxu	7	22	214%
Branca química	12	51	325%
Construcció, vidre i ceràmica	5	28	460%
Branca metallúrgica	10	117	1.070%
Activitats diverses	14	37	164%

Els renglons comercials el percentatge d'augment dels quals ha estat superior a l'índex d'increment demogràfic han estat la tèxtil, la de fusta i paper, pell i calçat, la química, la construcció, i especialment la metallúrgica. En canvi, la d'alimentació ha estat inferior.

Aquesta evolució ha estat normal, atès que la introducció de la racionalització en els canals de venda dels productes alimentaris, és el fenomen que ha fet capgirar les estructures mercantils en els països avançats. L'aparició de l'auto-servei i del superservei fou el primer pas, per sorgir amb força els supermercats. I l'existència d'aquests establiments de gran superfície en el mercat ha representat la supressió de petites botigues dedicades a l'alimentació, la qual cosa no ha estat en detriment del comerç tradicional en altres renglons, que com s'ha pogut veure a Salt han continuat expandint-se amb un desenrotllament important, com podria ser el metallúrgic, que depèn en bona part dels establiments dedicats a electrodomèstics.

És a dir, la baixa relativa que ha patit el sector de l'alimentació en el nombre de llicències ha quedat compensat per l'augment absolut i relatiu que s'ha viscut en la branca del metall. En definitiva, a Salt, al 1963 hi havien 149 llicències comercials entre majoristes i detallistes, i en el 1990 n'hi han 572, la qual cosa és símptoma i reflectiment de l'empenta mercadològica que ha tingut en els darrers trenta anys.

Trenta anys que a voltes han patit cicles econòmics depressius, però que en conjunt la creixença econòmica i el desenrotllament dels sectors productius i de serveis han estat positius, i no són res més que una mostra de l'engrandiment de Salt.

FRANCESC FERRER I GIRONÈS
Senador

FOTOS: JAUME OLLÉ

LAMPISTERIA

instal·lació
i reparació

FRANCESC LÓPEZ DELGADO

Plaça 11 de Setembre, baixos, s/n.
Telèfon 24 47 82
17190 SALT (Girona)

CARNS EMBOTITS

*Bona festa
major!*

Plaça Catalunya, 5
Telèfon 23 93 76
SALT

LOCAL REFORMAT I CLIMATITZAT

Especialitats
ENTREPANTS I TAPES VARIADES
ÀPAT ECONÒMIC
PETITA CARTA RESTAURANT
LOCAL PER A FESTES, CASAMENTS...
ACOMIADAMENT DE SOLTERS...
TV SUPER PANTALLA
ANTENA PARABÒLICA

Bar - Restaurant

L'ESTRADA

DISSABTES TANCAT

Major, 318
Telèfon 23 07 89
17190 SALT

L'EDIFICI

L'any 1986 es varen iniciar les obres de rehabilitació del Mas Llorens per a la seva conversió en el Museu d'Història de Salt.

Les primeres fases d'aquest projecte van anar encaminades cap a la documentació i consolidació dels elements originals del Mas, de cara a definir amb precisió el caràcter de la rehabilitació. Un segon punt va ser l'inici de les obres per adaptar l'edifici a les necessitats del projecte museològic.

En el moment que llegiu aquestes ratlles tindrem pràcticament acabades les obres corresponents a la 3a fase, i, amb aquesta, enllestida la part del projecte que afecta aquest vell casal, cosa que ens donarà, en primer terme, uns 300 m² destinables a àrees d'exposicions i magatzems provisionals.

El Museu no aspira a convertir-se en un magatzem d'objectes rars, vells i inservibles, conservats per atzar o voluntarisme, testimonis d'un passat més o menys gloriós, sense cap vincle d'unió amb la realitat actual.

El Museu de Salt neix amb la voluntat de ser un equipament essencialment útil, al servei de la dinamització cultural del poble, i aspira a convertir-se en una eina viva i dinàmica, obert a tothom, defugint plantejaments estàtics i descriptius, per ser reflex de les diverses transformacions del passat i la canviant realitat del present.

LES PRIMERES ACTIVITATS

El Museu ha de poder explicar el seguit de processos i transformacions que han tingut lloc a Salt al llarg de la història, però també ha de

EL MUSEU D'HISTÒRIA DE SALT

Paral·lelament, són en procés de realització les obres de la 3a fase b, que ens dotarà d'un edifici de nova planta, annex al Mas, de dos pisos, amb uns 250 m².

Fet i fet, parlem d'un funcionament inicial sobre la base d'uns 550 m², que si bé no permetrà posar en marxa el muntatge complet, sí que ens permetrà iniciar-lo, i en la mesura del que permeti l'espai, oferir les primeres activitats i serveis.

EL MUSEU

Segons l'ICOM (Consell Internacional de Museus), el Museu és una institució permanent, sense afany de lucre, que treballa amb els testimonis materials de l'evolució de l'home, els adquireix, els conserva, els documenta i, sobretot, els exposa amb finalitat d'estudi, d'educació i de delectació.

L'aprofitament dels recursos hidràulics, motor de la industrialització de Salt.

L'activitat industrial de Salt: la manyeria de la Coma Cros.

FOTOS: ARXIU D'IMATGES. DONACIÓ J. VIVÓ

poder explicar i estar connectat amb la realitat de cada dia. En aquest sentit, una de les primeres activitats paral·leles a la consolidació de l'estructura del Museu, és el treball de reconstrucció d'un fragment decisiu per explicar el Salt de 1990, el naixement de la indústria. Un procés industrialitzador, iniciat bàsicament a partir de 1840, que tant ha incidit a tots nivells en el desenvolupament de la nostra comunitat: creixement demogràfic, especulació urbanística, transformacions econòmiques i socials, etc.

En aquest procés de reconstrucció del nostre passat col·lectiu, cal la col·laboració de tots, a tots nivells: aportant-hi idees, materials, suggerències, propostes, iniciatives, informacions, que ajudin a anar dotant de continguts, de serveis i d'utilitat aquest equipament cultural.

*Regals
Rosa*

Torras i Bages, 2 SALT

CARNES

Rigau

C/ Major, 155
Plaça Mercat, 42

Telèfon 23 59 23
17190 SALT

**Fusteria
Ebenisteria
Decoració**

**JOSEP
CASAS**

Pg. dels Països Catalans, 116
Telèfon 23 79 14
SALT

BARRIS

**ENVELATS I
DECORACIONS**

Especialista en sostres
de pavellons de totes mides
i adornaments

C/ Major, 302 - Tel. 23 13 68
17190 SALT

El proppassat dia 4 d'abril va entrar en vigor la nova llei sobre Trànsit, Circulació de vehicles a Motor i Seguretat Vial (RDL 339/90, de 2 de març), la qual ha tingut un fort impacte arreu de l'Estat, no pas per la seva importància sinó per la quantia de les multes.

Que aquesta llei era necessària des del punt de vista de la seguretat vial, és indubtable. El Codi de la Circulació, anterior norma que regulava, juntament amb altres disposicions, les normes de circulació al país, va ser aprovat mitjançant un decret l'any 1934. Més de mig segle va durar aquesta norma republicana.

Amb el Codi antic es plantejaven dos interrogants: el rang normatiu arran de la Constitució de 1978, que el situava en un Decret, quan els tipus que regulava necessitaven un rang de llei, i l'altre, la necessitat de tipificar altres conductes que no eren prou definides o absents al Codi.

Avui, a finals del segle XX, la circulació no té la dimensió d'altres temps, pel que fa al nombre de vehicles, conductors, accidents, tipus de ciutat, etc... La mateixa introducció a la llei ens ho diu «... el fenomen del trànsit de vehicles a motor s'ha generalitzat i està de tal manera que pot afirmar-se que forma part de la vida quotidiana i que s'han transformat en una de les expressions més genuïnes de l'exercici de la llibertat de circulació». En nombre de vehicles per habitants, per a Rostov és una ratio de la classificació dels països pel nivell de desenvolupament, i és conegut que els països de fort desenvolupament presenten taxes molt properes a un vehicle per persona amb carnet de conduir. El desenvolupament econòmic, per desgràcia no ha anat paral·lel a altres desen-

la nova lleï de seguretat vial

FOTOGRAFIA DE J. M. GIL

volupaments, infraestructura viària, creixement de les ciutats, i el més important, ha anat generant una consciència d'insolidaritat i d'agressió del conductor vers al vianant. En aquesta lluita ha perdut el vianant, i la seva defensa és motiu de preocupació per a les Administracions Públiques. El paisatge urbà ha introduït elements nous, les pilones, l'alçada de les voreres, zones de vianants, etc., fórmules paisatgístiques que s'aniran incrementant amb altres per a la circulació de vehicles amb la introducció de peatges urbans pels centres de

ciutat, càmeres de televisió per a la regulació de la intensitat circulatoria amb centres de trànsit, i espirales que donaran informació a computadores d'abord del vehicle sobre saturació de vies, recorreguts alternatius, entre d'altres.

L'endarreriment de les administracions davant el fenomen del trànsit no ha estat només al nostre país, altres països molt més desenvolupats presenten problemes molt semblants, saturació, inseguretat, contaminació ambiental (fums i sorolls), arribant a nivells de degradació elevats, en els quals les fonts contaminants no són tots els ciutadans, però les repercussions les hem d'assumir tota la col·lectivitat.

La nova llei és força progressista, dóna a les administracions municipals la capacitat dintre de la potestat reglamentària reconeguda per la llei de Bases, de la regulació del trànsit en el seu municipi, establint aqueixa els seus quadres de multes. L'Estat es reserva competències d'aplicació i extensió nacional, matriculació, permisos de conduir, revisions de vehicles, etc...

Potser que per a la majoria dels ciutadans, la nova llei en llenguatge coloquial serà la «lleï de les multes grosses», i no és

SANYO

 FISHER

SERVEI TÈCNIC

TELE i SO

C/ Major, 383 - Telèfon 23 56 61 - 17190 SALT

Selecti

C/ President Josep Irla, 2
Telèfon 23 07 84
17190 SALT

Bar Olivet

TAPES VARIADES

ENTREPANS

ESMORZARS

BERENARS

tracte familiar

C/ Manuel de Falla, 38

Telèfon 24 46 35

cert del tot. El quadre de multes antic era de 1981 bàsicament, amb algunes modificacions puntuals. La denúncia corrent, sense que hi concorri cap pertorbació o perill, estava situada en un màxim de 2.000 PTA, i altres, no molt qualificades, fins a les 29.999 ptes. La sanció ha de servir per a la correcció d'hàbits amb l'objectiu, que mitjançant la coacció millorarà la seguretat vial, és a dir, entre altres coses crearà les condicions òptimes per a una circulació (vehicles i vianants) segura, sense riscos, hem d'entendre que la quantia de la sanció ha de tenir un efecte intimidatori.

La llei preveu sancions, que en el cas dels municipis amb Policia Local reconeix l'obligació de l'Alcalde per imposar la multa, de tres tipus: lleus (fins a 15.000 ptes.), greus (de 15.001 fins a 50.000 ptes.) i molt greus (de 50.001 fins a 100.000 ptes.). Les infraccions molt greus poden portar administrativament la retirada fins a tres mesos del permís de conduir. També a la llei es fa una especificació en les infraccions

documentals, és a dir, la carència dels permisos de conduir, circular, etc., fixant-se sancions específiques que oscil·len entre les 15.000 i 250.000 ptes.

La gradació de les sancions dintre del tipus d'infracció és competència municipal. Les autoritats municipals han de decidir el punt de pressió econòmica en funció de la seva problemàtica circulatòria, i normalment es consideren aspectes econòmics i socials. No obstant, des de l'antic quadre de multes de 1981, el nivell socio-econòmic de la població ha pujat de forma considerable, deixant el preu de la sanció en comparació sense cap pressió. Quant a les sancions per infraccions greus i molt greus, crec que la majoria de la ciutadania estarà d'acord en els seus nivells, en aquests grups hi trobem les conduccions temeràries, les etíliques, estacionaments amb pertorbació greu per a la circulació de vehicles o vianants, excessos de velocitat, etc.; en definitiva, totes aquelles conductes que a nivell social hi ha un fort rebuig perquè afecten les vides d'altres persones i inclús les seves pròpies.

Pot ser que les lleus siguin les més criticades, però també són les que donen major feina als serveis de Policia, i en moltes ocasions es fan amb un sentit d'insolidaritat amb altres usuaris de la via, cas de les dobles fileres pels vehicles que es troben al mig, cas dels estacionaments sobre les voreres que no respecten la zona exclusiva per als vianants, estacionaments en els passos de zebra, i aquelles infraccions en moviment que no comportin perill. Bé es pot pensar que no són tan importants aquestes per algun grup de conciutadans, però imaginem per un moment el caos que suposaria el fet de no pressionar sobre aquestes conductes, podria ben bé provocar situacions d'inseguretat.

A Salt, el quadre de multes, en línies generals, situa les infraccions lleus en 4.000 ptes., les greus en 16.000 ptes, amb tres excepcions que pujarien fins a les 30.000 ptes., i les molt greus no estan fixades, però mai podrien ser menors de 50.000 ptes. Aquest quadre és provisional i està pendent de l'elaboració d'una ordenança, que pot fer baixar i pujar les quanties. El que sí que és cert, és que els serveis de Policia han de posar les denúncies necessàries, ni més ni menys, i aquestes serien qualitativa i quantitativament les òptimes per a crear un clima de seguretat a la circulació.

TAPISSATS CLÀSSICS I MODERNS

TAPISSERIA JOAN

GAZQUEZ OLIVERAS

C/ Joan de la Cierva, 3

Telèfon 233616

17190 SALT

ESPORTS - ARMERIA

Nadal

**GRAN ASSORTIMENT EN
ARTICLES ESPORTIUS, PESCA I CAÇA**

C/ major, 198 (Plaça del Pi) - Telèfon 237879
17190 SALT

AUTO TALLER SALT

AGENT OFICIAL CITROËN

SERVEI DE GRÚA PERMANENT

VEHICLES D'OCASIÓ REVISATS

TALLER:
C/ Major de Salt, 338
Telèfon 234415
17190 SALT (Girona)

EXPOSICIÓ I VENDA:
C/ Ramon Sambola, 7
Telèfon 242400
17190 SALT (Girona)

QUADRE DE SANCIONS

1. INFRACCIONS ESTÀTIQUES DE PARADA O ESTACIONAMENT QUE NO SIGUIN EN LLOCS PERILLOsos, O QUE OBSTACULITZIN GREUMENT EL TRÀNSIT.

Parar o estacionament a la vorera	39.1 C	4.000
Estacionar en doble filera	39.2	4.000
Parar o estacionar a interseccions i les seves proximitats	39.1 D	4.000
Parar o estacionar als passos de vianants	39.1 B	4.000
Parar o estacionar en carrils de circulació	39.1 C	4.000
Parar o estacionar en Guals	53.1	4.000
Parar o estacionar per senyal (vertical-horitzontal)	53.1	4.000
Parar o estacionar en llocs on s'impedeixi la visibilitat de la senyalització als usuaris o obli-gui a fer maniobres	39.1.F	4.000
* Si obstaculitzen greument o estan en llocs peri-llousos, l'article que correspongui		16.000

2. INFRACCIONS DINÀMIQUES (SENSE PERILL)

No respectar senyals semafòriques	53.1	4.000
No respectar senyals Stop	53.1	4.000
No respectar senyals Cedir el Pas	53.1	4.000
No respectar senyals dels Agents	53.1	4.000
No respectar senyals de prohibició	53.1	4.000
No respectar senyals d'obligació	53.1	4.000
Amb perill	53.1	16.000
Vianants: Transitar per calçada existent zona peatonal	49.1	4.000
Vehicles: Circular per voreres	13	4.000
Parar entorpir una intersecció	24.2	16.000
Parar entorpir un pas de vianants	24.2	16.000
No cedir preferència de pas a vehicle en conducció d'emergència	25	16.000
No respectar prioritat de pas a vehicles	23.1	16.000
No respectar prioritat de pas a vianants (en pas senyalitzat)	23.1	16.000
No cedir pas vehicle a una fila escolar	23.3	16.000
Ús de senyals acústiques immotivat o exagerat	44.3	4.000
No senyalitzar convenientment una maniobra	28	4.000
Realitzar maniobra amb perill	28	16.000
Efectuar canvi de sentit (amb perill obstaculitzant, o en via no adequada)	29	16.000
Efectuar maniobra de marxa enrera sense senyalitzar	31	4.000
Efectuar marxa enrera no reglamentària	31	4.000
Circular motocicleta de dia sense llum reglamentària	42.2	4.000
Circular sense llum reglamentària entre la posada i la sortida del sol	42.1	16.000
Circular sense llums en condicions metereològiques o ambientals que disminueixin sensiblement la visi-bilitat	43	4.000
Utilització no reglamentària de les llums d'avaría	147 V	2.000
Comportar-se de forma que entorpeixi indeguda-ment la circulació, o causi molèsties, perill, perju-icis o molèsties innecessàries a les persones o d'altres béns	9.01	4.000
No utilitzar el casc reglamentari pels conductors i passatgers vehicles motocicletes que estiguin obli-gats a utilitzar-lo.	47	4.000
Abandonament de vehicle a la via pública	101 (C.C.)	4.000

Rentar vehicle a la via pública	126 (C.C.)	2.000
Circular dues persones en un ciclomotor	133 (C.C.)	1.000

3. OBRES, OBSTACLES I SENYALITZACIÓ

No tenir autorització per a la realització d'obres a la via	10	30.000
No tenir autorització per a la senyalització a la via	10	30.000
Llençar, dipositar o abandonar sobre la via objec-tes o fer perillosa o alterar la circulació parada o estacionament.	10.2	4.000
Llençar, dipositar o abandonar sobre la via objec-tes o matèries que puguin deteriorar aquesta o les seves instal·lacions	10.2	4.000
Crear obstacles o perill a la via sense prendre les mesures necessàries per fer-lo desaparèixer, poder ésser advertit per altres usuaris o perquè no difi-culti la circulació.	10.2	4.000
Retirar o deteriorar senyalització permanent o oca-sional	58	16.000
Instal·lar, retirar, traslladar, ocultar o modificar la senyalització en una via sense permís i sense causa justificada	58.2	4.000
Modificar el contingut dels senyals o col·locar sobre aquests o en les seves proximitats, plaques, cartells, marques o altres objectes que puguin induir a con-fusió, reduir la seva visibilitat o la seva eficàcia o enlluernar a altres usuaris de la via.	58.3	4.000
No senyalitzar adequadament les obres (Diürnes-Nocturnes)	41 (C.C.)	4.000

4. INFRACCIONS GREUS (Art. 65.4)

Article	Import	
Conducció negligent	9.2	16.000
Conducció temerària	9.2	30.000
Omissió d'ajuda en cas d'accident o necessitat	51	16.000
Ingestió de substàncies que pertorbin o dismi-nueixin les facultats psicofísiques del conductor	12	Fins a 50.000
No sotmetre's a la prova d'alcoholèmia	12.2	30.000
		Fins a
Limitacions de velocitat	19	50.000
Prioritat de pas	21 i ss.	16.000
Avançaments	32 i ss.	16.000
Canvis de direcció o sentit	28	16.000
Circulació en sentit contrari a l'estipulat	13 i ss.	16.000
Parades o estacionaments en llocs perillosos o que obstaculitzin greument el trànsit	39 i ss.	16.000
Circular sense enllumenat en situació de falta o dis-minució de visibilitat o produir enlluernament a la resta d'usuaris	42 i ss.	16.000
Senyalització d'obres en la via sense permís	10	30.000
Realitzar obres sense permís	10	30.000
Retirada o deteriorament a la senyalització perma-nent o ocasional	57 i 58	16.000
Competències o cursos entre vehicles	20.5	16.000

INFRACCIONS MOLT GREUS (Art. 65.5)

Infraccions comeses sobre la base de l'article 65.5.

Circumstàncies de perill per:

—Intensitat de circulació

—Característiques o condicions de la via.

—Condicions atmosfèriques o de visibilitat.

—Concurrència simultània de vehicles i altres usuaris.

Qualsevol altra circumstància anàloga que pugui constituir un risc afegit i concret al previst per a les greus en el moment de cometre's la infracció.

JAUME PUEBLA GIRONÈS

CISTELLER

tendresa, confort i seguretat

maman bebé

puericultura i moda europea
per a la futura mare i el seu fill

pl. poeta marquina, 2

telèfon 21 76 53

17002 girona

Resulta evident dir que el teatre és un dels àmbits culturals del qual és ineludible fer referència quan es tracta el tema de la intervenció pública en la vida cultural. I això exigeix d'entrada una reflexió prèvia sobre el sentit d'aquesta intervenció.

En la societat dels anys vuitanta que ens ha tocat de viure, un dels fenòmens més significatius és l'augment del temps d'esplai de què gaudim els ciutadans i la progressiva estabilització de la vida cultural com a indústria. Aquesta indústria, de la qual no es desvincula en cap moment el seu aspecte artístic i estètic, planteja una greu contradicció: respon als gustos i interessos del públic, però aquests gustos i interessos no es corresponen sempre als nivells de qualitat, de desenvolupament personal i de bellesa estètica que serien els desitjables. La intervenció pública en la vida cultural, en tots els àmbits (música, cinema, dansa, teatre, plàstica, etc.) tendeixen, fonamentalment, a pal·liar les mancances de la «indústria de la cultura», i potencien els béns culturals per desenvolupar-se plenament en les tres fases del procés: l'ensenyament, la producció i la distribució. Aquesta intervenció no és la panacea per a tots els mals de la vida cultural, ni l'única solució possible, perquè la potenciació i el desenvolupament de la cultura arribin a nivells idonis. És, simplement, una de les solucions possibles, que en una època concreta i en un context socio-econòmic determinat (mar-

cats ambdós per l'estigma de la crisi econòmica i del final de l'era del consumisme desforat), ha estat necessari adoptar. Per això ens cal fugir de postures prepotents, d'erigir-se salvadors de la cultura, o de temptadors del monopoli cultural: les institucions públiques intervenen en l'àmbit cultural perquè no hi ha un altre camí, en aquest context i en aquests moments, perquè progressivament es porti a terme una bona democratització cultural, i es posin els béns que la cultura atresora a l'abast del major nombre possible de ciutadans, independentment de les seves possibilitats econòmiques o de la seva adscripció o no a èlites determinades.

Aquest plantejament és perfectament aplicable al teatre. Al marge de la consabuda «crisi teatral», de la qual es parla insistentment ja fa bastants anys, el teatre és una indústria que fa viure i treballar bon nombre de persones (actors, autors, tècnics, empresaris, tramoistes, etc.), una indústria amb unes característiques molt singulars: la més petita de les seves necessitats infraestructurals i l'alt cost de manteniment amb uns nivells dignes de qualitat. La intervenció de les administracions públiques en la vida teatral i l'aparició-consolidació dels Teatres Públics no suposen una competència estatal a la iniciativa privada, sinó tot el contrari: es tracta de suplir les mancances, recolzar-la si és necessari, i treballar amb altres direccions que la iniciativa privada no atenia degudament a causa de problemes de rendibilitat econòmica.

L'arribada de la democràcia al nostre país suposà que es qüestionessin la majoria de les formes culturals «oficials» a l'ús, tant en un sentit conceptual com directament pragmàtic. I no solament perquè suposés un canvi polític altament significatiu, sinó perquè, a més a més, i molt especialment en el cas dels Ajuntaments, fou el motor per tal que aquestes corporacions escometessin la prestació als ciutadans d'una sèrie de serveis que abans no existien o, millor dit, es prestaven amb absoluta precarietat de mitjans. D'ells, els serveis culturals han estat els que han experimentat un major increment qualitatiu i quantitatiu, que obeeixen els criteris d'una política cultural encaminada a la democratització progressiva i a l'apropament de tots els seus àmbits al major nombre possible de ciutadans. En el cas concret de la política teatral, ve a plasmar-se en tres objectius fonamentals:

- 1r.- Relacionar la política teatral com a una política cultural que engloba totes les arts (en el sentit més ampli), amb coherència i sentit de continuïtat.
- 2n.- Potenciar i facilitar la participació, i integrar tots els sectors, atenent, especialment, aquells que havien estat més desatesos.
- 3r.- Treballar respecte al teatre en tres direccions diferents, la formació teatral, el recolzament a la producció i una correcta distribució. En l'àmbit de la difusió, la primera necessitat en què ens trobem és

LA INTERVENCIÓ PÚBLICA EN LA VIDA TEATRAL

la de les infraestructures. Progressivament hem vingut assistint al fet alarmant que propietaris de locals d'exhibició teatral han vist més rendible vendre els terrenys que aquests ocupen, reconvertir-los en cinemes, o si no transformar-los en bingos o en agències bancàries. La difusió teatral, si es considera no solament com a pràctica d'entreteniment sinó també com a acte cultural, constitueix, almenys en principi, un fet deficitari. Des de la pràctica política cal assumir aquest condicionament, i considerar que tota acció que emprèn revertirà en el recolzament del teatre i és, a més, una acció inversionista.

Per tant, la intervenció i el recolzament de les institucions públiques a la distribució teatral és necessària en dos sentits: financer, és a dir, equilibrat en la possible balança teatral de pagaments, tot cobrint els dèficits, i de programació, donat que, com hem ressenyat, a part d'elements de diversió, el teatre és un instrument molt important per a un correcte desenvolupament de la vida cultural.

Al llarg d'aquesta reflexió he alludit repetidament a la insuficiència —en matèria de difusió teatral— d'un treball vistós i superficial, si no va emmarcat dins d'uns propòsits globals i seriosos.

La carència d'una educació teatral significativa i, per tant, el poc nivell d'exigència per part de la majoria, ens portaria a la permanència d'uns models i unes formes teatrals que escassament arrabassarien la comèdia fàcil o el suggestiu drama. Sense parar-nos a la demanda tradicional, s'ha de donar pas a l'audiència, encara que aquesta sigui progressiva. Per l'evolució, és necessari moure les

peces i això implica que, de tant en tant, s'ha d'anar un pas endavant per arrossegant-ne la resta.

En la nostra societat, l'esplai és sinònim de passivitat i inacció. Poc a poc es veu, fins i tot els sociòlegs de moda ho han dit, que el que «es porta» és el sofà enfront del televisor i el cafè amb llet amb croissant. És possible que això sigui la penitència per haver considerat la participació en la cultura com un acte esforçat i poc gratificant, o sigui, per no haver sabut planificar una educació per a l'esplai. D'aquí la crisi, els baixos índexs d'espectadors i la inquietud dels patrocinadors culturals.

Hi ha camí, encara, fins a aconseguir «fer-se» amb aquests còmodes consumidors del que és més fàcil, ocupants de butaques i ombres receptives, perquè el teatre, com les altres pràctiques artístiques, siguin alguna cosa més que la forma de passar l'estona. Aconseguir una formada capacitat crítica de l'espectador, una preocupació des dels centres educatius per proporcionar activitats paral·leles o suggerides pel fet d'haver assistit a una representació, popularitzar el text dramàtic, la novel·la o el llibre científic i, en definitiva, tractar que s'assumeixi col·lectivament l'espectacle teatral com a una cosa habitual, són objectius per a tots aquells que encara hem de trillar la palla. Per això, tots els organismes i associacions sota plantejaments comuns ens hem d'obligar a la coherència i obrir les portes, no solament físiques sinó psicològiques, a tots els que desconfien del teatre, com un déu desconegut.

PERE CODINA I GIRONELLA
FOTO: A.I. LA FARGA

MOTO SUSO

VENDA I REPARACIÓ
DE MOTOCICLETES
ACCESSORIS I RECANVIS

Plaça Catalunya, 4
Telèfon 23 05 13
17190 SALT (Girona)

Confiteria-Pastisseria
J. Negrell

Greco, 2 i 4 - Telèfon 23 07 58
SALT

Segons els historiadors, «The beggar's opera» o «L'òpera dels captaires» de John Gay, és la primera referència que tenim del gènere teatral conegut com a «comèdia musical», una branca de les moltes que té el teatre, i que sortosament per nosaltres, d'un temps cap ací ha despertat un gran nombre de seguidors i entusiastes, tant a casa nostra com arreu del món. D'aquest fet i ací, un dels responsables n'és el grup «Dagoll Dagom», que amb espectacles com «Glups» (1983), «El Mikado» (1986) i sobretot amb «Mar i Cel» (1988), han acostumat el públic a un gènere —una barreja d'òpera, teatre i revista—, que quan es fa ben fet, pot aconseguir adeptes i fanàtics amb gran facilitat.

Si tenim en compte que l'obra de John Gay data de 1728, fer ara una història del teatre musical, a part de ser una tasca feixuga i llarga, resultaria molt avorrit. Preferim doncs, així, un xic pel damunt donar un «cop d'ull» al món de la comèdia musical o si ho preferiu «el musical», sens més.

Tot i que originàriament va sortir d'Anglaterra, per espai de més de 40 anys, parlar de «musical» era parlar de Broadway, la gran avinguda de Nova York i en concret els carrers compresos entre el 42 i 52, quan en fan l'encreuament. Sense cap por direm que «el musical» és l'aportació més gran que ha fet Amèrica al món del teatre. Tan típic com la Maes West, en Superman i els mateixos Winston, «el musical» sempre anirà lligat als U.S.A. i a Nova York en particular, tal i com molt bé —però de forma poc escaient— han reflectit els escenògrafs Montse Aménos i Isidre Prunés en fer el

decorat del musical «Estan tocant la nostra cançó» (They'r playing our song» - 1979).

I com es fa un musical us preguntareu? Doncs bé, a part d'elements com poden ser els actors, ballarins, director, escenògraf, etc., etc., que en el moment de la seva gestació hi juguen un trist paper, ha d'haver-hi 3 pilars sobre els quals tot s'ha de recolzar: la música, la lletra de les cançons i per damunt de tot, el llibre o argument de l'espectacle. El compositor i el lletrista acostumen a treballar plegats i d'aquesta unió han sortit parelles genials: Rodgers i Hammerstein II, Rodgers i Hart, Lerner i Loewe, Kander i Ebb, etc., etc., que tot i que podrien per si sols constituir un espectacle, sempre han tingut en compte el que diu l'autor del llibre.

A l'hora de fer el llibre d'un musical, pot fer-se servir qualsevol argument i quan diem qualsevol, volem dir que tot és vàlid. Igual pot ser sobre un batlle popular a Nova York («Fiorello!» - 1959), com el fill de Carlemany («Pippin» - 1972), la reina del «strip tease» americana («Gypsy» - 1959) (La reina del vodevil) o l'esposa del president de l'Argentina («Evita» - 1979), en Carles VII de França i la Joana d'Arc («Good time Charly» - 1975) o l'Enric VIII i les seves dones («Rex» - 1976), una dissenyadora de modes («Coco» - 1970), el creador del «major espectacle del món» («Barnum» - 1980) i fins i tot el mateix Jesucrist («Jesus Christ Superstar» - 1971).

Tant es pot glorificar la independència americana («1776» - 1968), com fer un panflet pacifista («Hair» - 1968). Amb una gran facilitat es pot passar d'un grisós i oblidat poblet de la Rússia dels Tsars («Fiddler on the roof» - 1964) (El violinista en el tejado), al màgic i esplendorós reialme del rei Artur («Camelot» - 1960). Poden cantar de la mateixa manera romàntiques cançons els personatges d'un «còmic» de diari («Annie» - 1977) que en Cervantes transfigurats amb Quixot («Man of La Mancha» - 1965) (El hombre de la Mancha) o les dispeseres d'una casa de barrets («The best little whorehouse in Texas» - 1978) (La mejor «casa» de Texas), que per cent, en la seva versió cinematogràfica ens va arribar havent perdut part de les cançons i el contundent «de putas» del títol original.

Quan la inspiració ve ja donada per altres fonts

com poden ser la literatura, el mateix teatre o el cinema, la imaginació dels autors no té límits i sovint ni vergonya. Potser en Victor Hugo hagués deixat anar un somriure en veure cantar cançons d'amor als seus joves revolucionaris («Les misérables» - 1985) o Bernard Shaw un sarcasme en sentir dir a Eliza Doolittle que «la lluvia en Sevilla es una maravilla» o quelcom semblant («My fair lady» - 1956), però també és cert que Federico Fellini s'arrancà els pocs pels que li quedaven quan va veure el seu genial «8 i mig», convertit en musical («Nine» - 1982). I molts disbarats més o com diria —si Yul Brynner fos viu— el rei de Siam («The king and I» - 1951): «etc., etc., etc.».

Tot i la importància del llibre, en els anys compresos entre 1920 fins entrats ja els 50, la figura del compositor assolí un gran protagonisme, cosa per altra part gens estranya si tenim en compte que visqueren el seu millor moment gent com Cole Porter, Jerome Kern, Richard Rodgers, Irving Berlin o George Gershwin, per dir els més genials. Cançons com «Begin the beguine» («Jubilee» - Porter 1935), «Ol' man river» («Show boat» - Kern 1927), (Magnolia), «Summertime» («Porgy and Bess» - Gershwin 1935), «There's no business like show business» («Annie get your gun» - Berlin 1946) (La reina del oeste) i moltes més han sobreviscut als seus autors i ho faran a nosaltres, mantenint la frescor i qualitat de quan van ser creades. Actualment un cop mort Frederick Loewe («Paint your wagon» - 1951) (La leyenda de la ciudad sin nombre), quan Leonard Bernstein («West side story» - 1957) ja no escriu per Broadway, comptades excepcions són destacables; l'enfalegós Jerry Herman («Hello Dolly» - 1964), l'irregular Lloyd Webber («Cats» - 1981) i els artesans Cy Coleman («Sweet Charity» - 1966) (Noches de la ciudad), Jule Styne (Funny girl - 1964) i John Kander («Cabaret» - 1966). Per damunt de tots, el gandul i genial Stephen Sondheim («Into the woods» - 1987).

Si fins els anys 40 el paper del «cos de ball» era sol per fer passar l'estona —l'època d'esplendor de les coristes—, l'any 1943 amb l'estrena d'«Oklahoma», Agnes de Mille va crear la primera coreografia feta expressament per a un espectacle musical seguint les passes que lleument havia marcat el gran Balanchine («On your toes» - 1936). A partir d'ací el ball adquirí importància i en ocasions fou l'estrellà de l'espectacle, com en dos dels treballs de qui per a molts coreògrafs ha estat «pare espiritual»; el gran Jerome Robbins que amb títols com «On the town» (1944) (Un día en Nueva York) i «West side story» (1957), va revolucionar «el musical». A la seva ombra creixeren Gower Champion («42nd. street» - 1980) (La calle 42), Ron Field («Cabaret» - 1966), Peter Gennaro («Irene» - 1973) i el desaparegut Bob Fosse («Dancin'» - 1978), que va saber crear un estil molt personal. El 8 d'abril de 1943 neixia a Buffalo, Michael Bennet. Tota la vida va tenir com a fita ésser un nou Jerome Robbins. Ballarí («Subways are for sleeping» - 1961), coreògraf («Company» - 1970) i director («Dreamgirls» - 1981), quan l'any 1987 moria víctima de la SIDA havia deixat com a present, el que fins avui ha estat el més gran espectacle de ball convertit en musical: «A chorus line» (1975), que després de 15 anys en cartell va deixar l'escenari del Shubert Theatre el passat 28 d'abril, convertint-se en l'espectacle més representat de tota la història de Broadway.

Si heu llegit detingudament aquest escrit, hauréu vist que els mots «desaparegut» i «mort» han sortit sovint. En menys de 10 anys han deixat els llums de les cartelleres noms com Ethel Merman —que junt amb la ja àvia Mary Martin foren les reines del musical—, Fosse, Bennett, Loewe, Berlin, Alan Jay Lerner, George Abbot, etc i això ha deixat ferit de mort el musical americà. Avui, Broadway es nodreix de productes importats d'Anglaterra, cosa impensable fa 15 anys i títols com «Cats», «Les Misérables», «Starlight Express», «Chess» o «Me and my girl» han aconseguit —amb tot dret— recaptar milions i milions de dòlars i copsar nous espectadors. Per això sol, hem d'estar-los agraïts.

No voldríem caure en el parany de la nostàlgia, però no podem deixar de dir, que sortosament Jerome Robbins encara estrena («Jerome Robbins' Broadway» - 1989), dirigeix amb més força que mai Harold Prince («The phantom of the opera» - 1987) i tot just ha complert 60 anys Stephen Sondheim. La porta no s'ha tancat del tot!

Pere Garcia

(Els títols en castellà corresponen a com van ser coneguts en el cinema en estrenar-se ací)

FLECA MASÓ

1901 - 1990

Carrer Llarg, 14 - Telèfon 234286 - 17190 SALT

A LA DANSA

*Tota donzella qui surt a la dansa
porta en els ulls un xiquet d'esperança,
i un bell amor que està a punt de florir...
Porta en el pit una rosa vermella
igual que un cor que portés a oferir.*

Fragment de la poesia del mateix nom (1918),
de JOAQUIM FOLCH i TORRES

FABRICUINA

MOBLES DE CUINA

DISSEY
DECORACIÓ
ADAPTACIÓ
INSTAL·LACIÓ

Tavessia Santa Eugènia, 40 - Telèfon 24 00 74
17190 SALT (Girona)

INSTAL·LACIONS

ELECTRICITAT INDUSTRIAL
AIGUA
GAS
MANIOBRA
SISTEMES DE SEGURETAT

**Carles
Anglada
i Reig**

Carrer Llarg, 81
Telèfon 23 22 71
SALT

OPTICA TARRÚS, S.A.

JAUME TARRÚS i GALTER

LLICENCIAT EN CIÈNCIES FÍSQUES / ÒPTIC DIPLOMAT

Màxima varietat i qualitat en models de montures
Graduació de la vista amb refractòmetres automàtics computeritzats
Adaptació de lents de contacte
Lents de potència progressiva / Vidres Zeiss

DESCOMPTA DEL 10 % PER A JUBILATS SOCIS DEL "CASAL DE JUBILATS"

Santa Clara, 54 - Telèfon 21 37 50
GIRONA

C/ Dr. Ferran, 1 - Tel. 23 06 61
SALT

Galeries Bellmirar

entre Passatge Marquès de Camps, 8 i

Plaça 11 de setembre, 7 - SALT

**L'Encant
Femení**

PERRUQUERIA i BELLESA

Tel. 235435

MERCERIA

PERFUMS

MARIA

Tel. 235383

FERRETERIA

Tot-Bric

de M. FELIP

Tel. 235414

Animació

Tant si ens agrada com si no, la tele s'ha convertit en el mitjà de comunicació i d'esplai del qual més es parla i, al mateix temps, necessari per al personal en general. Se'n parla a nivell de tertúlies, a la feina o fent una sobretaula. Sempre, tard o d'hora, s'acaba parlant de televisió.

Encara, però, enmig d'un grup de persones en què la conversa deriva cap al «fet televisiu», n'hi ha una o dues que queden admirades que les altres (moltes vegades, aparentment) sàpiguen o vegin tant la «tele». Amb això vull dir que, tot i ser un mitjà que té molta influència dins la vida quotidiana de cada u, per alguns encara és una manera de «perdre el temps». Però és allò que deia, s'acaba comentant el darrer episodi de «Dallas» o de qualsevol altra sèrie; o dels doblatges de TV-3 (que cada vegada més, el consumidor diu que són horribles). També, de si l'Hermina és un gran comediant que ho fa molt bé (o és insuportable) i que la Mercedes Milà ja no és el que era, però que té un no sé què que encara agrada i interessa. No parlem ja de l'endemà d'un partit de Futbol entre el Madrid i el Barça (que tothom l'ha vist per la televisió i l'ha escoltat a través de Catalunya Ràdio, amb els comentaris d'en Puyal). Llavors sí que ets un autèntic marginat, en qualsevol dels ambients en què et relaciones. Si es dona el cas que no has vist aquest partit, a part de no poder intervenir en les converses dels amics, has de suportar durant dies la mateixa història, que tu no has viscut. I això passa, ara també, amb el bàsquet.

La «tele», ens agrada o no, i aquesta és la realitat, és important dins les nostres vides i relacions amb els altres. Un ja no pot anar per la vida passant-ne, no es pot ser en aquests moments un «snob». La realitat fa que bagis d'estar al «lloro» de la qüestió i haver vist aquell debat, aquella pel·lícula, aquell partit de futbol o de bàsquet, per posar uns exemples.

La gent del carrer, aquella que en diem «normal», fa temps que ho té assumit, això d'estar al dia del que fa i diu la «tele». En aquests moments, i cada dia més, els altres, els que no es consideren del carrer o que són diferents, van comprovant i assumint que també ells ja poden parlar, en una tertúlia, en un sopar o al final d'una reunió, del que passa, fa i diu la «tele».

Guillem Terribas i Roca

Galeria del mirar

entre Psicologia i Arquitectura

Piça i Tècnica

CONSTRUCCIÓ I VENDA DE:

PISOS

CASES

LOCALS

APARCAMENTS

EUGESA

CONSTRUCTORA - IMMOBILIÀRIA

Carrer Major, 182 - 17190 SALT

Telèfon 235561

XARPELL IMPORT

La més àmplia gamma de barbacoes
i forns per al seu jardí o terrassa

 EDILKAMIN

IMPORTADOR EXCLUSIU

XARPELL, S.A.

C/ Major, 131 - 17190 SALT - Tels. 23 69 59 / 23 54 03 - Fax 24 41 75

ESTABLIMENT
LA BRASA

C/ Major, 260
Telèfon 23 14 15
17190 SALT

BAR

C/ Major, 262
Telèfon 23 20 20
17190 SALT

**LES
PELLES**

*La Direcció dels locals, desitja als seus clients, amics i públic en general,
una bona festa major.*

Joan Ribas

Josep Alvarez

CONFITERIA PASTISSERIA

MARGENAT

Telèfon 23 06 79

Especialitat en gelats

Abad Oliba, 10 (Plaça Veïnat)

VEÏNAT DE SALT

(Girona)

FUNDADA EN 1929

Telèfon 23 06 79

Especialitat en gelats

Abad Oliva, 10 (Plaça Veïnat)

VEÏNAT DE SALT

(Girona)

CAFETERIA - GRANJA

Carrer Major, 57

LOCAL CLIMATITZAT

El culte al foc, als Països Catalans, el podem remuntar fins a la nit del temps en què representava l'energia vital i la força creativa de la terra, de la qual l'home depenia per viure.

Malgrat que el culte al foc es perdé fa molts d'anys, encara perviu en certes manifestacions culturals i festives:

- Les nits de St. Joan i St. Pere.
- Les falles.
- Les «cordàs».
- I els correfocs...

Una colla de jovent de Salt, amb el foc a la sang, van voler continuar aquesta tradició i van fer els primers passos per formar el que és ara el Grup de Diablers Pere Botero de Salt.

Es va establir definitivament el gener del 89. El primer correfoc que es va realitzar fou durant la Festa Major de Salt. També es varen realitzar algunes cercaviles al poble de Salt.

Actualment, tenim una bona organització i cadascú desenvolupa una tasca determinada dins del Grup de Diablers:

—Els repartidors, que porten macutos amb petards per als diables.

—El que porta el carro amb la pirotècnia per a tot el correfoc, l'extintor i la farmaciola per a urgències.

—La torxa, que encén els petards que porten els diables.

—Els xanquers i patins que donen més espectacle.

—Els tambors i timbals per animar i engrescar la gent.

—I finalment els diables, que amb les seves forques amb pirotècnia fan córrer a més d'un.

El nostre grup, quan fa un correfoc, es basa en l'espectacle continu amb la intervenció d'un drac, la bicicleta pirotècnica i diables que es despengen de les parets (rappels i altres sorpreses al llarg del recorregut, així com pirotècnia estàtica).

Els components del Grup de Diablers no busquem objectius econòmics, sinó que ho fem per continuar la tradició i veure realitzada la nostra afició.

ASSESSORIA D'EMPRESSES

GABINET D'ECONOMISTES I TITULARS MERCANTILS

Joan Ribas

Pl. Marquès de Camps, 1, 2a. planta
Tel 21 06 73 - Fax 20 98 19
17001 GIRONA

Josep Àlvarez

ESPORTS HERAS

Eiximenis, 13
GIRONA

Francesc Macià, 10
SALT

Emili Grahit, 12
GIRONA

Av. de Grècia, 26
L'ESTARTIT

SANTA LUCÍA, S.A.

**UN SÍMBOL DE TRANQUIL·LITAT
QUE COBREIX TOTS ELS RISCS**

VIDA, PLANS DE JUBILACIÓ, COMBINAT DE LA LLAR, DECESSOS,
ACCIDENTS, ASSISTÈNCIA, ROBATORI, INCENDIS, RESPONSABILITAT CIVIL,
COMBINATS DE COMERÇ, COMUNICATS I TALLERS, AGRARIS...

**COMPANYIA D'ASSEGURANCES
SANTA LUCÍA, S.A.**

Agència a GIRONA: Santa Eugènia, 18, 1a. - Telèfon 20 19 88

*Ara... millor servei
a Salt!!*

CONSTRUCCIONS

AURICH, S.A.

*CONSTRUCCIONS DE XALETES I
OBRES DE PALETA EN GENERAL*

OFICINA: C/ Major, 316
MAGATZEM: C/ Joaquim Ruyra, 16
Telèfon 237502 - SALT

**Aislamientos
LUIS, s.a.**

- CONDUCTOS AIRE ACONDICIONADO
- CAMARAS FRIGORÍFICAS
- FALSOS TECHOS AISLANTES Y DECORATIVOS
- CALORIFUGADO DE TUBERÍAS CON ACABADO METÁLICO
- SUMINISTRO DE TODO TIPO DE MATERIAL AISLANTE

Passeig d'otlot, 98
Tel. 23 52 44 - Fax 23 54 10
17005 GIRONA

Avda. Reis Catòlics, 25
Tel. - Fax 26 98 73
17800 OLOT

ELS CARGOLETS ESTAN DE FESTA MAJOR

En Joan i la Maria cargolet estan molt contents perquè a la fi ha arribat la Festa Major. Com cada any, baixen els avis de Camprodon i les tietes de Sant Feliu de Guíxols. A casa es viu un clima de joia i alegria.

La Festa comença amb el pregó que fa l'alcalde-cargol. És allà on convida tots els cargolets de la vila a participar-hi. Llavors es fa una cercavila amb molts capgrossos i els gegants del poble. En arribar el vespre, tots els cargolets canvien la seva closca nova per la vella i surten a esperar el correfoc tot incitant els diablets.

Tot seguit hi ha un ball on es troben tots els veïns del poble i trien la pubilla. La Maria sempre somia de ser escollida algun dia; potser d'aquí uns anys quan sigui uns centímetres més gran...

L'endemà del ball ningú s'aixeca d'hora, ja que han estat dansant fins molt tard. El dinar de la Festa Major s'ha de preparar i els cargolets ajuden les mares en l'elaboració de les amanides amb bledes, cols amb pèsols i pastes de pastanaga (dinar típic de Festa Major).

Al vespre hi ha jocs de cucanya per a tots els cargolets a les deveses del poble. Fa dos anys en Joan va guanyar una copa i una piruleta de pebrot en una cursa de relleus en la qual va arribar l'últim; per aconseguir aquesta marca es va entrenar durant dues setmanes! En acabar els jocs, els veïns del barri es reuneixen per fer un sopar de germanor al carrer. Després, com cada any, van tots junts al ball.

Ah! També es fa una xocolatada popular organitzada pel jovent del poble, per això surt tan bona!! I competicions esportives després de la xocolatada, per pair-la! Joves i grans corren darrera d'una fulla d'escarola que s'emporta el vent. Si algun any no fa vent instal·len ventiladors a la pista on es fan les curses. Es passen dies i dies fent el mateix: menjant molt, dormint poc, ballant molt i també...

—Corre, corre Maria que arribarem tard. Ens deuen estar esperant per portar els capgrossos! Va, afanya't, que només queden deu minuts per sortir la cercavila!

—Ja vinc, Joan. No farem tard, encara ens haurem d'esperar!

EVA ESCUÍN
Ma. MERCÈ SÀNCHEZ

FOTEL: CARMÉ CARRÓ

**La Festa
és motiu d'alegria
i germanor**

CAIXA DE CATALUNYA
comparteix la vostra festa

M E N J A R I B E U R E

QUE COMENCI LA FESTA

«Si no hi pot haver un bon àpat —que és l'interlocuï la festa, hi ha, tanmateix, tantes festes com indrets». Savies paraules de Claude Olivenstein, nat a Berlín l'any 1933, resident a París i excel·lent gourmet, que ha publicat, justament, *Més tables de fête*. El menjar, doncs, —no el rutinari, sinó, justament, el de festa—, és un esdeveniment que no ha perdut significació en algun dels seus aspectes.

CELEBRAR I MENJAR

En algun, és clar... Perquè, naturalment, les formes urbanes de vida han fet canviar força la concepció excepcional que abans tenia la «Festa Major», una típica «institució» catalana. Ara, en general, ja no hi ha reunions familiars, mes o menys pantagruèliques. Però la gent va al restaurant —que també es pot vestir de festa, o va a comprar al tractant (traiteur, botiga de viandes cuinades), o es fa portar un bufet: també per celebrar, gastronòmicament, la festa.

LA FESTA MAJOR, LABORATORI DE CUINA

Tornem enrera. La Festa Major, des del punt de vista gastronòmic, ha estat el millor *laboratori culinari*. Perquè, per descomptat, la gent celebra, els dies de feiner, no s'entretenia pas —per manca de temps i de diners— a elaborar alguns dels grans plats tradicionals: *Pollastre amb llagosta*, *Oca amb peres*, *Ànec amb naps*, *Pollastre amb múrcoles*, i tota la gran i petita simfonia dels guisats o *platillos* empordanesos. Com era explicava un pescador de Tossa, la llagosta amb pollastre (que ha donat lloc a versions més mesocàtiques, amb gambes o escamarlans), era un típic «bricolatge» de Festa: es feia el pollastre rostit el primer dia; el segon venien convidats, calia engruixir-lo i, naturalment, es feia amb un ingredient barat i a mà, en aquest cas la llagosta.

CUINERES DE LLOGUER: UNA INSTITUCIÓ

La nostra cuina de Festa Major no solament era rural, sinó també *bourgeoise* (en el sentit francès). Cuina lenta i ben elaborada, amb excel·lents ingredients i amb un punt de sofisticació. No solament les mestresses de casa cuinaven amb temps i dedicació, sinó que, a l'Empordà, a la Selva o al Gironès, dones com «la Lola de l'hoixà» eren llogades per les cases per treballar en aquest delicat laboratori del paladar.

La Lola ens ha deixat —via Guanyina Regàs— el testimoni d'aquests grans plats de festa: *Ànec a la cassola*, *Canelons*, *Sarsuela*, *Suquet de peix*, *Peix al forn*, *Sips amb pèsols i gambes*, *Cargols amb escamarlans*, *Fricandó*, *Espatlla o cuixa de xai*, *Pollastre rostit*, *Colls de pollastre farcits* —un entremès deliciós, pràcticament perdut, i que hem conegut en l'antiga cuina familiar—. *Platillos*, *Pomes cuites*...

UNA CUINA REGIONAL GIRONINA

Aquests plats, certament, es poden aplicar a la cuina de Girona —ciutat i entorn—. Perquè, si bé algú —amb més mala que bona informació— ha escrit que no hi ha una *cuina gironina*, això és un fet indiscutible. El que no hi ha, si de cas, és una «cuina empordanesa». És a dir: les mateixes pràctiques culinàries, els mateixos productes, els mateixos plats, es troben amb poques variacions a la Selva i al Gironès, a l'Alt i al Baix Empordà, al Pla de l'Estany i, per descomptat, travessen la Tordera, que no és cap frontera real: hi ha, doncs, una mateixa zona lingüística, cultural i culinària que agafa, almenys, tota la regió de Girona més l'Alt Maresme. Una zona amb una cuina regional específica i intercomarcal, de diari i de festa.

JAUME FÀBREGA

UN ANTIC PLAT DE FESTA MAJOR

PERES FARCIDES

Tot defensant una cuina catalana creativa i d'autor, ens adonem que, justament, la millor peïjora que altí catalanitat i creativitat és el coneixement de la nostra cuina clàssica-medieval i tradicional. Així, plats infreqüents o de combinacions no acostumades, que es poden presentar com a sorprenentment moderns, són antics en la nostra cuina.

És el cas, per exemple, de la fruita farcida: especialment les pomes però també les peres i els préssecs. La fruita farcida, «amb tap» (Pla de l'Estany) o «relleno» (Alt Empordà), tot i ser perfectament viva per la Festa Major a molts pobles de l'Empordà (Garriguella, Figueres, Castelló d'Empúries...), arriba també al Pla de l'Estany, Gironès, Selva i fins a la Maremma i regió de Lleida. A Sant Pol de Mar, per la Festa Major, són típiques les Peres Farcides de Sant Jaume, elaborades també en d'altres pobles de la comarca.

Esdevint, és clar, de fruita farcida amb carn —tot i que n'hi ha per alguns exclusivament dolces—, una combinació que, un cop processada, és deliciosa.

Aquests farcits amb carn, com hem dit, es troben perfectament documentats en la nostra cuina clàssica, i així, un fratre autor d'un manual de cuina del primer terç del s.XVIII (Avisos y instrucciones per lo principiant cuyner), hi apareix la fórmula del «relleno de peras» (ortografia catalana antiga) molt similar al que es fa a la Maremma o al de pomes de l'Empordà. 100 anys més tard, l'igualment anònim autor de *La cuynera catalana* (Barcelona, 1835) en explica també la recepta de les peres o préssecs farcits.

2/peres farcides

Ingredients

2,5 kg. de peres (preferiblement de la classe dita «del Bon Cristià», o bé que no siguin d'aigua o llimoneres)

1/5 kg. de carn picolada (aproximadament), meitat i meitat porc i vedella.

2 o 3 ous

sucre

canyella

llimona

oli i llard (meitat i meitat)

farina

aigua

sal

ametlles

galetes

Elaboració

Amb la punta del ganivet, buidarem les peres, conservant-ne el capoll. Pastarem la carn picada afegint-li un pols de sal, sucre, canyella i pela de llimona ratllada. Farcim les peres i enfarinem la part del farcit que sobreix; fregirem a foc baix aquestes peres i, especialment, la part del farcit, a fi que quedi clos. En una cassola de fang hi posarem, a foc baix, una mica d'aigua, sucre, pela de llimona i mig canó de canyella, i farem un caramel poc pujat; hi colloquem les pomes amb el tap cap per mufla; ho cobrim amb més aigua i ho fem coure, a foc ben baix i amb la cassola tapada, almenys un parell d'hores. Abans de treure-ho del foc espesseïrem el suc amb una picada feta amb les ametlles i les galetes. Ho podem servir fred o calent; de fet, aquest «relleno» guanya a partir de l'endemà d'haver-lo elaborat.

Notes

Aquest deliciós plat, que es pren al final de l'àpat, com a darrer servei o com a postres, o just abans d'aquestes, admet nombroses variants d'execució i d'altres ingredients. La carn, per exemple, pot ser de xai i vedella, afegint-li una mica de cansalada; pot ser de botifarra dolça. La carn es pot rostir abans i després picar-la; o bé es pot sofregir, un cop trinxada. Es pot pastar amb ous. La salsa es pot espesseir amb rovells d'ous (tal com es feia antigament) o amb maizena o farina o, millor, una picada. Es pot completar l'aroma amb un got de moscatell o garnatxa o claus. Es pot guardar, tal com es feia antigament, el trosset del capoll de la fruita, que ens servirà per tapar-la, «assegurant-ho també ab tronquets o canyetas».

Bones festes!

COSTABELLA

PASTISSERIA

Carrer Major, 16 - Telèfon 23 35 33 - SALT

ÒPTICA

AMADEU AGUSTÍ

ÒPTIC DIPLOMAT

Plaça Catalunya, 8
Telèfon 20 42 28
17002 GIRONA

**Descomptes del 10 %
per a jubilats socis
del "Casal de Jubilats"**

Festa Major, dies d'alegria i xerinola i festa al poble. Dies grans, plens de glòria, per la insípida vida que portem la major part dels ciutadans durant la resta de l'any. I dies d'illusió davant d'una hipotètica llibertat per fer als dies de Festa allò que ens dóna la gana.

Però, és clar, davant de les innombrables collonades que ens portà la modernitat (i un dia se n'hauria de fer un recull), n'hi va haver una que afecta directament la nostra Festa. I fou la introducció de la cuina moderna, senzilla i ràpida. I si hi afegim la penetració anglosaxona de l'entrepà (comte de Sandwich), amb el frankfurt i l'hamburguesa ens trobem amb una cuina totalment estranya a la nostra cultura saltenca/mediterrània. Perquè aquests menjars estan molt bé, però a York i a Nova York i no a Salt, i menys en els dies de Festa Major. I si aquests dies adoptem la cuina moderna, ens passem menjant en un no res, punyetes i petites coses, des del pic-nic, l'entrepà, el frankfurt, el pica-pica... fins al pollastre estandarditzat, i així ja hem passat els dies de festa. I, si més no, et diuen que ho fan per conservar la línia... per no cuinar... etc. Que l'estar gras ara no és moda... que la imatge és molt important i que es porten els cossos prim i famèlics.

Doncs, no senyors, jo reivindico el gran menjar i per això crec en la gran importància que té el menjar en els dies de la Festa Major, i no pas solament per un àpat, i dir a l'àpat següent: «Com que per dinar he menjat molt, ara per sopar amb un entrepà en tinc prou». Doncs, no senyors, això no pot ser. Durant els dies de Festa Major s'ha de menjar i menjar, i mai s'ha de dir prou, sempre hi ha un lloc per un tall més.

I els de Salt hem de reivindicar plats típics nostres, com l'oca amb peres a l'estil de Salt, el pastís La Farga, el rostit vell, el «platillo», la crema, etc. I fer-ne ús i consum aquests dies.

I ens hem de deixar de bajaranades de la modernitat, ja que ara estem en la postmodernitat (la cuina de la postmodernitat hauria d'adoptar la cuina tradicional catalana). I una de les característiques de la postmodernitat és donar culte al cos, i una manera de donar-li culte és atipar-lo bé i amb menjars de les nostres contrades.

No fos cosa que arribés un dia que no poguéssim fer-ho, perquè al cap i a la fi això del pica-pica, l'entrepà, el frankfurt i l'hamburguesa no és altra cosa que la nova cartilla de racionament dels anys 80, perquè de mitjanes, entrecots i costelles no n'hi ha per a tots, i així totes les panxes plenes. Però això els dies de Festa Major? Ja està bé!

Renois, ja en saben els del País de les Vocals. Salut i bona taula!

LA IMPORTÀNCIA DEL MENJAR

UNDARA

EN ELS DIES DE LA FESTA MAJOR

IL·LUSTRACIÓ LLUÍS MATEU

AMBULÀNCIES CATALUNYA, S.A.

23 58 78 Servei permanent

42 85 23 Servei nocturn

Major, 28 - SALT

EQUIPADES AMB:

Oxigen / Aspirador / Respirador / Ràdio-telèfon

SERVEIS A TOT ESPANYA I A LA RESTA D'EUROPA

**CONCERTADES AMB LA SEGURETAT SOCIAL,
ASISA I PARTICULARS**

IMPORTANT: Els malalts que s'hagin de traslladar per ordre del metge de capçalera o de guàrdia, no hauran d'abonar res pel servei. Aquest va a càrrec de la Seguretat Social.

Quan vaig començar a treballar a l'Ajuntament de Salt, jo vivia a Figueres amb la meua família. Decidits, però, a establir-nos ací, un dia la meua dona i jo vàrem agafar el cotxe, ens hi ficàrem tots a dins i férem cap a Salt, per ensenyar la Vila a la mainada. Deguérem entrar per Sta. Eugènia i el carrer Major, i deixàrem el cotxe aparcad al carrer del Dr. Ferran. Aquest breu recorregut fou suficient perquè una de les nenes, d'onze anys, emetés el seu mut però implacable judici sobre la imatge urbana de Salt: simplement es va negar a baixar del cotxe.

El que ella no sabia era que acabava de connectar amb un dels trets fonamentals del pensament de bona part dels saltencs, i jo diria que un dels motors del moviment ciutadà que va portar a la segregació de Girona: el profund descontent amb la imatge urbana que els envolta. Poc importa que l'annexió fos cronològicament posterior a la culminació del desgavell, ni que el poder administratiu que el va autoritzar fos inequívocament saltenc. Les causes històriques de l'accelerada pèrdua d'identitat de Salt s'han buscat sempre en la proximitat amb la ciutat de Girona, i en la profunda interdependència econòmica entre aquesta i el seu entorn.

Que els saltencs veien una estreta relació entre el fenomen de la pèrdua d'identitat local

I
D
E
N
T
I
T
A
T
L
O
C
A
L
I
A
R
Q
U
I
T
E
C
T
U
R
A

ARQUITECTURA

i el del desgavell urbanístic que patien, ho demostra també el fet que una de les primeres decisions del primer Ajuntament de la independència fos el d'encarregar la redacció del Pla General d'Ordenació Urbana, figura legal certament necessària i urgent. La filosofia que el va inspirar, dictada inequívocament per les persones que en aquells moments governaven a la Casa de la Vila, fou, encertadament la de contenció, tant de l'expansió territorial de la ciutat, com de la intensitat d'edificació de la que ja teníem entre mans, i la de la protecció d'allò de bo i escàs que encara quedava.

És sobre aquesta idea de la protecció del patrimoni que avui vull fer una reflexió, o més ben dit, sobre una significativa omissió a les diverses llistes d'edificis, conjunts, elements aïllats o paisatges urbans i naturals que integren el patrimoni a protegir. Em refereixo a la significativa absència d'arquitectura posterior als anys cinquanta, i també de cap element o edifici relacionat amb el fenomen expansionista i amb la febre constructora posterior als seixanta. L'omissió és significativa perquè no és cert que no hi hagi res a protegir entre l'arquitectura feta a Salt durant l'època de l'«agressió» urbanística i constructora. I això era lògic de suposar-ho ni que sigui per un pur càlcul de probabilitats: on s'ha construït tant, és impossible que no hi trobem res de bo. Es tracta simplement de buscar-ho, però amb una precaució prèvia: abandonar abans els prejudicis que ens predisposen contra elements que fins ara hem mirat amb mala mirada: «blocs», «grups», «gratacels», etc. I acceptar que aquests elements formen part del paisatge urbà i del patrimoni amb les mateixes qualitats, limitacions i necessitats de protecció que hi atorguem a la resta

C/ Hortes, 22, entl.
Telèfon 20 45 53
17001 GIRONA

Onze de Setembre, 7
Telèfon 24 17 11
17190 SALT

C/ Major, 55
Telèfon 23 96 47
17190 SALT

MOBIMAQ, S.A.

VENDA DE
MOBLES D'OFICINA

REPRESENTANT
PER A GIRONA D'INMOBE

VENDA DE MOBLES
PER A BARRA I CAFETERIA

Àngel Guimerà, 97-99 - Tel. 23 30 67 - 17190 SALT

TALLER GUIMERÀ

REPARACIONS D'AUTOMÒBILS
MECÀNICA

JOSEP A. CONEJO I ORTIZ

C/ Àngel Guimerà, s/n. - Tel. 24 35 16 17190 SALT
PARTICULAR: Tel. 23 74 05 (Girona)

FORN DE PA
I BOLLERIA

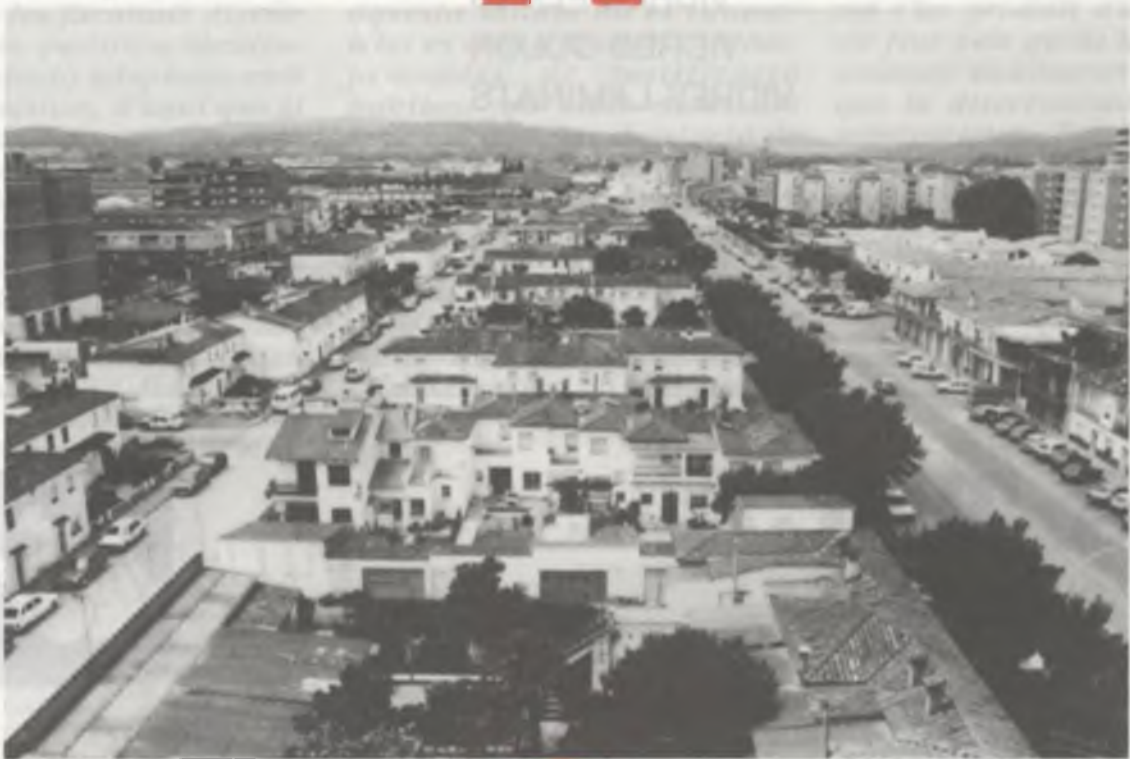
Josep Ma. Ferrer

C/ Miquel de Palol, 9 - Tel. 23 85 53
C/ Major, 294 - Tel. 23 87 59
C/ Major, 197 - Tel. 24 12 44
C/ Àngel Guimerà, 116
C/ Pacheco (Cantonada Torres i Bages)
17190 SALT

de la ciutat. Ara que l'Ajuntament iniciarà la redacció del Pla Especial de Protecció del Patrimoni, crec que és el moment de reconsiderar aquesta postura. Recentment he tingut ocasió de treballar a fons sobre un d'aquests grups, amb motiu del Projecte de Rehabilitació del Grup d'Habitatges «Verge Maria», promogut per l'Ajuntament i inclòs en un dels programes d'ajudes de la Direcció General d'Arquitectura i Habitatge de la Generalitat. Es tracta d'un grup promogut l'any 1959 pel «Patronato Provincial de la Vivienda» i projectat pels arquitectes Josep Claret i Ignasi Bosch, que es va construir l'any 1962 i que, amb les limitacions pròpies dels mitjans de construcció de l'època, i de l'actitud ètico-política dels seus promotors, constitueix un exemple de correcció arquitectònica evident en els resultats obtinguts, tant pel que fa a la tipologia dels habitants com, sobretot, als espais urbans interns del grup (carrer Greco, Placa Gaudí,

Passatge Roger de Llúria). És ben cert que avui el grup Verge Maria presenta un aspecte deplorable, amb les seves façanes deteriorades, roba estesa pertot arreu i els espais exteriors bruts i fets malbé; que no són habitatges confortables, sense ascensor, calefacció, ni banys tal com avui els entenem. Però aquest és també el cas de tots els edificis i conjunts més antics inclosos al Catàleg de Protecció del Patrimoni, i si no, pensem en el Mas Sitjar, la torre de Sant Dionís o el Mas Llorens abans de la intervenció municipal.

Del mateix arquitecte Ignasi Bosch és l'obra del grup d'habitatges Sant Cugat (cases barates), construït entre els anys 1954 i 1956 a l'altra banda de la via del tren. Aquest grup ja es troba al Catàleg de Protecció del Patrimoni, la qual cosa fa encara més incomprendible l'omissió del grup Verge Maria, si no és pels motius que he intentat explicar abans. Les cases del grup Sant Cugat es troben en millors condicions de conserva-

ció que les del Verge Maria, però el seu interès arquitectònic és, en la meua opinió, menor. D'altra banda, pel fet de tractar-se de cases individuals els seus propietaris hi han fet moltes més obres, i gran part dels seus valors tipològics s'han perdut.

Hi ha d'altres grups i edificis d'aquesta mateixa època que ofereixen interès arquitectònic, però ben segur que no és aquest el moment de fer-ne la relació exhaustiva. Tan sols esmentar els que promoué la Caixa Provincial al Passeig Ciutat de Girona, entre Manuel de Falla i Pius XII, obra de J. Masramon, o els del Patronat Provincial al carrer Abat Oliba (antic emplaçament del convent de Sta. Clara), obra del mateix Ignasi Bosch. Aquests i d'altres que caldrà analitzar acuradament conformaran una llista que, ben segur, que no s'haurà d'inscriure sense més en la Història de l'Arquitectura, ni que sigui per una elemental prudència històrica; però en la meua opinió hi ha

suficients motius de qualitat arquitectònica, i si més no d'impacte urbà, que aconsellen de dotar-los d'un grau de protecció que ajudi a integrar-los al teixit urbà, o a potenciar els aspectes positius del seu impacte. En tots els casos, a més, caldrà millorar les seves condicions d'habitabilitat, i això de manera global i a iniciativa pública.

No fer-ho així, i seguir ignorant (o lamentant) la presència d'aquesta arquitectura recent a Salt, significaria ignorar una part no gens insignificant de la identitat local, ja que la seva incidència no ha estat menys important que la de la sèquia Monar, les fàbriques tèxtils o el tren d'Olot. I a ningú no li passa pel cap a hores d'ara, d'esborrar alguna d'aquestes coses de la seva idea de la ciutat.

RAMON ARTAL I RODRÍGUEZ
Arquitecte
FOTO: JAUME OLLÉ

CRISTALLERIES GOPESA

INSTAL·LACIÓ DE PORTES TEMPLADES
VIDRIERES DECORATIVES
DOBLE VIDRE AÏLLANT
MANPARES DE BANY
MIRALLS
VIDRES PLANS
VIDRES COLOR
VIDRES LAMINATS

Campcardós, 86 - Telèfon 23 67 05
17005 GIRONA

LA TECA

JOSEP Ma. DUBÉ

ENCARREGUEU AMB ANTEL·LACIÓ:

- SARSUELES I PAELLES
- POLLASTRES A L'AST
 - CONNILLS A L'AST
 - ÀNECS A L'AST
- CANELONS
- CALAMARS A LA ROMANA
 - PLATS CUINATS
 - TRIPADES, CARGOLS, etc.

EXTENS ASSORTIMENT DE VINS I ESPUMOSOS

Carrer Major, 9

Telèfon 23 94 79

SALT

La redacció i aprovació dels plans urbanístics són decisions de caràcter administratiu, que s'emmarquen en la competència municipal o autonòmica segons el cas i el tipus de pla de què es tracti. Ara bé, intentarem analitzar breument quins límits té el planificador quan exerceix la seva funció.

En primer lloc, i el més important, el de la legalitat, ja que tot pla ha d'ajustar-se a la Llei del Sòl, als seus reglaments i a tota la normativa automàtica d'aplicació. Però aquest no és l'únic límit, sinó que n'hi ha un altre també de molt important, que és la desviació de poder.

Quan es produeix desviació de poder? Quan el planificador, fent ús de les facultats discrecionals, no justifica tècnicament la solució adoptada amb dades objectives, d'aquí que el planificador no compta amb una discrecionalitat absoluta a l'hora d'elaborar el pla, ja que aquesta no es pot donar en cap moment ni en cap dels àmbits en els quals actua l'administració.

Molt il·lustratives són les consideracions que va fer la Sala Tercera, Secció Primera del Tribunal Suprem, en la Sentèn-

cia de 30 de juny de 1989, en relació amb el pla general d'ordenació urbana de Castrilón (Astúries), que deia: «La solució tècnica en la qual es concreti la discrecionalitat administrativa en l'elaboració del planejament ha de venir emparada i justificada en dades objectives sobre les quals operi, de tal manera que, quan consti de manera certa i convincent la incongruència o discordança de la solució elegida en la realitat en la qual s'aplica la jurisdicció contenciosa, ha d'invalidar la inadequada solució que hagi donat l'administració, per tal que no traspassi els límits racionals de la discrecionalitat, i aquesta última no es converteixi en causa de decisions desproveïdes de justificació habitas, no serà necessari haver d'apreciar desviació de poder per la jurisdicció, per tal que la jurisdicció pugui i hagi d'invalidar les determinacions de planejament fetes per l'administració, quan la jurisdicció aprecia que la facultat discrecional que l'administració ha exercitat no es conforma

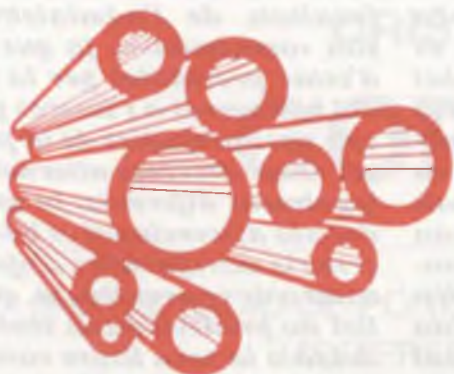
en els fins que la justifiquen», i se cita també la sentència de 29 de novembre de 1985 «les facultats de l'administració són «omnimodes» ja que han d'estar presidides per la idea del bon servei a l'interès general, sens perjudici de la potestat entre diverses alternatives legalment diferents, ja que la decisió discrecional es basa en criteris extrajurídics d'oportunitat o de conveniència, que la llei no predetermina sinó que deixa a la seva lliure consideració i decisió, i pot, en conseqüència, optar segons el seu subjectiu criteri, però es reserva la facultat del jutgador d'examinar després, si la decisió adoptada per l'administració s'ha produït d'acord amb els fins pels quals la llei li va concedir la llibertat d'elegir, ja que la discrecionalitat no és arbitrarietat». Sentències de la Sala de 29 de novembre i 2 de desembre de 1985 i 20 de maig de 1986.

JOAN SOLÀ I BUSQUETS
Secretari de l'Ajuntament de Salt
FOTO: JAUME OLLÉ

DISCRECIONALITAT EN LA PLANIFICACIÓ URBANÍSTICA

AAAAAAAAAA

MOBRA, S.A.

Canaleres per a la construcció i per lampistes
Doblegament de xapa i tall

TALLER:

Camí Antic de Salt a Vilablareix, s/n. - Tel. 23 53 17 - SALT

Calçats

SALA

Girona

C/ Major, 309 - Tel. 23 82 13 - 17190 SALT
Pl. Catalunya, 26 - Tel. 20 11 72 - 17002 GIRONA

DISTRIBUÏDORS:

GEORGE'S
ARTESANIA

VÍDEOS A LA BIBLIOTECA?!

Exit

► **Espectacle gravat en directe al Teatre Romea de Barcelona l'any 1985. Format per gags còmics, basats en situacions pròpies dels aeroports i avions, extrets de la realitat quotidiana.** ◆

Generalitat de Catalunya
Departament de Cultura
Programa de Difusió Àudio-visual

La nostra societat es caracteritza per una creixent complexitat. La memòria del món ja no és només a les biblioteques. Bases de dades carregades en ordinadors poden emmagatzemar tot tipus de contingut, tant textuals com numèrics. La revolució de la informació suposa canvis radicals en els mitjans de comunicació, en les eines de treball, a casa i a l'escola. Tot això pot significar una descentralització i democratització de l'accés al món del saber i el lleure, una més gran creativitat i participació individual i de grup, un estadi més alt de cultura i llibertat.

Amb l'escriptura i la impremta l'home va enregistrar la paraula. Fins molt després no va poder copsar la imatge i el so (cinema, televisió). I només recentment sorgeix un sistema, equiparable en allò imprès, d'emmagatzematge, recuperació i difusió d'imatge i so: el vídeo.

I ara, a la biblioteca Jaume Ministral i Masià també podeu venir a buscar vídeos. N'hi ha de moltes menes: de natura, com els de la sèrie «L'home i la terra» d'en Félix Rodríguez de la Fuente, de medicina i salut, com els programes d'en Josep del Hoyo Calduch; d'urbanisme, lingüística, música, dansa, arquitectura, ciències socials, geologia i també obres de teatre: «Èxit» de El Tricicle, «El Mikado» de Dagoll-Dagom, «Suz/o/Suz» de la Fura dels Baus, etc.

Aquest servei de préstec de vídeos és, com els altres de la Biblioteca, gratuït, i està a la vostra disposició.

HELENA GIRONÈS I MEDINA

JOCs i LLIBRES

MECÀNICA • XAPISTERIA

RENTAT • GREIXATGE

PINTURA • CANVI D'OLI

**Departament
especialitzat en
reparació RENAULT**

COMPRA-VENDA D'AUTOMÒBILS

Travessera Santa Eugènia, 18-22 - Telèfon 23 44 32 - SALT

**AUTO-TALLER
CANIGÓ**
SERVEI OFICIAL

EXPOSICIÓ I VENDA:

Passeig dels Països Catalans, 62-64 - Telèfons 23 41 22 / 24 23 08 - 17190 S A L T

Les dues Carlotes

ERICH KAESTNER

Les colònies d'estiu

I AQUEST ESTIU... VACANCES I VIATGES!!!

Quan arriba el mes de juliol ens trobem de ple dins l'època de vacances, i els viatges són només una de les múltiples possibilitats que tenim per aprofitar aquests dies de lleure. Als protagonistes dels contes que podeu trobar a la Biblioteca Infantil també els agrada viatjar i viure mil-i-una aventures durant els mesos d'estiu.

Com us imagineu que passen les vacances els protagonistes dels llibres? Alguns fan més o menys com vosaltres: van a la platja o a la muntanya, passen l'estiu al poble dels seus avis, van uns dies de colònies, visiten els parcs d'atraccions o fan llargs viatges per conèixer nous països. Altres, però, viuen aventures que no estan al nostre abast i els seus viatges els porten a llocs tan insòlits com la Lluna, el fons del mar, el centre de la terra, el cor de la selva o, fins i tot, a l'interior d'un gra de sorra.

Per tot això, hem cregut interessant fer aquesta tria d'obres de la literatura infantil, en les quals l'acció passa al llarg d'un viatge o en època de vacances i que trobareu ordenada segons edats.

BONES VACANCES!!!

I¹

- ANNO. *El viatge d'Anno*. Barcelona : Joventut, 1979.
- BALAGUER, Marta. *Pau i Pepa fan vacances*. Barcelona : Publ. de l'Abadia de Montserrat, 1983. (Pau i Pepa ; 2).
- BEER, Hans de. *Petit ós polar, cap on vas?*. Barcelona : Lumen, 1988.
- COS, Rosa M. *Noel viatja per la Mediterrània*. Barcelona : Edigol, 1983.
- DELGADO, Eduard. *Mentre en Tim juga al parc d'atraccions*. Barcelona : Ariel, 1984. (Mentre en Tim juga).
- LARREULA, Enric : *La farmaciola d'en Roger*. Barcelona : Teide, 1984. (Graó. Serpentina ; 3).
- PALACÍN, A., VERDAGUER, A. *Les colònies d'estiu*. Barcelona : Eumo, 1988. (Primeres planes ; 10).
- PICANYOL. *Viatge en trineu*. Barcelona : Pirene, 1989. (El barret de l'Ot ; 1).
- VIZA, Montserrat. *Viatjo en avió*. Barcelona. Parramon, 1987. (Viatjo...)

I²

- BARRERA, Maria Rosa. *Just a l'altra part del món*. Barcelona : Publ. de l'Abadia de Montserrat, 1982. (Llibres del Sol i de la Lluna ; 19).
- CANELA, Mercè. *Ara torno*. Barcelona : La Magrana, 1985. (El petit esparver ; 9).
- LANUZA i HURTADO, Empar de. *El llarg viatge dels habitants de Bòbila-Bòbila*. Barcelona : Teide, 87. (Graó. Baldufa ; 13).
- LASTREGO, Cristina. *Benvingut, Wilko*. Barcelona : Joventut, 1987.
- MEDINA, Laura. *El viatge del Rutblau*. Barcelona : La Galera, 1983. (La xalupa ; 10).
- SAUNDERS, Susan. *La cova de gel*. Barcelona : Timun Mas, 1988. (Tria la teva aventura. Globus blau ; 20).
- SORRIBAS, Sebastià. *La Marina a Vilafruns*. Barcelona : Teide, 1987.

(Graó. Baldufa ; 8).

WÖLFEL, Úrsula. *Sabates de foc i sandàlies de vent*. Barcelona : Noguer, 1986. (Món Màgic).

ZIEFERT, Harriet i Jon. *El Club dels Patatetes i una nit de camp*. Barcelona : Toray, 1989. (El Club dels Patatetes ; 4).

I³

- ALBÓ, Núria. *Arfa*. Barcelona : Publ. de l'Abadia de Montserrat, 1988. (La Xarxa ; 104).
- BUSQUETS i GRABULOSA, Lluís. *Viatge fantàstic*. Barcelona : Grup Promotor d'Ensenyament, 1981. (Els llibres amb cua ; 14).
- CUGUERÓ, Maria C. *Me'n vaig cap al Sud!*. Barcelona : Publ. de l'Abadia de Montserrat, 1985. (La Xarxa ; 79).
- DUBOSCH, Jony. *L'Odís*. Barcelona : Aliorna, 1988. (Aliorna jove ; 16).
- KAESTNER, Erich. *Les dues Carlotes*. Barcelona : Joventut, 1989.
- LINDGREN, Astrid. *Vacaciones en Saltkrakan*. Barcelona : Joventut, 1985.
- SALADRIGAS, Robert. *El viatge prodigiós d'en Ferran Pinyol*. Barcelona : Publ. de l'Abadia de Montserrat, 1981. (La Xarxa ; 46).
- SOLÀ, Maria Lluïsa. *Adéu, Serena*. Barcelona : Cruïlla; Madrid : S.M., 1987. (El Vaixell de Vapor ; 38).
- UNNERSTAD, Edith. *Vacaciones en Suecia*. Barcelona : Noguer, 1980. (Mundo Mágic ; 1).
- WILSON, Forrest. *Superiaia de vacances*. Barcelona : Aliorna, 1988. (Aliorna jove ; 19).

J-N

- CONRAD, Joseph. *El cor de les tenebres*. Barcelona : Els llibres de Glauco, 1985. (L'Arcà ; 11).
- ESPLUGAFREDA, Raimon. *Viatge a l'interior d'un gra d'arena*. Barcelona : Laia, 1988. (El Nus ; 75).
- LONDON, Jack. *El creuer del Dazzler*. Barcelona : La Magrana, 1985. (L'Esparver ; 45).
- ROCA, Maria Mercè. *Com un miratge*. Barcelona : Barcanova, 1988. (Centaure).
- SALADRIGAS, Robert. *Entre juliol i setembre*. Barcelona : Laia, 1979. (El Nus ; 6).
- SALES, Francesc. *Aquell estiu a Biern*. Barcelona : Pòrtic, 1987. (El brot jove ; 3).
- SWIFT, Jonathan. *Viatges de Gulliver*. Madrid : Auriga, 1985. (Nuevo Auriga ; 3).
- VERNE, Jules. *Dos anys de vacances*. Barcelona : La Magrana, 1983. (L'Esparver ; 28).
- VILADOT, Guillem. *Autostop a la ciutat submergida*. Barcelona : Barcanova, 1984. (Centaure).

ANTÒNIA GIMBERNAT
Biblioteca «Jaume Ministral i Masià»

PRENSEM PREUS

**EL COKTAIL IDEAL
PER A VESTIR-SE MILLOR!!**

BOUTIQUE SPORTSWEARS
MASCULÍ - FEMENÍ

xavier maso *difusió*

Carrer Major, 313

SALT (Girona)

Ramón y Cajal, 4 - Tel. 24 0061 - SALT

**VENDA RECANVIS
TALLER REPARACIÓ**

Importador per a Espanya

CHIARAVALLI
LA CORONA DEI CAMPIONI

ACERBIS
PLASTICA ITALIA

BUZZETTI

polini
SPECIAL TUNING

el joc natural a l'estiu

El joc natural, practicat entre els homes, consisteix bàsicament a utilitzar el recurs més bàsic per aconseguir entretenir-nos; és una manera d'obtenir passatemps sense la necessitat de fer servir objectes o materials adquirits prèviament en una botiga, aprofitant els nostres mitjans més naturals, com poden ser el mateix cos, la vista, els dits, l'oïda, la paraula, etc.

El joc natural és el més sa de tots, ja que és el primer i el més bàsic; malgrat tot, la societat decideix crear-los per aconseguir més nivells d'entreteniment, suplint en molts casos els recursos naturals abans esmentats; les noves tècniques i l'augment de nivell de vida fan que sovint ens oblidem d'allò que abans era més normal: veure pels carrers els infants jugant sense gaire bé res a les seves mans o tan sols elements de rebuig (caixes, cordes, pilotes de paper, etc.). Malgrat tot, en el temps d'estiu i de més calor, la mainada i els adults, en disposar de més temps, solen recórrer en no poques ocasions a la més varietat de jocs d'aquest tipus.

De totes maneres, cal observar l'evolució que els jocs prenen durant el bon temps; el joc adopta altres dimensions molt més àmplies, i es projecta sobre amplis espais lliures, terrasses, camps, platges, damunt la gespa, dins de l'aigua i fins i tot en el cotxe mentre viatgem; així, doncs, el joc ens l'emportarem sempre amb nosaltres. En el nostre cas sempre podem trobar recursos per solucionar un temps per perdre; intenteu-ho i ho veureu.

El joc és una activitat que omple d'emoció moments de cada dia. El cert és que de petits el practiquem molt més habitualment i de manera més eufòrica; les escoles i institucions públiques n'han pres consciència i s'han animat a crear espais i instal·lacions adequades, dotades convenientment. L'administració realitza despeses públiques per aconseguir més bon profit educatiu i social del joc, que és ja una activitat essencial per

Jocs per jugar a dins del cotxe:

—Componeu paraules amb les lletres de les matrícules dels cotxes que vénen en sentit contrari, però seguint la seva correlació.

—Encerteu amb quina lletra comença el nom del proper poble.

—Expliqueu el significat dels senyals de trànsit en la carretera.

—Sumeu mentalment els números de les matrícules dels cotxes que vénen en sentit contrari; qui encerti primer el resultat

l'infant i jove.

La Generalitat de Catalunya, a través de l'Institut Català de Serveis a la Joventut, ha creat la Ludoteca de Salt, que enguany celebra 6 anys de la seva existència, dotant-la de mitjans lúdics suficients, que ofereixen a tots els socis i usuaris un bon nivell d'entreteniments educatius.

És per això que la Ludoteca us ofereix la possibilitat de jugar aquest estiu amb jocs més naturals; aquí us presentem alguns jocs naturals senzills perquè els pugueu practicar amb la vostra família en el cotxe mentre viatgeu o a casa al costat del ventilador, o també a dins de l'aigua:

exacte, guanya.

—Encerteu quants semàfors tindrà el carrer del poble que travessarem.

—Les paraules encadenades. Un diu una paraula i el següent ha de dir-ne una altra, però començant amb la lletra final del que l'encabat de dir.

—Descobriu i compteu matrícules en zones de delimitacions provincials.

—Digueu models i models dels cotxes que s'acosten.

—El joc d'encadenar personatges que el nostre amic ha pensat prèviament, però ell només pot dir «sí» o «no».

Jocs per jugar a la platja o a la piscina:

—El joc del marro amb tres pedres i tres pals, guanya qui aconsegueix posar els seus objectes en línia.

—Fer un forat i descobrir l'aigua.

—Fer castells de sorra amb túnels per on passi l'aigua.

—Aneu a caçar els objectes flotants.

—Torneig de cavallers a dins de l'aigua.

—Carreres per encendre una espelma a l'altre costat de la piscina sense que es mulli la capsa de llumins que duguem a la mà.

—Recuperar l'objecte que s'ha submergit.

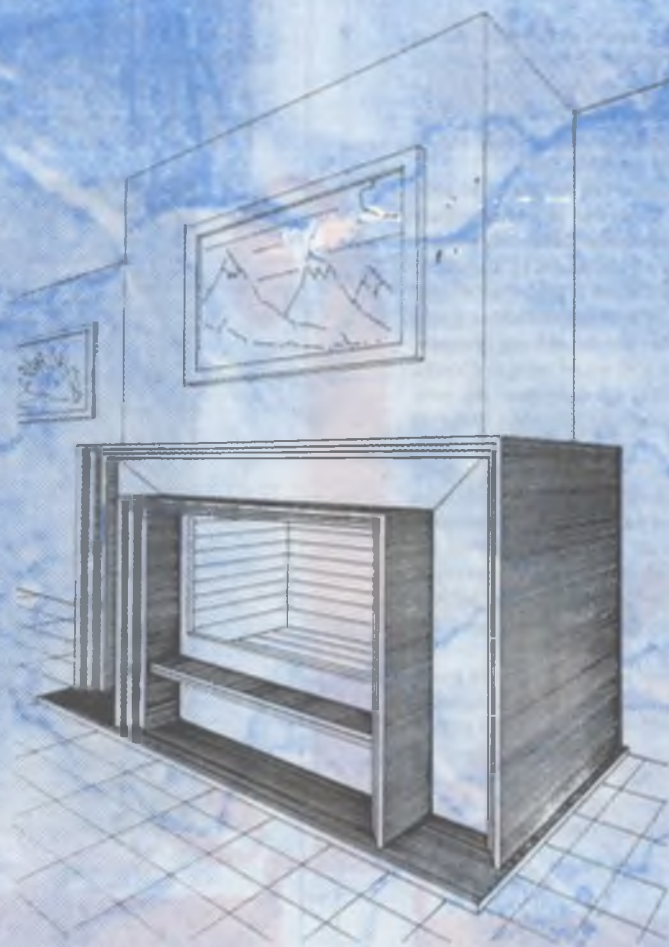
—El coro en la piscina —S'enfonsen a l'aigua objectes diferents i al voltant d'aquests es fa una rotllana de nens o joves que s'enumeren en parells o nassos; el director de joc, al crit de «parells», fa que aquests enfonsin el cap a dins de l'aigua per identificar els objectes.

—El joc del dibuix inacabat; cada jugador ha de continuar el dibuix fet a la sorra que l'altre amic ha deixat sense acabar.

En fi, esperem que aquesta relació de jocs naturals us puguin servir en algun moment o altre, de totes maneres segur que en podeu descobrir d'altres de més interessants. Us els podeu inventar i els podeu fer més complicats o més fàcils; només cal que tingueu una mica d'imaginació.

LUDOTECA DE SALT

Institut Català de Serveis a la Joventut
Generalitat de Catalunya

MARBRES SALT S.A.

MARBRES
PEDRES
GRANITS
PISSARRES

CUINES
XEMENEIES
TAULES
ESCALES

TALLER: Camí de l'Escorxador (Matadero) - Telèfon 23 85 96 - 17190 SALT (Girona)

AUTO TALLER

F. FELIU

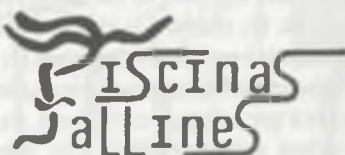
C/ Pere Coll i Guitó, 22
Telèfon 23 19 73
17190 SALT

Ctra. Nacional II (Cruce Caldes)
Telèfon 47 03 66
17455 CALDES DE MALAVELLA

SALT-NET SA

SISTEMES DE NETEJA

DISTRIBUÏDOR GV

C/ Pere Coll i Guitó, 19, baixos

Telèfon (972) 23 12 13 (4 línies)

17190 SALT (Girona)

O S T R E S

LES BONES MANERES, LES TÈCNIQUES DE RELACIONS PÚBLIQUES I LES NORMES DE PROTOCOL

Quan acabem d'encetar aquesta dècada que ens portarà al s. XXI, quan Barcelona s'afanya pels preparatius dels Jocs Olímpics de 1992, quan els carrers de les nostres ciutats s'omplen de cotxes i més cotxes, quan els pantans estan sota mínims i els meteoròlegs anuncien l'arribada de l'aigua i no plou, nosaltres ens trobem submergits en una onada quotidiana on es parla cada dia més d'això que en diuen *les bones maneres i els bons costums*.

—Deu ser que torna aquella assignatura que s'impertia —ja fa anys— en alguns determinats centres escolars sobre la «*urbanidad y buenos modales*»?

—Som prou ben educats, avui?

Entenc que la *URBANITAT* és la qualitat de la persona que posseeix bones maneres, que respecta la personalitat de l'altre, i les normes de convivència i civisme que són i han de ser presents en aquell grup de persones: la família, el barri, l'escola, el treball, el poble...

És cert que darrerament es parla de les bones maneres, dels bons costums, de les tècniques de Relacions Públiques, de les normes de protocol,... etc. Ho sentim a la ràdio i a la televisió, els diaris i revistes hi dediquen les seves planes (sobretot l'anomenada premsa del cor, que es veu que és la que més es ven). Darrerament n'han presentat llibres i les llibreries tenen bona oferta sobre el tema. Hi ha acadèmies que es dediquen a organitzar curssets, i no pas solament per a executius i dirigents d'empreses. Les institucions públiques i les empreses privades, cada dia compte més amb el tècnic de RR.PP. o de Protocol, per tal d'oferir una nova imatge entre els seus clients/proveïdors, així com les relacions amb altres administracions o institucions i els mateixos administrats.

—Però, realment interessa, avui, a la majoria, els formalismes?

—O és que, com que «*es porta*», ha d'inte-

ressar obligatòriament?

El que sí que és cert és que qualsevol de nosaltres, qualsevol dia, ens podrem trobar en situacions que s'emmarcaran dins el més pur formalisme (una recepció, un dinar o un sopar oficials...) i que a vegades ens pot portar a situacions incòmodes per no saber actuar ja no amb correcció, sinó amb naturalitat i normalitat, ens sentirem incòmodes, estranys i potser diferents i tot. No hem nascut educats per anar a recepcions i actes oficials, o formals, cada dia. La societat ens ha portat a viure, o a moure'ns en aquesta tan esperada llibertat i democràcia. No obstant això, crec que a vegades ens caldrien unes pinzellades del títol que encapçalava aquestes ratlles: «*LES BONES MANERES...*»

—Quan l'assistència a un acte determinat sigui de pur formalisme, caldrà pensar si el vestit que portarem serà el més adient, per exemple. —Quan actuem d'amfitrions, a casa nostra, per

AGENT OFICIAL PER A SALT

GUDAYOL
AUTO-TALLER S. A.

EXPOSICIÓ I VENDA:
Carrer Major, 156
Telèfon 24 20 43
17190 SALT

NOU SERVEI:
C/ Mercè Rodoreda, 13
Telèfon 24 37 49
17190 SALT

CARROSSERIES

Ctra. Girona-Anglès (Afores Salt), s/n

Telèfon 23 69 38

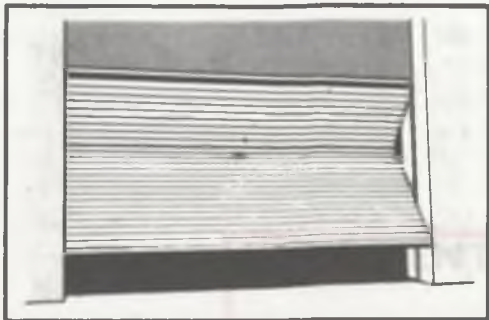
*Roma
festa*

VALVI

CENTRE COMERCIAL

la qualitat a dues passes

Porta basculant i correderes

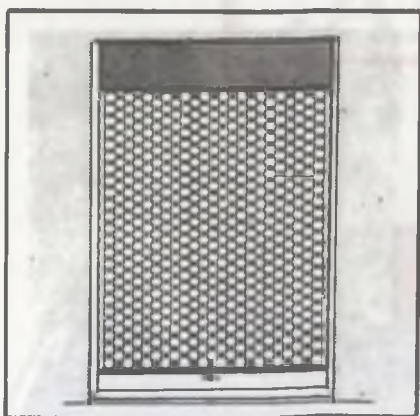
*Amb acabaments de fusta,
xapa galvanitzada
o alumini.*

**Comandaments a distància
Automatització de tot sistema de portes**

Construeix i instal·la:

Carrer Major, 308 - S A L T - Tallers: Camí de Vilablareix - Telèfons 44 03 07 - 44 02 76

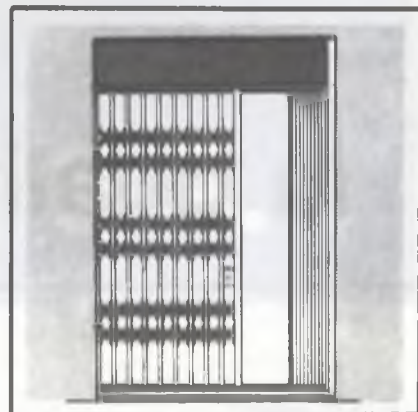

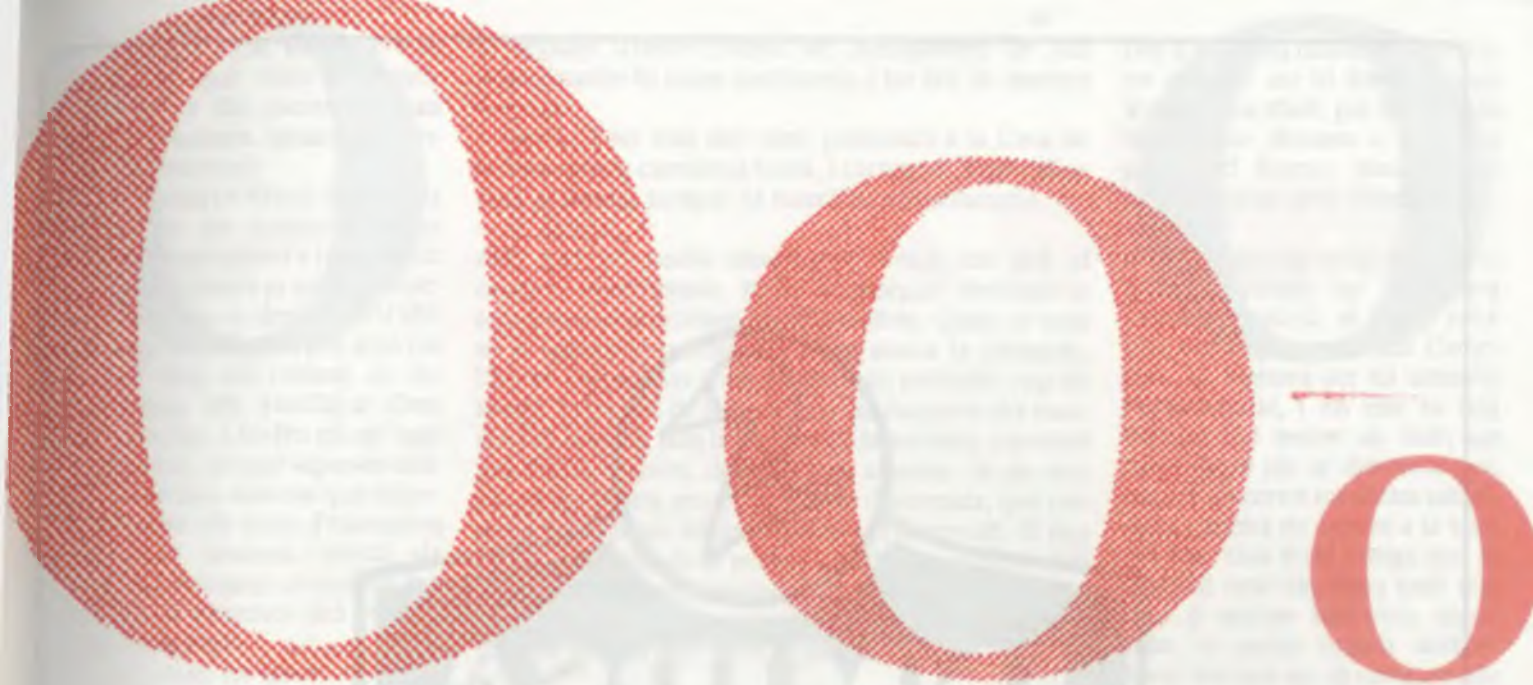
Varilla R-14

*Porta construïda de varilla que permet la visió a través,
per les botigues, etc.*

Ballesta R-13

*Porta totalment amagada que protegeix el seu àtic,
comerç, pis, xalet, etc.*

Ni els profunds estudis de criminologia del ciutadà Brumari d'Ocata, alferes del sometent municipal, ni la perspicàcia i sagacitat —demostrades— que caracteritzaven Raó Minobis, la llevadora del poble, ni les boles de vidre, tarots i eficaços conjurs de la vident Circeta, pogueren aportar, per als saltencs, un mínim vestigi de claror al fosquíssim enigma que envoltava la de per si tenebrosa figura d'aquell eclesiàstic esdevingut. El vicari —Salt renuncià a tenir rectoria— Ardèvol no n'era l'amfitrió, ni cap de les cinc dames de missa inventariades en l'arxiu de la policia política tampoc no l'havia convidat. Si es té en compte que la resta de veïns era un bloc revolucionari, enciclopedista i lliurepensador sòlid com una roca, s'entendrà el general desfici. Què hi feia en el cor de la Catalunya materialista i atea un sacerdot amb sotana i barret de teula? Sí, era la festa major, i durant els cinc dies que durava la xerinola, a Salt se li triplicava el nombre d'habitants i els carrers i places s'omplien de bigarrada gernació, i s'admetia a tothom sense exigir-li la cèdula quiditativa ni tan sols sotmetre'l a prudent interrogatori. Però, un capellà!

I, el que és pitjor, un capellà que ningú no era capaç d'explicar-se com dimonis s'introduí en el poble. Aquest misteri havia eixerit la fantasia dels més imaginatius, i així nasqueren versions fabuloses que corrien de boca en boca, xocant entre elles per la disparitat argumental i creant-se, al capdavant, un mite tan incert com estrambòtic. Els nens del col·legi «Doctor Guillotin» jurarien haver-lo vist baixar dels *caballitos*, mentre que el flequer Gispertung afirmava que l'havia dut a Salt un cop de vent. Tomàs Pollera, meneró de recs en excedència, era del parer que el sacerdot es trobava de pas, i que la voràgine de visitants l'arrossegà sense ell desitjar-ho cap al recinte de la fira, però l'agutzil Granota, home esquerp i renegaire, estava segur que aquell individu sinistre era espia del papa d'Avinyó, àvid de desencadenar croades contra heretges i xusma d'alforria. Qualsevol tesi, doncs, era acceptable, encara que la gent tendís a empassar-se la més estrafolària.

Fins que el director de l'Ajuntament digué «prou!», ordenà a l'alcalde que ordenés a l'edil encarregat de l'ordre públic la detenció del prevere. El batlle, persona molt escrupolosa a l'hora d'aplicar la llei, adduí, per no comprometre's, que mancaven elements formals que justificuessin l'arrest, però el determini del director era inapel·lable: «Doncs que l'agafin sense més ni més! Li ho exigeixo, Saldanya!». Així, en el màxim apogeu de les fires i festes, una patrulla composta d'un sergent i cinc manaes prengué el sacerdot a la plaça del Terror, i quan aquest degustava un granissat de magrana. La concurrència que omplia el recinte, en veure com l'escamot s'enduia l'home amb sotana i barret de teula, començà a entonar espirituals negres, psalms d'acció de gràcies i altres motets per l'estil. La melopea es féu cada vegada més espessa perquè s'afegiren als càntics els qui ocupaven els carrers adjacents, i de mica en mica tot el poble en pes, sense cap batuta marcant-li el compàs, acabà esgargamellant-se amb el sublim *Magnificat* de Johann Sebastian Bach. Quin sarcasme! La gleva atea, farta de decapitar benpensants, celebrava l'empresonament d'un home de Déu amb salmòdies d'alta litúrgia, dignes d'una cerimònia de canonització! A les masmorres de la Casa de la Vila, Evans, el regidor d'ordre públic aspergia te bullent damunt la calva del reclús.

—Com et dius, eh?

—Ai!

—T'estic preguntant com et dius, no què sents!

—Ui!

—Maleït sigui! Qui ets? Qui-cony-ets, tros-de-sut-ge-fas-ti-gós! Au, vinga, parla d'una vegada!

—No em torturis més, si et plau. No em facis més mal. Ja... ja t'ho diré... sí, t'ho diré tot, però plega... plega!

—Molt bé. Infermera!, atengui la closca d'aquest senyor, i doni-li whisky i galetes, que el vull content per quan torni; ara, haig de sortir. Ah, i deixi's tocar el cul, de passada, he, he, he!, que un home ben servit no diu mai que no! Satisfet per la promesa de confessió arrencada al malastruc capellà, Evans, que en el fons no era cruel, buidà a la comuna el te que quedava al pot i se n'anà a fer un volt per la fira.

Mentrestant, la dama sanitària tingué cura del presoner, el cuir cabellut del qual començava a esbardellar-se. I ho féu francament bé, moguda per un equilibradíssim zel on s'harmonitzaven, en idèntic grau, professionalitat i humanitarisme. En aplicar damunt aquella pell martiritzada un sedatiu cataplasma, el rostre del capellà esdevingué beatífic, i el rictus de dolor se li convertí en beneït somriure.

—Deslliga'm, bufona.

—No, no, no. De cap manera. No podríeu donar ni quatre passes, mossèn. El te debilita molt, sobretot si es pren

E
D
N
Ü
M
E
N
E
E
P

N
É
S
S
O
M

Porta bascula

corraderes

INMIRSA

ESCORXADOR D'AUS

**Especialistes en ànec
i tot tipus d'aviram i cacera**

Us desitja bona festa i molta sort

Camí de les Guixeres
Telèfon 236311

Apartat de Correus 353 de Girona
17190 SALT

com us ha tocat fer-ho a vós. Endemés, què diria el senyor Evans, eh? Els presoners han d'estar amarrats. Amarrats i tancats, m'enteneu?

—Hudic! El senyor Evans, lluny de la marmotera on moments abans havia indignat suplici a l'encarregat prevore, pensava ja en les conseqüències que es derivarien d'allò que aquest li digués, per això era al bell mig del recinte de les atraccions. Allí, s'enfilà al «Tren de la Bruixa», i ho féu en un vagó de primera, perquè aquestes unitats duen una coberta que impedeix rebre els cops d'escombra que, per sistema, venta als incauts passatgers un sinistre ferroviari. A l'interior del vehicle l'esperava algú.

—Què, com ha anat?

—De moment està refent-se de la tortura. Això d'escaldar la closca amb te no sol fallar gairebé mai, i aquest malastruc està a punt de confessar qui l'envia a Salt per aigualir-nos la festa.

—Haureu observat l'alegria de la gent quan l'hem detingut. Llavors, és clar que si l'executéssim en públic tindríem tota la xusma a favor nostre. Us seré franc, Evans: encara que aquest individu es trobés a Salt perquè és la festa major i volia divertir-se, cosa que dubto, convé que aparegui a la vista de tothom com a culpable, què sé jo, del que sigui i aleshores podrà ser condemnat a mort. I perdoneu que no em refiï massa dels vostres mètodes, que són arcaics i dolorosos. Un home sotmès a tortura diu qualsevol cosa per tal de deturar el suplici, i qualsevol cosa no és la veritat.

—Tampoc no tenim massa temps per esbrinar-la, però saber-la em preocupa extraordinàriament. És molt probable que tinguem a la presó un espia dels jesuïtes, i si ho és... Ai, gran duc! aquests mètodes que no us mereixen confiança demostraran ser els millors.

—Tan de bon sigui així.

Evans aprofità una parada tècnica del comboi per abandonar-lo i, movent-se enmig de la gentada que ocupava el recinte amb l'agilitat d'un esquirol, es dirigí a una barraca de tir on la punteria era premiada amb globus de color. L'encarregat de l'atracció, en veure'l acostar-se, esborrà el somriure del rostre i foragità els pocs clients que tenia.

—Au, vinga, foteu el camp! La festa s'ha acabat per avui!

El regidor d'ordre públic de l'Ajuntament de Salt pogué parlar-hi sense testimonis, i ho féu de manera concisa:

—Demà, a les vuit del matí, presenta't a la Casa de la Vila amb la carrabina bona, i carrega-la amb balins dels gruixuts, perquè hi haurà un afusellament.

—Sí, senyor.

Allò que no podia imaginar-se Evans era que el capellà, mentrestant, havia aconseguit deslligar-se sense que la infermera se n'apercebés. Quan la noia se li apropà per observar com anava la cremada, l'home l'agredí per sorpresa amb un terrorífic cop de karate. El cantell de la poderosa mà esquerra del mossèn féu impacte sota la barbata de la sanitària, i se sentí una fressa sinistra, de tendrums aixafats. Ni un sospir, ni un mínim gemec proferí la dissortada, que caigué a plom sense temps d'exhalar el darrer alè. El fins llavors hostatge de la policia política municipal obrí fàcilment la porta i, graons amunt, es féu escàpol. Cap membre de la gendarmeria no li barrà el pas perquè tothom era a la fira, i així el sacerdot tingué via lliure

fins a la planta noble del edifici, on tampoc no hi havia ni una ànima, i des d'allí, per la porta de servei que donava a la petita plaça del Ranxo, desaparegué confonent-se amb l'ombra dels tiblers.

Cent cinquanta anys més tard, quan ja ningú no recordava l'estrany episodi, el batlle rebé una carta que venia del Camerun. La signava un tal mossèn Peenemünde, i en ella es feia esment del *tesor de Salt*, un mític bagul ple de diamants que era eix de certes rondalles saltenques i ànima de contes a la vora del foc. Una falla antiga que la tradició oral barrejava amb fets més o menys històrics, sense base ni sense origen definit. Però, ves per on, la carta acreditava l'autenticitat d'aquell munt de pedres precioses i, més encara, pormenoritzava amb la màxima riquesa de detalls com el mateix mossèn Peenemünde, un segle i mig enrere i fingint-se sospitós de ser espia jesuïta, havia aconseguit robar-lo i endur-se'l de Salt disfressat de trabucaire, mentre Evans i la seva soldadesca registraven el poble casa per casa buscant un capellà assassí. El *tesor de Salt* no era, doncs, cap creació fantàstica de la veu popular, sinó una riquesa tangible que hagués pertangut, ben segur, a la vila, de no haver existit un clergue lladregot i aventurer. Ara, si bé l'escrit era generós en la descripció dels accidents tècnics del robatori, en canvi deixava en l'aire qui podia ser-ne el propietari, o si formava part del patrimoni d'alguna comunitat religiosa o benèfica, civil, militar o de caire iniciàtic. I acabava així: «Comprengui, benvolgut senyor alcalde, que la importància del furt exigia una *mise-en-scène* arrisada i que, encara que pels anys que fa que duro i perduro pugui considerar-me immortal, en aquell moment vaig posar en greu perill la meua vida; les lesions produïdes en el meu crani pel te bullent encara no han cicatritzat del tot, i em queda el mal gust de boca d'haver occit una senyoreta que m'era del tot desconeguda. Però amb els diamants gèlids i refulgents entre els dits, aquestes coses acaben oblidant-se. Sempre seu, Peenemünde. Pvre.»

JORDI SOLER

Sallo S.A.

decoració

Instal·lacions,
Hotels, Bars,
Restaurants,
Discoteques, Interiors,
Maquinària hosteleria, etc.

OFICINES I FÀBRICA:

Pla de Montfullà, s/n - Tel. 23 11 12
17162 BESCANÓ

SOLAR S.A.

FÀBRICA DE MIRALLS
COL·LOCACIÓ I INSTAL·LACIÓ
ESPECIALITAT EN VIDRES ARTÍSTICS
FINESTRES DE GELOSIA
MAMPARES PER A BANY

DISTRIBUÏDOR:

C/ Joan Maragall, s/n. (Zona Esportiva)
Telèfon 23 58 11 - SALT

PREGÓ DE LA FESTA MAJOR 1989

Il·lustres senyors de Salt: Em concedeixen l'honor de requerir la meua presència davant de vostès per tal de fer un pregó que enceti la nostra festa. Afortunadament puc accedir a la vostra proposta en aquest sentit per una raó que m'honora molt: sóc del Taller de Salt.

Ningú sap què diré en aquest pregó. No ha estat escrit fins fa poques hores. Puc aprofitar aquesta ocasió per parlar bé o malament del que vulgui i de qui vulgui. Podria parlar malament o bé del que més conec: el teatre. Per parlar-ne malament n'hi hauria prou amb demostrar que qui està fent la política teatral en aquest país, o potser, millor dit, els qui no l'estan fent, no en tenen ni idea del que vol dir realment fer teatre.

Però també puc parlar bé del que vulgui i és el que faré. Aquesta llibertat que tinc en aquest moment la tenim sempre en el teatre i és per això que encara fan por els comedians. Sem-

pre, tota representació és un moment viu i irrepetible, això no passa en el cinema ni a la televisió, encara que facin molta propaganda del directe, perquè sempre hi ha algú a punt per apretar el botó i que automàticament surti un cartell de «Rogamos disculpen...». Fa poc he estat treballant a Madrid en un espectacle molt especial i que no oblidarem mai tots els que l'hem fet. Especial no

perquè sigui a Madrid, sinó perquè hi treballaven tretze nanos entre els cinc i els tretze anys, al costat de nou actors grans de teatre de tota la vida. La majoria dels nanos eren d'un barri de Madrid, Leganés, que em fa pensar una mica amb Salt. A aquests nanos els van impressionar moltes coses; un teatre bonic, important, molts focus, una gran escenografia, molts tècnics treballant, i molta feina a preguntar quina era la seva feina. Però de tot, el que més els va impressionar són els aires de llibertat que es respiren dins d'un teatre. Una llibertat responsable

N. VICENS

**CARNS i
EMBOTITS**

Carrer Major, 263 - Tel. 23 83 98

Pl. Mercat, llocs del 68 al 74 - Tel. 23 07 16

Francesc Macià, 11 - Tel. 23 52 16

17190 SALT

perquè ells havien d'assajar cada dia durant dos mesos, sortint del cole, dissabtes i diumenges, i, després, les funcions cada dia durant un mes, i tenien consciència que no podien fallar. Entenien que els grans ens hi guanyàvem el pa amb aquella aventura, però veien que ens ho passàvem bé treballant, que per a nosaltres també era un joc apassionant el que estàvem fent. Els vàrem tractar com a persones de teatre i ells van disfrutar de la llibertat del teatre.

Els pares i els mestres estaven entusiasmats del canvi que es produïa tant a casa com al cole.

I tot això senyors, ho fa el teatre. A vegades, frívolament ens agrada dir que aquesta feina que fem és atractiva perquè és tan poc pràctica, que en realitat no serveix per res. Hi ha moltes coses més greus i importants que potser parablitzarrien un país. Si un dia per decret s'acabés el teatre, no passaria res. Però hem d'anar amb compte amb això si mai arriba a passar, senyal que ja estem fotuts definitivament, que tot s'acaba de veritat. Un poble sense comedians no duraria gaire, us ho juro. Pensem només que si alguns que manen no fossin tan bornis, el que els ha passat a aquests nanos a Madrid els podria passar a molts i molts nanos per no dir a tots. Potser és que no són tan bornis, perquè això, senyors, seria una gran escola de persones lliures.

«Molt sovint els humans s'enganyen parlant de llibertat», deia sàviament el mono d'en Kafka. Els que l'hem olorat sabem que és dur, difícil i d'una gran responsabilitat fer-ne ús d'aquesta llibertat. En el teatre tampoc no són tot flors i violes i «viva la virgen», com a vegades pensa la gent dels teatreros. Una anècdota per explicar poèticament això que us acabo de dir: Durant una de les funcions a Madrid, una de les nenes petites, vuit anys, es va donar un cop que va fer que se li obrís una ferida que ja tenia al braç. Jo estava veient la funció i no vaig notar res estrany. Al final, un dels actors grans m'ho va dir

i vaig anar a veure-la als camerinos. Amb els ulls plorosos, em va ensenyar la màniga de la camisa tota bruta de sang i em va dir: «Xicu, tenía muchas ganas de llorar pero me he aguantado». Jo que li dic, «Elisa, estaba viendo la función y ni me he dado cuenta.» «O sea que muy bien, no? Lo he hecho muy bien». I em va fer una abraçada.

Parlo de llibertat i me n'ompló la boca a pesar del mono. Alguns dels que sou aquí recordareu la primera estrena del Talleret, «Tot esperant l'esquerrà». Al Patronat, perquè encara no n'hi dèiem Panxut i encara jugàvem la botifarra amb en Caritg, hi havia molta gent, a la platea taxistes fent vaga i músics, molt de fum i un tema sonant el «Take five». La sensació en començar l'espectacle, quan el públic ens va rebre amb un aplaudiment que volia dir moltes coses, la música, la trempera, encara ara se'm posa la pell de gallina només de pensar-ho. No hi havia dubte, l'espectacle havia començat amb bon peu. El Talleret també. I aquí estem fotent guerra després de dotze anys. Eren aires de llibertat perquè a Salt hi eren i hi han sigut sempre. Procurem tornar a Salt el que ens ha donat i aquesta vegada amb la mà al cor, no parlo de la materialitat de les subvencions sinó de coses més importants. I ho tornem amb publicitat, per exemple. Sabeu què costa un anunci a un autobús de Barcelona? Sabeu els milers de quilòmetres que hem fet amb les tres furgonetes que portem rebentades amb la inscripció del Talleret a la llauna? Ara per ara, fora de Salt hi ha, entre d'altres, dues coses prou conegudes, el manicomi i el Talleret. Totes dues són bogeries, però, un matís, molta gent pensa que tots els de dins en són i pensa que els del Talleret ens el fem. Ambdós casos s'equivoquen.

XICU MASÓ

Autor i Director de Teatre
FOTO: NARCÍS AGUSTÍ

GARATGE INTERNACIONAL

ROBERT VIDAL, SA.

SERVEI OFICIAL

Ctra. Girona-Ànglès (afores Salt)
Apartat de Correus 2 - Telèfon 23 15 61
17190 SALT (Girona)

Agència de la propietat immobiliària
Administració de finques
Gestoria administrativa

Declaració de renda
Préstecs rehabilitació vivendes velles

Vivendes de protecció oficial:
Préstecs i exempcions d'impostos

Expedients jubilació
Seguretats Socials d'empreses
Traspàs-matriculació vehicles

SEUR - CAIXA
NACIONAL HISPÀNICA, S. A.
(GRUPO VITALICIO)

GENERALI
ASSEGURANCES:

Incendis, vehicles, multi-risc de la llar, comunitat, comerç
jubilació, pensions, accident individual, etc.

Av. Jaume I, 44, baixos
Tel. 20 88 54 / Fax 21 46 08
17001 GIRONA

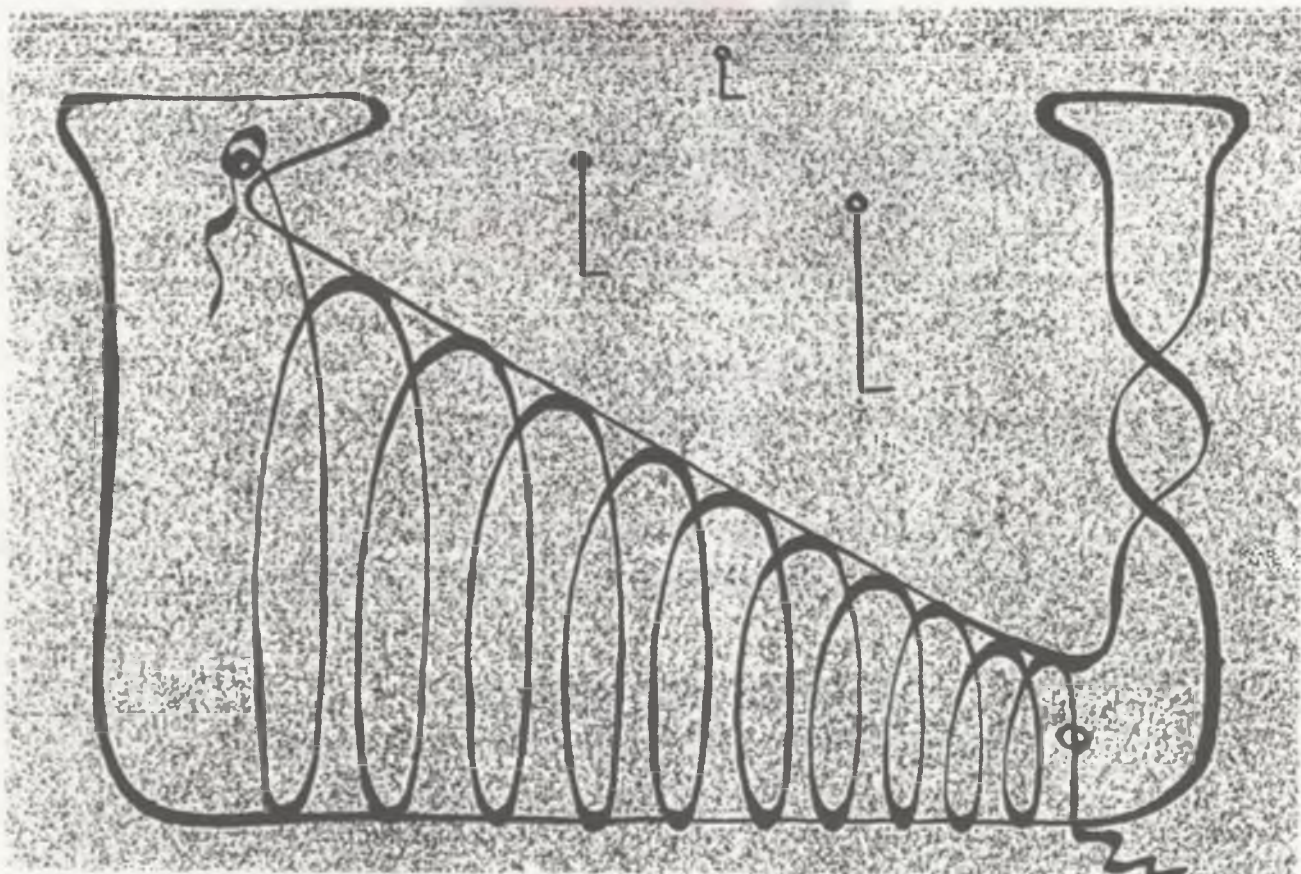
Països Catalans, 147
Tel. 24 44 92
17190 SALT

O dibuix experimental O

llargada, amplada i altura

la geometria és la ciència que m'ha fet viure més emocions

el punt pot ser la senzillesa quotidiana que separa el soroll del silenci

Quan el cos està farcit d'idees desordenades, la ment, amb la seva lluita, procura posar-hi ordre; s'adona que d'una successió de punts a l'espai no precisament en línia recta, ordenats, ni d'una manera científica ni esbojarradament, sinó posats en solfa artísticament, en surt una simfonia de formes que el cos, en realitzar-les, hi troba una satisfacció per l'esperit, procurant transmetre als altres unes realitzacions amb formes de passions, lluites, placideses i emocions.

NOMS, COGNOMS, RENOMS I MOTIUS

Si poguéssim fer una semblança o etimologia dels mots que encapçalen aquestes ratlles, no sols tindria un valor instructiu molt bo i un aclaparador coneixement positiu, sinó que fins i tot seria divertit. Que ja és dir! Cada nació té les seves peculiaritats lingüístiques, com les té en els costums, vestir, religió, etc., tot l'afer dels seus habitants i, com no podia ser-ne menys, en els seus noms propis. Així, a un senyor que suposem que es digui Vladimir, mai ubicarem el seu lloc de naixença pel sud d'Espanya, posem per cas. El mateix que a una senyora que s'anomeni Núria no la situarem, normalment, a Groenlàndia.

Això és ni més ni menys un senyal o arrel que tothom hereta i que per norma segueix per la pròpia tradició costumista. I és bonic que així sia, perquè les arrels d'una nació, d'un poble, els seus fills tenen una certa obligació moral de mantenir-les vives.

Ara bé, com que els noms propis són de lliure elecció i això de l'obligació moral de mantenir vives les arrels etc., cada u ho entén a la seva manera o conveniència, estem assistint a una degradació o desfiguració progressiva del fet català en aquest aspecte, que ja podria començar a ser motiu d'alarma. No sempre tenim raó quan ens queixem del rebuig sistemàtic a què la nostra llengua és sotmesa; no sempre hi posem tot el nostre enteniment, no ja per defensar-la, sinó tan sols per matenir-la.

Llegint les llistes de naixements dels fulls parroquials o de la premsa de les nostres contrades, moltes vegades bom es creuria que ens parlen en ucranià, suec, rus, francès, italià o del país de les meravelles, tot menys situar els noms propis que apareixen imposats als nounats a qualsevol lloc de Catalunya. Les joves parelles que tenen fills cauen en el parany de la moda del moment i deixant-se influenciar pels signes externs d'una determinada pel·lícula, cantant de fama, personatge que els cau simpàtic o per munió d'altres detalls, s'obliden d'aquella arrel que be dit abans i donen una nova fuetada a Catalunya. El pitjor és que alguns d'aquests patriotes moltes vegades fan pública ostentació del seu catalanisme, sense donar importància a un trosset del viure nostre que, per petit que sigui, no deixa de ser-ne un trosset.

Així que, com que de noms catalans no en queden massa i encara no són gaire ben tractats, serà millor no parlar-ne i ens ocuparem dels cognoms. Aquí sí que hem de passar pel tub, mal que ens pesi.

Els cognoms en la nostra àrea de civilització són hereditaris patern i matern, per aquest ordre; en altres latituds és a l'inrevés. Però això és el de menys, ja que el meu desig és portar-vos a la reflexió que si us heu preguntat alguna vegada perquè us dieu tal o qual, el mateix que el vostre pare, avi, etc. Us heu fixat que al nostre entorn, majoritàriament, hi tenim representats tots els regnes: animal, vegetal i mineral?, i fins i tot objectes inanimats, oficis i paisatges? En aquest sentit la llengua catalana posseeix una gran riquesa. No tots els idiomes disposen d'una gamma tan àmplia per

diversificar la localització humana dels que parlen determinada llengua.

Si ens atenem al regne animal, posem-hi només: Bou, Vaca, Burro, Godall, Gallina,... sí, sí, be posat Burro, i un d'aital cognom és prou conegut, ja que es tracta de Miquel Fleta, el gran cantant que, encara que ja es veu que no li agradava gaire, es deia Miquel Burro Fleta. Recordem també que hi ha associacions a les quals sols hi poden pertànyer els que tenen cognom d'animal. La de Barcelona porta el nom d'ARCA DE NOÉ i periòdicament fan visites al parc zoològic i ajuden al benestar dels animals.

Si fem esment del regne vegetal, tots recordarem o coneixerem algú que es diu Roure, Pi, Alsina, Arboç, Figueres, etc., o algú representant d'un conjunt d'arbres que es diu Bosc. Quant al regne mineral, hi trobarem: Pedra, Màrmol, Carbó, Ferro, etc. D'objectes inanimats recordem Martell, Cases, Ribot, Serra, etc.

D'oficis, molts hi entren: Ferrer, Carboner, Sastre, Forner, Carnisser, etc. També hi ha la curiositat de cognoms evocadors de ciutats i pobles, com Ripoll, Lladó, Barcelona, Girona, Tarragona, Sans, Saus, etc., sense oblidar-nos dels Vila, que encapçala tants i tants pobles d'arreu: Vilatenim, Vilafant, Vilamaniscle, Vilablareix, etc., i llavors encara tenim els derivats de molts d'aquests cognoms: posem-hi només Vilà, Vilar, Vilaró, Villa, etc., llista que es faria inacabable si esmentéssim les peculiaritats que s'utilitzen localment en diverses contrades o llocs de Catalunya. Alguns portadors d'aquesta classe de cognoms, tots els mateix, fan periòdiques trobades al poble o ciutat que els distingeix, i ho celebren molt encertadament al voltant de la taula d'un restaurant.

En aquest record d'analogies, derivacions o semblances, no pot faltar-hi la cita orogràfica d'elements naturals: Muntanya, Prat, Riba, Turó, Costa, Muntanyola, Pic, Illa; a vegades acompanyat d'un qualificatiu: Bellaterra, Costabona, etc., així com els nombrosos que recorden l'element líquid: Riera, Font, Torrent, Riu, Llac, Llacuna, Estany, Estanyol, Bassa, Doll, etc., tenint també en compte que aquests cognoms i molts d'altres que en tots els apartats s'hi podrien posar, sofreixen lleugeres variacions ortogràfiques en determinades comarques.

Hem fet un xic d'anàlisi de noms i cognoms i ja veiem que queda molt més per dir que el que he pogut escriure, però ens pot servir per fer-nos una idea de la riquesa lingüística que els catalans tenim. Queda a la punta del boli fins qui sap quan, parlar dels renoms o sobrenoms i motius o malnoms, en els que també tan pròdig n'és el costumari de la nostra parla, ja que no costa gaire d'intuir, per exemple, per què d'aquella casa en diuen i en deien a cal Coix, a cal Sord, a cala Cotillaire o a cal Cisteller; però esbrinar l'origen d'alguns, antiquíssims i provinents de molts àrabs o de la quinta força, ens pot portar a un curull d'història i de sorpreses.

EMILI TORRENT I ALGANS

PHILIPS

RAMBLA

VIDEO

VHS

PHILIPS

Ajuntament de
SALT

ESCOLA
DE BELLES ARTS
CLASSES DE DIBUIX
ARTÍSTIC I LINEAL

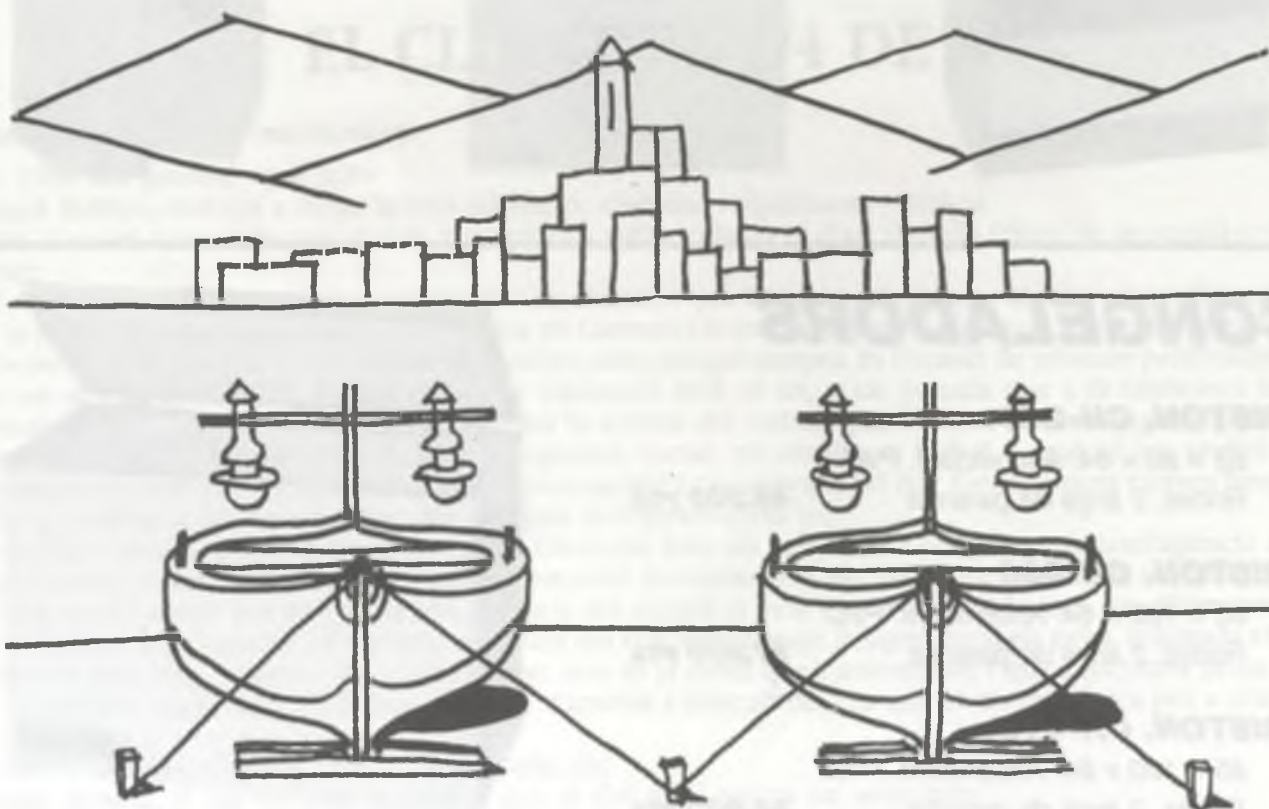
EXPOSICIÓ DE TREBALLS

CARRER Dr. FERRAN Núm. 21 BAIXOS

dies 24-25-26-27 i 28 DE JULIOL

HORES DE 7 A 9 TARDA

ANY 1990

estiu 90

FRIGORÍFIC ARISTON 310 I. 2 p. 4* 2 anys de garantia

CUINA CORBERÓ 5030 3 focs a gas, forn a gas (butà o ciutat)

RENTADORA CORBERÓ. 940 B tecla fred o calent 400 R.P.M.

125.000 PTA

IVA inclòs

CONGELADORS

ARISTON. CH-240

85 x 80 x 64. Antioxidant. PVC.

Rodes. 2 anys de garantia

49.500 PTA

ARISTON. CH-330

85 x 100 x 64. Antioxidant. PVC.

Rodes. 2 anys de garantia

57.500 PTA

ARISTON. CH-410

85 x 120 x 64. Antioxidant. PVC.

Rodes. 2 anys de garantia

64.900 PTA

RECORDS

RECORDS

EL CLIENT DE 2/4 DE 9

A Robert Masmiquel «in memoriam»

«Hola», Déu vos guard», «què tal?»

Benvolgut Robert, trobem a faltar la teva salutació, discreta, respectuosa i amical.

Cada dia, a no ser que estiguessis malalt, ens venies a visitar: a llegir el diari al matí i llibres de geografia o viatges al vespre.

També venies, n'érem conscients, a buscar la mica de calor que l'amistat dóna i que ajuda a viure! Perquè érem amics, oi Robert? Tu em deies sovint: «Som amics, eh Carme?» i jo indefectiblement assentia: «Sí Robert som amics!». Eres discret i prudent —com eres de reiteratiu m'ho callo, perquè tampoc és l'ocasió de retreure petits defectes— i quan em deies alguna cosa, només calia que t'insinués amb el dit, o de paraula que a la biblioteca havíem de guardar silenci, perquè ho fessis, tot esperant la sortida del treball, per a parlar del tema que aquell dia et capficava. Uns dies era la política, d'altres la seguretat social, els cavalls, el futbol,... què sé jo!, podies sortir amb qualsevol estirabot!... Això sí, sempre era monogràfic i t'ocupava tot el dia. Generalment estaves ben informat i la que m'havia de documentar, per a seguir la conversa, era jo!

Tenies la intel·ligència desperta i una memòria fabulosa! Eres un bon amic i posseïes una intel·ligència innata, un esperit independent, una netedat de cor sorprenent! Jo t'apreciava, no vaig poder assistir al teu enterrament, hi ho vaig sentir! Prego per tu i quan són 2/4 de 9 del vespre et veig entrar a la biblioteca, ara últimament, les espatlles una mica carregades, el cap més endavant del cos, arrossegant lleugerament els peus, la mirada vigilant, però fixa en una idea... discret, buscant el llibre que jo ja sabia que t'interessava i que procurava posar al teu abast... i cercant, segurament, l'última engruna d'amistat i d'escalf del dia que et donava força per a continuar vivint l'endemà!

«Adéu-siau», «Adiós», «Adéu», com tu deies cada dia!

A reveure, Robert, et dic jo, amb la certesa que al Cel m'hi espera un amic més!

El dia 24 es convidarà a tots els clients amb una copa de cava

PERICOT
MOTOS

REPARACIÓ I VENDA DE MOTOS

Plaça Canigó, 1

SALT

NEU A LES DEVESES (Mini-memòries)

No recordo pas cap nevada tan copiosa com la del febrer de l'any 1934. Va començar en vesprejar i va durar tota la nit. Les primeres volves eren com una petita avançadeta que explorés el terreny. Queien pausadament gronxant-se en l'aire, una mica indecises sobre el lloc on posar-se, sense ni un pensament d'aire que avalotés la seva mansa caiguda, cada cop més intensa a l'avançar la nit.

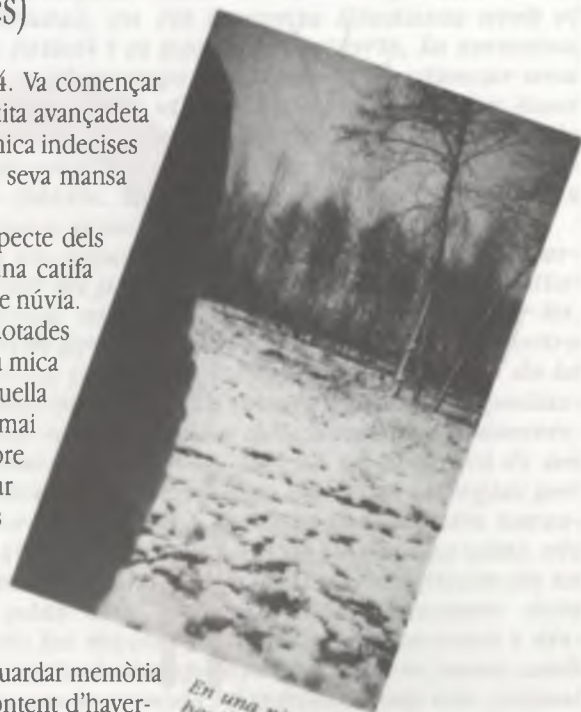
En fer-se dia, des de dalt de tot de casa meua es veia el pessebrístic aspecte dels teulats nevats i la desigual geometria dels carrers endiumenjats amb una catifa blanca. I al fons de tot, la dilatada extensió de les Deveses totes vestides de núvia.

Unes deveses que jo, de petit, havia conegut en el seu estat més pur, dotades d'una bellugadissa població animal, frondoses i d'aparent salvatgia. I una mica inquietants i misterioses a l'hora llostre, pels que érem gent menuda en aquella època. De llavors ençà i al llarg de gairebé vuit dècades, no s'han afeblit mai els lligams afectius per unes Deveses —Les Fonts d'aquell temps—, sempre han estat part essencial en la meua manera d'entendre la vida, d'estimar la Natura. Deveses d'amples braços oberts que fins i tot a l'hivern, nues i esquelètiques, saben donar una vaga musicalitat als aguts xiulets de la trumuntana. Deveses de tota una vida.

Cap al migdia vaig decidir anar-hi acompanyat del meu gos, el fidel Rinti, una màquina fotogràfica Billy-Agfa, equipada amb un rodet de 6x9, el trípod i un disparador automàtic per acoblar-hi. Valia la pena de guardar memòria gràfica d'aquells escapadissos moments. I ara, al cap de 56 anys, estic content d'haver-ho fet així.

En una nit, la màgia blanca de la neu havia canviat totalment la peculiar escenografia de les Deveses, havia esborrat caminets i corriols i havia convertit en ingènues trampes les desigualtats del terreny. En un assalt continuat i silenciós, la neu s'havia apoderat de totes les branques, s'havia fet mestressa de tota superfície plana i havia estès els seus dominis fins molt més enllà d'on arribava la vista humana. Només el llavors cabalós riu Ter, amb les seves dues branques líquides, havia posat fronteres al seu imperi blanc.

M'agradava pensar que jo seria el primer de petjar aquell tou de neu impoluta, però el meu gos, que pel que es veia no entenia pas res de protocols ni jerarquies, em passava sempre davant, una mica desorientat al mig d'aquella vegetació immòbil, adormida profundament en una son blanca i solemne. De tant en tant es desprenia un bocinet de neu d'alguna branca cansada, i el gos saltava adelerat amb l'inútil intent d'empresonar-lo entre les seves dents. Caminàvem a l'atzar, lentament, com encantats per la impressionant quietud que ens voltava. Ni el lleu fressejar d'una bestiola, ni el crit solitari d'un ocell errant. I així vàrem arribar fins al Ter petit, de plàcides aigües i curs mansuet. Fidel mirall de l'intensa grisor del cel, la seva vista semblava fer més notable el fred que ens assetjava, insistent, des que ens veïem sortir de casa. Havíem caminat molt d'ací d'allà, i jo començava a sentir la seva dura grapa als peus i a les cames. Generalment, quan s'és jove s'és també una mica presumtuós. L'enorme vitalitat que comporten aquells anys, fan, de vegades, que hom es cregui invulnerable. Als 23 anys jo pensava que amb un senzill jersei, una lleugera bufanda i una clenxa ben partida, ja en tenia prou per desafiar la doble aliança d'un fred i una neu que sense mirar prim, en poques hores, havia posat en franca davallada l'argent viu de tots els termòmetres. I ara lamentava no haver escoltat als de casa quan em veïeren sortir amb una indumentària més que elemental, precària, ateses les circumstàncies. Ja em dolia deixar aquells indrets, tota aquella visió d'imminent caducitat, però estava enfredorit, la volta del cel s'enfosquia i sempre és arriscat traspasar els límits de la prudència. Vaig cridar el gos que, a l'aguait dalt d'una petita prominència, ensumava l'aire com si es desvetllés dintre seu l'ancestral instint de les boscúries i, amb recança, vàrem emprendre el retorn cap a casa deixant darrera nostre l'efímera fantasmagoria de les Deveses blanques. I el silenci. És a dir, la pau.

En una nit, la màgia blanca de la neu havia canviat totalment la peculiar escenografia de les Deveses, havia esborrat camins i corriols.

A l'aguait dalt d'una petita prominència, ensumava l'aire com si es desvetllés dintre seu l'ancestral instint de les boscúries.

Als 23 anys, jo pensava que amb un senzill jersei, una lleugera bufanda i una clenxa ben partida, ja en tenia prou per desafiar un fred intens que feia de les seves.

PAU MASÓ I FÀBREGA

FOTOS: PAU MASÓ (ARXIU PASCUAL)

restaurant
VILANOVA

Passeig Marquès de Camps, 51
Telèfon 23 30 26
17190 SALT

**PRODUCTES
CÀRNICS
BRUGUÉS, S.A.**

ESPECIALITATS:
LLOM CUIT
LLOM EMBOTXAT
LLOMS ADOBATS
ENVASATS AL BUIT

C/ Pere Coll, 1 - Telèfon 23 84 24 - 17190 SALT

BURCH constructors s.a Salt

- **CASES**
- **AMPLIACIONS**
- **REHABILITACIÓ**

C/ Processó, 57
Telèfons 23 86 02 i 23 43 59
17190 SALT

No hi ha cap aví que no se senti nostàlgic en alguns moments de la vida; i comparant els actes de cinquanta anys enrera amb els mateixos fets, però amb un ritual d'actualitat, ens preguntem: Eren millors els nostres temps, que els d'ara? Una comparança, amb dues generacions de separació, ens la dóna una Festa Major.

Quan nosaltres teníem l'edat de la quitxalla o de la jovenalla que avui dia corren entre les parades i muntan a les muntanyes russes, als pops, o en enginys cada vegada més estrafolaris que burlen les lleis de la gravetat, o s'enzeisteixen conduint autos de xoc, desafiant-se per veure qui donarà la trompada més forta, ja ens recorda la diferència de la festa major d'avui amb la nostra.

Per començar, havíem sortit de casa vestits amb la millor roba que teníem. Els que havien pogut, fins l'estrenaven. Procuràvem que la ratlla dels pantalons fos ben marcada, l'americana planxada, el nus de la corbata ben recte i els cabells lluents, carregats de brillantina. Més que joves amb ganes de festa, semblàvem maniquís a punt de casar-nos. Fins i tot, molts completàvem la vestimenta amb un barret de feltre o de palla. No vull pas criticar el jovent d'avui dia en la seva manera de vestir-se. Emperò quan els veus amb uns pantalons texans estripats, una samarreta de coloraines amb lletres pintades d'anunci, la camisa els que en porten, pel damunt de les calces i sense cordar, unes bambes brutes de fang o carregades de pols, ens fa pensar, a nosaltres els avis, que els nostres temps eren millors. Com a mínim anàvem més polits. Fins i tot, en algun ball de nit celebrat a l'envelat, si no duïes corbata no et deixaven entrar.

Un espectacle típic de la festa major era assistir a alguna de les funcions que el Circ ens donava, i als meus setanta-sis anys, quan un circ passa per Salt, no deixo d'anar-lo a veure. Per cert, com a preàmbul de les festes majors i aplecs que amb la

vinguda de la primavera han començat en les nostres contrades, en els terrenys llindants amb el camp de futbol i el pavelló d'esports, la setmana anterior al diumenge de Rams, hi va aixecar una carpa l'anomenat «Circo Italiano». Va fer dues funcions a Salt durant dos dies. A la sessió de tarda que vaig assistir, no arribàrem a cent persones de públic. Erem avis acompanyats de néts i algun pare o mare amb els fills petits.

El circ és un espectacle que sempre ha anat agermanat amb les parades i les atraccions en les diades de festa major. Ara fa llàstima entrar-hi. Abans, en el primer dia de la festa major, mentre muntaven la carpa, passejaven pels carrers de la vila els carromats amb feres engabiades, pallasos i altres artistes, al so dels bombos i platerets. És necessari divertir-se, ja que la diversió és un premi al treball i l'arregla de noves energies per continuar-lo. Per això le festes majors són necessàries, i si a la joventut i als de la segona edat, els encomana alegria, als que estem ben ficats en la tercera edat ens omplena el pensament dels records de les moltes festes majors viscudes i disfrutades amb els companys quan érem joves, amb els fills quan eren nois i jugàvem amb ells pujant als cavallets o tirant al blanc a les parades, i amb els néts que avui dia ens estiren la butxaca per pujar a les variades atraccions o comprar un gelat, o xurros o cotó de sucre.

Sento nostàlgia de les festes majors viscudes en la meua ja llunyana joventut quan em passejo entre les rotllanes que, donant-se les mans —senyal de generositat—, puntegen en les sardanes. Aleshores veig les dues generacions que separen el jovent d'ara amb el del meu temps. La meitat de les colles sardanistes estan formades per avis de la tercera edat.

VENTURA PAU I SOLER

(Avi Pau)

FOTO: A.1 AJUNTAMENT SALT

LES FESTES MAJORS DELS AVIS

OCASO, S.A.

SEGUROS Y REASEGUROS

Av. Jaume I, 29 - Telèfon 20 67 34 - 17001 GIRONA

RAMOS EN QUE OPERA:

VIDA	AUTOMÓVILES
ACCIDENTES INDIVIDUALES	MULT. RIESGO OFICINAS
DECESOS	PYMES
MULT. RIESGO COMUNIDADES	TALLERES
TODO RIESGO HOGAR	EMBARCACIONES DE RECREO
RESPONSABILIDAD CIVIL	HOTELES
INCENDIOS	PLANES DE JUBILACIÓN
MULT. RIESGO COMERCIOS	AMAS DE CASA

***Anunciamos la próxima apertura de la nueva sede social en GIRONA
en Carretera Barcelona, esquina Padre Claret.***

tendals
veles
marquesines

DEVEsa

tapisseria
confecció
de lones

Carrer Fortuny, 3 - Telèfon 232123 - 17190 SALT

La tranquil·litat dels pallers: 1949.

L A B A T U D A

És un dia qualsevol de les acaballes del juliol de 1940. Exactament es compleixen 50 anys. Mig segle. Poc a poc van superant-se els recents i dolorosos esdeveniments de la guerra civil. Acaba de passar la festa major de Salt, engalanada amb l'ofici solemne i la presència de les primeres autoritats, i per les eres de la vila retorna l'habitual afer. Som en època de batudes. Bestiar rossam, forques, rampins, màquines de ventar, garbells, calor i el porró que passa de mà en mà com durant la tardor menjant castanyes.

Amb rigorosa puntualitat, de bon matí, en despertar-se l'albada, quan el sol comença a llepar el turó de Montfullà, amb prou cura i pràctica s'ha fet l'estesa de garbes i l'era i que el minyó de la casa, mig adormit, ha anat deslligant o desfent amb el maneig d'un volant. Arriba l'hora de «fegar l'alb» que consisteix a menjar-se tots els feinajadors, un tall de pernit o botifarra negra. També es disposa de xocolata per als

més llaminers. Una mica d'aiguardent, sense emplenar-se el got, dóna cloenda a la primera connexió gastronòmica de la trafegada diada estiuenca.

Cal preparar la brida de l'euga i posar-la. A la vegada fer-li les tradicionals «aixeres» passant-li carinyosament la mà per la galta. També es trauran de la cort, la poltra, tot just abregada, però encara esquerrpa i bellugadissa, i el matxo capat, aquest prou assenyat per completar l'equip. L'equip que amb les seves trepitjades esverades, guiades amb saviesa i experiència, donaran voltes i més voltes entorn de l'amo. És la part més espectacular de la batuda. Cal trafollar la palla amb contundència, s'ha de ben triar del gra. Mentre el sol va enlairant-se, imposant la seva severitat, amb els xiulets, els crits i algun reneq que es deixa anar, es porta a terme aquesta primera activitat camperola de la temporada.

Arriba l'hora de l'esmorzar i la mestressa porta a punt la tradicional i saludable sopa de menta dins d'uns plats fonsos de terrissa. La sopa, ben

calenta, recent sortida de l'olla, fa joc amb la calor regnant. Els suors són evidents i el bestiar, ara, reposa i panxega sota l'ombra de la figuera. És l'hora de treure les forques de fusta de lladoner, suara guardades darrera la porta forana. És el moment de fer les trabocades i els remenaments de la palla.

El procés tradicional de la batuda segueix amb l'explicació d'alguns acudits de faldilles, el relat d'uns episodis de cacera o si les majordomes del Marquès de Camps anaven amb faldilla curta o no eren prou simpàtiques... Amb això s'arriba a les NOU, un altre petit àpat, simplement una queixalada a peu dret, generalment un tallet de llonganissa, una llesca de pa i naturalment un parell de traguinyols de vi. El càntir d'aigua fresca també es troba present, però algú no triga massa a fer l'observació aquella de «L'AIGUA FA GRANOTES».

Quatre voltes més, que sovint es converteixen en quatre-centes, i els resultats d'aquest treball arriben a través dels avis i revesavis, comença a definir-se. Cal tornar el bestiar a les seves respectives corts i començar la feina meticulosa de separar la palla i la bollija del gra mit-

C/ El Greco, 13 - Telèfon 23 26 62 - 17190 SALT

FOTO ESTUDI
REPORTATGES
FOTO CARNET
REVELAT 8 HORES
MARCS A MIDA (tenim mostrari)
CÀMERES i ACCESSORIS

C/ Sta. Eugènia, 47 - Tel. 24 23 50 - 17005 GIRONA

**Construcciones
Electromecánicas
del Ter, S.A.**

**MAQUINÀRIA
PER A
PLÀSTICS**

Camí de Vilablareix, s/n.
Telèfon 23 13 61
S A L T

CARNISSERIA

CANSALADERIA

CONSOL

C/ Manuel de Falla, 40 - Telèfon 23 99 49
Mercat de Salt Pla, núm. 100, 101, 104, 105 i 106
17190 S A L T

Batuda del blat,
a l'era del
Cigarro, darrera
la zona
esportiva.
Hom hi veu les
clàssiques garbes
i cavallons, amb
les màquines de
segar i batre.

jançant la utilització, primer, dels rampins i després de les escombres de bruc. Pel mig, però, caldrà dinar i fer, després, una petita bacaina confortadora. També convé, de tant en tant, fixar-se en l'allunyat horitzó per saber la possibilitat o no d'una tronada imprevista.

La tarda comença amb l'habitual nyonya de tots els components que han intervingut en la batuda. S'apila el gra al bell mig de l'era i es puja la palla al paller, situat més enllà, i que en el decurs de tot l'any s'estableix en una bella estampa. La palla, ben pitjada entorn a la soca del roure més dret i allargat del bosc, ben esporgat, formarà un piló sàviament cotlocat. Al cim caldrà cotlocar-bi l'orinal per tal de conservar la tradició.

La màquina de ventar, enterinyada, plena de polseguera, cansada de trasllats, rematarà la batuda de l'era. Màquina enginyada per fer bufar el vent i així garbellar el gra d'aresta, per tal que aquest es pugui pujar al graner (moltes vegades l'últim pis de la casa). La màquina de ventar, anomenada a voltes ventadora, necessita quatre persones per fer-la funcionar. Una per desbollar, una segona per pujar dalt de la tramuja la matèria garbellable, la tercera per fer rodar «la maneta», i l'última per recollir-ne el gra net.

Un saborós berenar, compost de verdura i tomates fresques dels comuns o les tribanes, espera al capdavant de la mateixa era (la de Cal Cigarro, per exemple o de Can Maret...). Cal endrapar de pressa, perquè altra volta l'euga serà collada al carro i cap a buscar garbes al pla s'ha dit!, per a la batuda de l'endemà. Un altre dia de feinassa, un demà que encara ningú ha vist, però que indubtablement arribarà. Després d'una nit neguitosa de somniar boll, coïssor, suor, tot i tenint la finestra oberta.

I en espera que arribi el temps que la benzina no escassegi per batre d'una manera més platgeriosa: amb la màquina ambulant.

Maurici Duran

FOTOS: A. I. MUNTAMENT SALT

FOTO: A. I. MARTÍ FITA

Mecàniques

CARANDELL

REPARACIÓ DE MAQUINÀRIA / MECANITZAT DE PECES / TORN I FRESADORA

Costabona, 49 - Telèfon 23 49 95 - 17005 GIRONA

MOBLES

TORRAMADÉ

C/ Llarg, 123 - Telèfon 23 31 23
17190 SALT

VENTURA FÀBREGAS

ENVELATS

Lloguer de cadires / Pavellons impermeabilitzats
Adornaments / Pista parquet

Àngel Guimerà, 112 - Telèfons 23 80 39 - 23 95 88 - 17190 SALT

Emili Crous

LLOGUER DE CADIRES / PAVELLONS IMPERMEABLES / ADORNAMENTS, PISTA PARQUET

Sant Jaume, 18 - Telèfon 24 16 47 - 17190 SALT

DEL JAPÓ A SALT, PASSANT PER UN OBJECTIU: O UNA DÈRIA COM UNA ALTRA

Si alguna vegada, a Barcelona, heu anat a veure la Sagrada Família o la Pedrera, segur que, a banda de la grandiositat d'aquestes obres i de la genialitat de Gaudí, una altra cosa us haurà sorprès i segurament recordareu: sempre hi sol haver un eixam de persones que parlen un idioma incompreensible, que són baixets, que tenen un to de pell groguenc i els ulls lleugerament esquinçats. Són persones que vénen d'un país oriental llunyà. Una altra característica d'aquesta gent (i potser la més empipadora) és que fan anar la màquina fotogràfica com si fos una metralladora.

Quina fita persegueixen fotografiant-ho tot?

No ho sabem del cert.

És possible que hagin quedat tan impressionats pel que veuen que vulguin intentar retenir-ne tots els detalls per quan siguin de tornada al seu país, intentar imitar-ho, copiar-ho, tal com han fet amb les ràdios, els rellotges, les motos, les batedores de cuina... i les càmeres fotogràfiques.

També hi entra la possibilitat que els hagin agradat tant els monuments, els paisatges, les noies i els indrets que han visitat que han decidit que al Japó els serà impossible viure sense tenir la casa plena de records visuals del seu pas per Occident.

Una altra hipòtesi (posats a dir) és que són reporters d'algun diari o revista, i que intenten obtenir, al preu que sigui, alguna exclusiva rigorosa, alguna instantània que s'hagi escapat als companys de viatge. Aquesta teoria, però, cau pel seu propi pes: no hi ha prou paper imprès per encabir-hi tantes fotografies.

El que és cert és que aquesta gent entenen la fotografia com un *camarada* indispensable. Tan li fa si ens volen copiar el Parc Güell, com si fan un reportatge per qualsevol revista de qualsevol barri-dormitori als afores de Tokyo, o si només ho fan per fer dentetes al veí de la cadena de muntatge d'aparells d'aspiradors de Hammamatsu. No es pot negar que de voluntat i de perseverança n'hi posen.

Home, amb franquesa: no s'ha pas d'anar al Japó per trobar algú amb tanta afició i tantes manies per la fotografia. Salvant les distàncies,

aquí a Salt en som una colla.

Som l'Agrupació fotogràfica de Salt (ja ens coneixeu).

Encara no hem arribat a l'extrem de passar-nos el matí «metrallant» fotogràficament Can Mericana Seca, el Mas Llorens o l'antiga Estació de Tren del Veïnat, però Déu n'hi do les fotos que arribem a fer al cap de l'any.

I nosaltres, què pretenem amb tanta fotografia, amb tants metres de pel·lícula?

Els nostres objectius, per això precisament, perquè són nostres, són més coneguts i identificables que els dels japonesos.

Fem fotografia perquè entenem que és una forma d'expressió, de record, de constància del pas del temps, de recull de curiositats, una manera de passar el temps lliure... i a més a més n'hi ha que estan de sort i veuen les seves fotos premiades en algun Concurs. Què més podem demanar? Des d'aquestes planes que ens ofereix *El Programa* hi diem la nostra. Nosaltres fem la crida anual i us recordem que estem a la vostra disposició al nostre local de l'Ateneu Saltenc Can Panxut. Allí ens reunim per parlar de la nostra dèria, per organitzar activitats, per revelar (*ei! que tenim laboratori!*), per consultar la nostra completa bibliografia sobre el tema, i per qualsevol cosa que faci pudor d'objectius, de fotòmetres, d'obturadors, de flashos, de diapositives o de revelador de negatius.

Amb aquestes ratlles que cada any us adreçem, ens agradaria fer-vos participar cada vegada més d'aquestes activitats que periòdicament anem duent a terme.

Ara, només falta veure quin paper faríem nosaltres si anéssim de viatge al Japó. Però aquesta ja és una altra història.

S. A.

MOBLE CLÀSSIC
DISSENY D'INTERIORS

TALLER PROPÍ

Santa Clara, 53 - Telèfon 200693 - GIRONA

ELECTRODOMÈSTICS

Casellas

TV COLOR I VÍDEO
RÀDIO-CASSETTES
RENTADORES / CONGELADORS
NEVERES / CUINES / FORNS
ENCIMERES / MICROONES

Bona festa major

C/ Major, 35
17190 SALT

C/ Montseny, 68
17005 SANTA EUGÈNIA

CAJA DE MADRID

Sucursal: Major, 37-39
Telèfon (972) 24 00 11
17190 SALT (Girona)

**REVELATS DE CARRETS
REPORTATGES
FOTO-ESTUDI**

DICOLOR
foto

C/ Major, 93
Telèfon 23 53 40
17006 SALT

C/ Rutlla, 100
Telèfon 20 68 09
17002 GIRONA

*Peix
Marisc
Verdura
i Carn
congelats*

Una manera còmoda i ràpida
de cuinar, excel·lent qualitat
i preus sense competència

C/. Travessia Santa Eugènia, 4
Tel. 23 47 81 - 17190 SALT

FORN DE PA

Espiga

Carrer Major, 98
Telèfon 23 46 43
SALT

COMAS

JOIERIA
COPES
TROFEUS
PLAQUES

Carrer Major, 83
Telèfon 23 47 70
SALT

Confecciones

Ángeles

Doctor Ferran, 31
Telèfon 23 24 08
17190 SALT (Girona)

ELECTROGRAMS
REVELATS DE CARBONETS
REPORTATGES
FOTO-ESTUDI

Comerc
TURRÓ, S.A.

VENDA I LLOGUER DE
MAQUINARIA I UTILLATGE
PER A LA CONSTRUCCIÓ

Pg. dels Països Catalans, 58
Telèfon 23 37 31
17190 SALT

Galcerán
Magatzems

VENDA AL DETALL I AL MAJOR

CATIFES
PERSIANES
CORTINES

Pompeu Fabra, 22
Telèfon 24 42 00
17190 SALT

Rda. Ferram Puig, 9
Telèfon 20 22 84
17001 GIRONA

**Transportes
Eléctricos
Interurbanos, S.A.**

LÍNIES REGULARS DE
TRANSPORTS DE
VIATGERS

AUTOCARS DE SERVEIS
DISCRECIONALS

GIRONA
Sardenya, 16 - Tel. 20 48 68*

ADMINISTRACIONS:
Girona Tel. 20 02 75
Banyoles Tel. 57 00 53
Olot Tel. 26 01 96
Figueres Tel. 50 31 75

ROSTISSERIA

A partir del 1r. de juny obert tots els dies excepte els dilluns

TOT HO FEM AMB LLENYA

Carrer Major, 220 - Telèfon 23 11 69 - S A L T

Transports DALMAU

C/ Torres i Bages, 8 - Telèfon 24 02 43 - 17190 SALT

Servei diari SALT - GIRONA - BARCELONA

DISA TRANS, S.A. - C/ Àvila, 36-38 - Tels. 309 62 93 - 94

PONT MARÍTIM Serveis des de Salt

	PALMA MALLORCA	EIVISSA	MAÓ
Dilluns	Sortida		Sortida
Dimarts	Sortida	Sortida	
Dimecres	Sortida		
Dijous	Sortida	Sortida	Sortida
Divendres	Sortida	Sortida	

SERVEIS MARÍTIMS DE TRANSPORT

CENTRES DE RECOLLIDA A BARCELONA:

CENTRAL VILANOVA:	Avda. Vilanova, 16	Telèfon 309 20 41
CENTRAL NÀPOLS:	Almogàvers, 22	Telèfon 309 95 17
CENTRAL PALLARS:	Pallars, 129	Telèfon 300 18 34

**CENTRAL DE
GESTIONS**

G. CANIGÓ

CIA ASSEGUANCES G.A.N.

Subdirecció:

Gran via de Jaume I, 82, 2n. - Tel. 20 60 50*
17001 GIRONA

AC
ASSESSORIA CODINA

Plaça Bern, 3
Apartat 429
Tels. 20 82 54 i 20 51 00 (4 línies)
17080 GIRONA

PERRUQUERIA

LEO

Carrer Major, 128
SALT

BODEGA

La Tòria

Carrer Major, 110
Telèfon 23 40 93
SALT

Una Cuenta Corriente més
un Crèdit més un Seguro
més un Plan de Pensions...

LA FARGA

LA REVISTA DE SALT

- FESTA MAJOR 1990 -

**REPARACIÓ
ELÈCTRICA
DE L'AUTOMÒBIL**

C/ Àngel Guimerà, 4, bos - Telèfon 24 16 07 - S A L T

CENTRAL DE
GESTIONS

CC
ADMINISTRATIVE

El Col·lectiu de Redacció de LA FARGA
–Revista de SALT– juntament amb el
Casal de Jubilats de Salt...

agraeix la col·laboració de totes les
persones que han fet possible l'edició
d'aquest PROGRAMA DE LA
FESTA MAJOR 1990.

Donem les gràcies als escriptors,
articulistes, i col·laboradors, així com a
tots els anunciants pel seu suport
econòmic.

A tots...

Bona festa Major!

Una Cuenta Corriente más
un Crédito más un Seguro
más un Plan de Pensiones...

...y hasta un **13'5%**... Total:

Cuenta Total Hispano

El Banco Hispano Americano lanza su CUENTA TOTAL HISPANO

Un nuevo concepto de cuenta que, además de ofrecer un gran interés, engloba toda una serie de productos llenos de ventajas para el titular de la cuenta.

Desde un Plan de Pensiones cuya primera aportación extraordinaria de 2.500 ptas. le resultará gratuita, hasta un crédito teniendo domiciliada su nómina en el Banco Hispano

Desde la concesión de la Tarjeta VISA Classic, hasta un seguro de accidentes, por el doble del saldo medio trimestral hasta 750.000 ptas., sin coste para usted, concertado con La Estrella, S.A. de Seguros. Todo, en una sola cuenta. Venga al Hispano y pregunte por la cuenta más completa.

Saldo mínimo diario: 500.000 ptas.
Las primeras 250.000 ptas. sin remunerar

EJEMPLOS DE T.A.E.		COMISIONES:
1.000.000 ptas.	9,65%	MANTENIMIENTO: 500 ptas. semestre o fracción.
1.500.000 ptas.	10,76%	ADMINISTRACION: Los primeros diez apuntes de cada mes, con carácter gratuito, 30 ptas. por apunte, cobrandose inmensualmente.
3.000.000 ptas.	11,88%	
5.000.000 ptas.	12,33%	

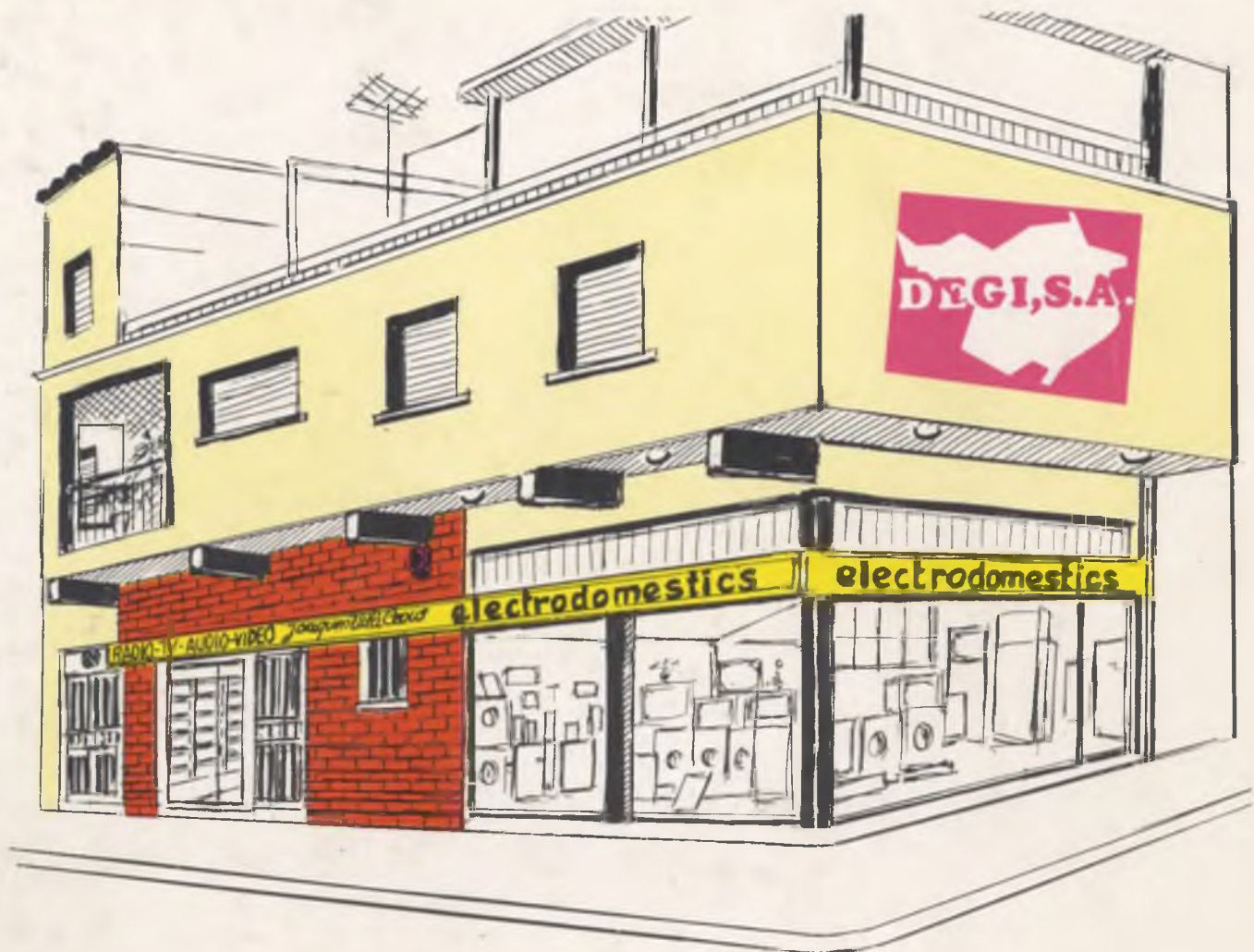
Deviengo diario de intereses. Liquidación mensual de intereses

C U E N T A
TOTAL
H I S P A N O

Con todo lo que, desde ahora,
se debe tener en cuenta.

Banco Hispano Americano

30 ANIVERSARI / 1960-1990

AL SERVEI DELS CLIENTS

Carrer Major, 243
Telèfon 23 29 71
Fax 23 68 12
S A L T

Joaquín Vilà Crous